

**POBOŽNOST MUCI,
RANAMA I KRIŽU
KRISTOVU**

POBOŽNOST MUCI, RANAMA I KRIŽU KRISTOVU

Priredio p. Miljenko Sušac s.m.m. – misionar monfortanac

Među raširenijim pobožnostima u Katoličkoj Crkvi je svakako i pobožnost Muci, Ranama i Križu Kristovu. Neradi se o jednoj pobožnosti među mnogima, nego je ta uzdignuta u Crkvi na posebno mjesto i nalazi se u središtu objave zbog bitne povezanosti Muke s događajem Uskrsnuća Isusova. Brojni su crkveni dokumenti koji o tome pišu a među njima i *Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji* kojeg je izdala Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata 2000. godine u Rimu.

Pobožna i svetačka tradicija jednodušno daju prvorazrednu vrijednost razmatranjima i drugim različitim oblicima pobožnosti Muci Kristovoj jer je u njoj ljubav Božja dosegla vrhunac svog izražaja i ostvarenja. Pobožnost Muci Kristovoj je usko i bitno sjedinjenja sa spomen-činom svete euharistijske Isusove žrtve i proslave. Sveci jednodušno uče, pobožnost Muci Kristovoj je učinkovita za obraćenje, te postaje put suobličenju s Isusom Kristom sve do dostignuća savršenstva slobode djece Božje i vršenja volje Božje u ljubavi.

Da ne bismo nepotrebno opteretili tekst ne donosimo citate svih knjiga, molitvenika i priručnika iz kojih smo crpili pojedine tekstove koje smo duži niz godina skupljali na raznim evropskim jezicima. Dao Bog i Majka Božja da objavljivanje ove knjižice donese obilje milosti i duhovnih plodova u hrvatskom narodu.

p. Miljenko Sušac s.m.m. – misionar monfortanac

1. CRKVENI NAUK O MUCI ISUSOVOJ I NJENOM ŠTOVANJU U PUČKOJ POBOŽNOSTI

Katekizam katoličke Crkve uči:

Svi grešnici bili su uzročnici Muke Kristove

«Crkva, u Učiteljstvu svoje vjere i u svjedočenju svojih svetaca, nije nikad zaboravila da su »sami grešnici bili uzročnici i kao oruđe svih muka što ih je pretrpio božanski Otkupitelj«. Uzimajući u obzir to da naši grijesi vrijeđaju samoga Krista, Crkva ne oklijeva pripisivati kršćanima najtežu odgovornost u mucu Isusovoj, odgovornost kojom su oni prečesto opterećivali jedino Židove:

«Krivce te užasne krivnje moramo vidjeti u onima koji nastavljaju opet padati u svoje grijehе. Budući da su naša zlodjela učinila da Gospodin naš Isus Krist podnese muku Križa, oni koji uranjaju u neredе i zlo, sigurno »sami sebi iznova razapinju i ruže Sina Božjega«. Treba priznati da je u tom slučaju naš vlastiti grijeh veći nego grijeh Židova. Jer oni, po svjedočanstvu apostolovu, »da su upoznali Kralja slave, nikad ga ne bi bili razapeli«. Mi, naprotiv, ispovijedamo da ga poznajemo. I kad ga niječemo svojim činima, na neki način stavljamo na nj svoje ubojite ruke. I nisu ga raspeli zli dusi; razapeo si ga ti s njima i još ga razapinješ, uživajući u porocima i grijesima».

Otkupiteljska smrt Kristova u Božjem nacrtu spasenja

Isus predan po nepromjenljivoj Božjem naumu

Nasilna smrt Isusova nije bila plod slučaja u nesretnu stjecaju okolnosti. Ona pripada otajstvu nauma Božjega, kako jeruzalemskim Židovima sveti Petar tumači već u svome prvom govoru na Pedeseticu: On je predan »po odlučenu naumu i promislu Božjemu« (Dj 2,23). Taj biblijski način govora ne znači da su oni koji su »predali Isusa« (Dj 3,13) bili samo pasivni izvršitelji jednog scenarija unaprijed od Boga napisana. Bogu su svi časovi vremena prisutni u svojoj aktualnosti. On dakle zasniva svoj vječni naum »predodređenja« uključujući

u nj slobodni odgovor svakog čovjeka svojoj milosti: »Rote se, uistinu, u ovome gradu na svetog Slugu tvoga Isusa, kog pomaza, rote se Herod i Poncije Pilat zajedno s narodima i pucima izraelskim da učine što tvoja ruka i tvoja volja predodredi da se zbude« (Dj 4,27-28). Bog je dopustio čine proizašle iz njihove zaslijepljenosti da bi izvršio svoj naum spasenja.

Taj Božji naum spasenja po usmrćenju »Sluge, Pravednika« bio je unaprijed naviješten u Pismu kao otajstvo sveopćeg otkupljenja, to jest otkupa koji ljude oslobađa ropstva grijehu. U ispovijesti vjere, za koju kaže da ju je »primio«, sv. Pavao ispovijeda da je »Krist umro za naše grijehe po Pismima« (1 Kor 15,3). Otkupiteljska smrt Isusova ispunjuje osobito proroštvo o Sluzi patniku. Sam Isus prikazao je smisao svoga života i svoje smrti u svjetlu Sluge patnika. Nakon Uskrsnuća, dao je to tumačenje Pisma učenicima iz Emausa, zatim i samim apostolima.

Bog ga za nas grijehom učini

Dosljedno tome sv. Petar može apostolsku vjeru u Božji naum spasenja jasno izraziti ovako: »Ta znate da od svog ispraznog načina života što vam ga oči namriješe, niste otkupljeni nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom, nego dragocjenom krvlju Krista, Jaganjca nevina i bez mane. On bijaše doduše predviđen prije postanka svijeta, ali se očitova na kraju vremena radi vas« (1 Pt 1,18-20). Grijesi ljudi, kao posljedica istočnoga grijeha, potvrđeni su smrću. Šaljući svoga vlastitog Sina u stanje sluge, stanje čovječanstva palog, i zbog grijeha, smrti namijenjenoga. »Njega, koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom učini da mi budemo pravednost Božja u njemu« (2 Kor 5,21).

Isus nije upoznao osude kao da bi sam bio sagriješio. Ali u svojoj otkupiteljskoj ljubavi, koja ga je "uvijek sjedinjavala s Ocem, on je preuzeo nas u našoj udaljenosti od Boga zbog grijeha, tako da je u naše ime mogao reći na Križu: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mk 15,34; Ps 22,1). Učinivši ga tako solidarnim s nama grešnicima, Bog »ni svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao« (Rim 8,32), da budemo pomireni s njime »po smrti Sina njegov« (Rim 5,10).

Bog je začetnik opće otkupiteljske ljubavi

Predajući svoga Sina za naše grijehe, Bog očituje da njegov naum o nama jest naum dobrohotne ljubavi koja prethodi svakoj zasluži s naše strane: »U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego - on je ljubio nas i poslao Sina svoga kao žrtvu pomirnicu za grijehe naše« (1 Iv 4, 1 O). »Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije« (Rim 5,8). Ta je ljubav bez isključivosti, Isus je to pripomenuo u zaključku prispodobe o izgubljenoj ovcu: »Tako ni Otac vaš, koji je na nebesima neće da propadne nijedan od ovih malenih« (Mt 18,14). On tvrdi da daje svoj život »kao otkupninu za mnoge« (Mt 20,28); taj izraz nije restriktivan: suprotstavlja ukupnost čovječanstva jedinoj osobi Otkupitelja koji se predaje da bi je spasio. Crkva, slijedeći apostole, uči da je Krist umro za sve ljude bez iznimke. »Nema, nije bilo i neće biti nijednog čovjeka za kojega Krist nije trpio«.

Krist je sam sebe prikazao Ocu za naše grijehe

Sav Kristov život je žrtva Ocu

Sin Božji koji je sišao «s neba ne da vrši svoju volju nego volju onoga koji ga posla» (Iv 6,38), «ulazeći u svijet veli: Evo dolazim Bože vršiti volju tvoju. U toj smo volji posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jednom zauvijek« (Heb 10,5-10). Od prvog časa svoga Utjelovljenja, Sin prihvaća Božji naum spasenja u svome otkupiteljskom poslanju: »Moja je hrana vršiti volju Onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo« (Iv 4,34). Žrtva Isusova za grijehe svega svijeta (1 Iv 2,2) izraz je njegova zajedništva ljubavi s Ocem: »zbog toga me ljubi Otac što polažem život svoj« (Iv 10,17). »Ali neka svijet upozna da ja ljubim Oca i da tako činim kako mi je zapovjedio Otac« (Iv 14,31).

Ta želja da prihvati naum otkupiteljske Očeve ljubavi prožimlje sav život Isusov, jer njegova otkupiteljska Muka bitni je razlog njegova Utjelovljenja: »Oče, izbavi me iz ovoga

časa? No, zato dođoh u ovaj čas« (Iv 12,27). »Čašu koju mi daje Otac zar da ne pijem?« (Iv 18,11). I još na Križu prije nego će »sve biti svršeno«, on kaže: »Žedan sam« (Iv 19,28).

Jaganjac koji oduzima grijeh svijeta

Nakon što je prihvatio da ga krsti s grešnicima, Ivan je Krstitelj vidio i pokazao u Isusu »Jaganjca Božjega koji oduzima grijeh svijeta« (7v 1,29). On tako očituje da je Isus u isti mah i Sluga patnik, koji se šuteći, pušta voditi na klanje noseći grijeh mnoštva, i Vazmeni jaganjac, simbol otkupljenja Izraelova u vrijeme prve Pashe. Sav život Kristov izrazuje njegovo poslanje: »da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge« (Mk 10,45).

Isus slobodno prihvaća otkupiteljsku ljubav Očevu

Prihvaćajući svojim ljudskim srcem ljubav Očevu za ljude, Isus ih je »do kraja ljubio« (Iv 13,1), jer »veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje« (Iv 15,13). Tako je, u patnji i smrti, njegovo čovječstvo postalo slobodnim i savršenim oruđem njegove božanske ljubavi koja hoće spasenje ljudi. Zaista, on je slobodno prihvatio svoju muku i smrt iz ljubavi za svoga Oca i za ljude koje Otac hoće spasiti: »Nitko mi ne oduzima život, nego ja ga sam od sebe polažem« (Iv 10,18). Odatle vrhunaska sloboda Sina Božjega kad sam ide prema smrti.

Na posljednjoj večeri Isus je pred ostvario slobodnu žrtvu svoga života

Isus je slobodnu žrtvu samoga sebe potpunoma izrazio na večeri koju je blagovao s dvanaesticom apostola, »one noći kad bijaše predan« (7 Kor 11,23). Uoči svoje muke, dok je bio još slobodan, Isus je od te Posljednje Večere s učenicima učinio spomen-čin svoje dragovoljne žrtve Ocu za spasenje ljudi: »Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje« (Lk 22,19). »Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se za mnoge proljeva na otpuštenje grijeha« (Mt 26,28).

Euharistija koju u tom času ustanovljuje bit će »spomen« njegove žrtve. Isus apostole uključuje u vlastitu žrtvu i traži od njih da je trajno uprisutnjuju. Time Isus postavlja apostole za svećenike Novoga Saveza: »Za njih posvećujem samoga sebe da i oni budu posvećeni u istini« (Iv 17,19).

Smrtna borba u Getsemaniju

Čašu Novoga Saveza, što ju je prikazujući samoga sebe, Isus anticipirao na Posljednjoj Večeri, prihvaća zatim iz ruku Očevih u smrtnoj borbi u Getsemaniju, postajući »poslušna do smrti« (Fil 2,8). Isus moli: »Oče moj, ako je moguće, neka me mimoide ova čaša (...)« (Mt 26,39). Tako izražuje užas što ga smrt predstavlja za njegovu ljudsku narav. Ona je kao i naša, namijenjena vječnom životu; k tome, za razliku od naše, savršeno je izuzeta od grijeha koji je uzrok smrti; ali, nadalje, ona je uzeta od božanske osobe, »začetnika života« (Dj 3,15), Onoga koji živi (Otk 1, 1). Prihvaćajući svojom ljudskom voljom da se vrši volja Očeva, Isus prihvaća smrt kao otkupiteljsku, da »u tijelu svom grijeha naše ponese na drvo« (7 Pt 2,24).

Kristova smrt jedina je i konačna žrtva

Kristova je smrt i Vazmena žrtva što ostvaruje konačno otkupljenje ljudi po Jaganjcu Božjem koji oduzima grijeh svijeta (Iv 1,29) i ujedno žrtva Novoga Saveza koja iznova uspostavlja zajedništvo čovjeka s Bogom pomirujući ga s njime krvlju »koja se za mnoge proljeva na otpuštenje grijeha« (Mt 26,28).

Ta je Kristova žrtva jedina, ona dovršuje i nadilazi sve žrtve. Ponajprije, ona je dar samog Boga Oca: Otac predaje svoga Sina da nas pomiri sa sobom; istodobno je žrtva Sina Božjega postalog čovjekom, koji, slobodno i iz ljubavi, prikazuje svoj život Ocu u Duhu Svetomu, da daje zadovoljštinu za naš neposluh.

Isus svojim posluhom nadomješta naš neposluh

»Doista, kao što su neposluhom jednog čovjeka mnogi postali grešnici, tako će i posluhom Jednoga mnogi postati pravednici« (Rim 5,19). Svojim posluhom do smrti, Isus je uzeo mjesto Sluge patnika koji »žrtvuje (...) život svoj za naknadnicu«, dok nosi »grijeha mnogih« koje on opravdava »uzimajući na sebe njihove krivice«. Isus je nadoknadio za naše krivnje i zadovoljio Ocu za naše grijeha.

Svoju žrtvu Isus dovršuje na križu

»Ljubav do kraja«(Iv 13,1) jest ono što Kristovoj žrtvi daje vrijednost otkupljenja i zadovoljštine. On nas je u žrtvi svoga života sve poznavao i ljubio. »Jer Ljubav nas Kristova obuzima kad promatramo ovo: jedan za sve umrije, svi dakle umriješe« (2 Kor 5,14), Nijedan čovjek, pa bio i najsvetiji, nije bio sposoban uzeti na sebe grijehe svih ljudi i prikazati se kao žrtva za sve. Prisutnost u Kristu božanske Osobe Sina, koja nadilazi i istodobno obuhvaća sve ljudske osobe, i koja Ga postavlja Glavom svega čovječanstva, čini mogućom njegovu otkupiteljsku žrtvu za sve.

»Po svojoj svetoj mucii, na drvu Križa, on nam je zaslužio opravdanje«, naučava Tridentiski koncil ističući jedinstveni značaj žrtve Krista - »začetnika vječnoga spasenja« (Heb 5,9). A Crkva štuje Križ pjevajući: »O zdravo, Križu, nado sva!«.

Naše udioništvo u žrtvi Kristovoj

Križ je jedina žrtva Krista, jedinog »posrednika između Boga i ljudi« (1 Tim 2,5). A budući da se, u svojoj utjelovljenoj božanskoj Osobi, »na neki način sjedinio sa svakim čovjekom«, on »pruža svim ljudima, na način koji Bog poznaje, mogućnost da budu pridruženi Vazmenom otajstvu«. On svoje učenike pozivlje da uzmu svoj križ i idu za njim, jer »on je trpio za nas, i ostavio nam primjer da idemo njegovim stopama«. On zaista hoće da svojoj otkupiteljskoj žrtvi pridruži one koji su njezini prvi korisnici. To se nadasve ostvaruje u osobi njegove Majke, prisnije nego itko drugi pridružene otajstvu njegove otkupiteljske patnje: Osim Križa nema dragih ljestava za uspon u nebo».

Direktorij o liturgiji i pučkoj pobožnosti o štovanju Muke Kristove

«Brojni i raznoliki izražaji pobožnosti prema rassetome Kristu poprimaju osobitu važnost u Crkvama posvećenima otajstvu Križa ili onima u kojima se časte relikvije smatrane vjerodostojnim relikvijama drveta Križa (*lignum Crucis*). »Našašće Križa«, koje se prema tradiciji dogodilo u prvoj polovini 4. st. s kasnijim širenjem veoma čašćenih dijelova po čitavome svijetu, odredilo je znatan porast štovanja Križa.

U očitovanjima pobožnosti prema Kristu rassetome uobičajeni elementi pučke pobožnosti, kao što su pjesme i molitve, geste poput pokazivanja, ljubljenja, ophoda i blagoslova križem, prožimaju se na različite načine, dajući mjesta pobožnim vježbama, ponekad dragocjenima po svojoj sadržajnoj i formalnoj vrijednosti.

Pa ipak, pobožnost prema svetome Križu često treba objašnjenje. Treba vjernicima pokazati bitnu vezu Križa s događajem Uskrsnuća: Križ i prazan grob, Kristova smrt i Uskrsnuće nerazdruživi su u evanđeoskome pripovijedanju i u spasenjskome Božjem planu. U kršćanskoj vjeri, Križ je izražaj pobjede nad silama tame i zbog toga ga se predstavlja obogaćena draguljima te je postao znakom blagoslova, bilo kada se križem znamenuje samoga sebe ili kada se znamenuju druge osobe ili pak predmeti.

Evandeoski tekst, osobito detaljan u pripovijedanju različitih prizora Muke i kao težnja prema specifikaciji i diferencijaciji koja je vlastita pučkoj pobožnosti, omogućile su da vjernici pozornost usmjere na pojedine vidike Kristove muke i da od nje stvore predmet posebnih pobožnosti: pobožnosti prema »*Ecce Homo (Evo čovjeka)* «izrugivanome Kristu» s trnovim vijencem i grimiznim plaštem« (Iv 19,5), kojega Pilat pokazuje puku; prema svetim Gospodinovim ranama, osobito prema probodenu boku i životodajnoj krvi koja je iz njega provrela (usp. Iv 19,34); prema spravama muke, kao što su: stup za bičevanje, pretorijske stube, trnov vijenac, čavli, koplje kojim je proboden; prema svetome platnu ukopa.

Ti su izražaji pobožnosti, koje su u nekim slučajevima promicale osobe znamenite po svetosti, ispravni. Ipak, da bi se u razmatranju otajstva Križa izbjeglo pretjerano cjepkanje, bit će prikladno naglasiti cjelokupnost složenoga viđenja događaja Muke prema biblijskoj i patrističkoj predaji».

2. POBOŽNOST MUCI KRISTOVOJ

2.1. Razmatranja o važnosti štovanja Muke Kristove i duhovnih plodova koji iz tog proizlaze

Isusova muka je najveći razlog da mu uzvratimo ljubav

(Sv. Ljudevit Montforski)

Jedan od najsnažnijih razloga koji nas mogu, po mom mišljenju, potaknuti da uzvratimo ljubav Isusu Kristu, Utjelovljenoj Mudrosti, jesu njegove boli koje je htio podnijeti da nam zasvjedoči svoju ljubav. Postoji najjači motiv, kaže sv. Bernard koji me neodoljivo sili da ljubim Isusa Krista, a to je, o moj dobri Isuse, kalež gorčine koji si za nas ispio da tako izvedeš djelo otkupljenja po kojemu si postao drag našim srcima. To, naime, vrhunsko dobročinstvo koje si nam iskazao i taj divni dokaz tvoje ljubavi nužno povlače našu ljubav, jače nas privlače k tebi i nukaju nas na sebedarje i uzvratanje ljubavi. I dalje obrazlaže riječima: Moj je dragi Spasitelj mnogo podnio i mnogo pretrpio da nas sve otkupi. Koliko li nam je muka i tjeskoba uklonio!

No, ono što nam još jasnije pokazuje tu veliku ljubav te Mudrosti prema nama jesu okolnosti koje prate samo Isusovo trpljenje.

Prva ta okolnost jest uzvišenost njegove osobe koja, jer je u svemu neizmjerena, neizmjereno uzdiže sve što je pretrpjela. Da je Bog poslao kojeg serafina ili anđela, ma i najnižeg reda da postane za nas čovjekom i da umre, bilo bi to veličanstveno djelo dostojno da mu kroz cijelu vječnost zahvaljujemo. A koliku nam je prekomjernu ljubav iskazao sam Stvoritelj neba i zemlje, Jedinorođeni Božji Sin i Vječna Mudrost kad je sam došao za nas položiti život uz koji su životi svih anđela, ljudi i svih stvorenja zajedno manje vrijedni od života mušice kad se uspoređi sa svim kraljevima svijeta. Kakvo li nas mora obuzeti udivljenje i kolika treba biti naša zahvalnost!

Druga okolnost jesu osobine osoba za koje trpi. To su ljudi, ružna i njemu neprijateljska stvorenja, kojih se nije trebao bojati i od kojih se nije imao čemu nadati. Bilo je takvih prijatelja koji su umrli za svoje prijatelje, no da li se ikada našao tko osim Sina Božjega da umre za svoje neprijatelje? – *“Bog pokaza svoju ljubav prema nama time što je Krist, dok smo još bili grešnici, umro za nas”* (Rim 5, 8-9.).

Treća okolnost jest mnoštvo, težina i trajanje njegovih trpljenja. Mnoštvo njegovih boli bilo je tako veliko da je nazvan *čovjek boli* (Iz 53, 3.), u kojemu *od pete do glave nigdje zdrava mjesta, već ozljede, modrice, otvorene rane* (Iz 1, 6.). Taj dragi prijatelj naših duša trpio je u svemu: izvana i iznutra, u duši i u tijelu.

Trpio je u svojim dobrima: da ne govorimo o njegovu siromaštvu pri rođenju, o bijegu i boravku u Egiptu i o cijelom njegovu životu, a u Muci bio je lišen čak i svojih haljina koje su međusobno podijelili vojnici i gola ga prikovali na križ, ne ostavivši mu ni komad krpe da bi se mogao pokriti.

Odrekao se svoje časti i dobra glasa, bio je zasićen pogrdama, a nazvaše ga bogohulnikom, zavodnikom, pijanicom i izjelicom i opsjednutim od zloga. Lišio se i svoje mudrosti, jer su ga smatrali nezalicom i varalicom, i postupali su s njim kao s luđakom i bezumnikom. Kao da je odložio i svoju moć: držali su da je čarobnjak i neki šarlatan koji svoja nazovi čudesa čini u savezu s đavlom.

Trpio je i od svojih učenika: jedan ga je prodao i izdao, prvi među njima ga je zanijekao, a svi ga ostaviše i napustiše. Trpio je od svih vrsti ljudi: od kraljeva i upravitelja, od sudaca, upravitelja i dvorjana, od vojnika, prvosvećenika i svećenika, crkvenih ljudi i svjetovnjaka, Židova i pogana, muškaraca i žena, jednom riječju: trpio je od sviju. Njegova sveta Majka još mu je povećavala boli kad ju je vidio uronjenu u more žalosti dok je stajala pod križem.

Naš dragi Spasitelj trpio je na svim dijelovima svoga tijela. Glava mu je bila trnjem okrunjena, kosa i brada počupane, obrazi iščuškani, lice pokriveno pljuvačkom, vrat i ruke

stegnute užetima, ramena opterećena i izderana od tereta križa, a ruke i noge probodene čavlima. Bok mu je bio otvoren sulicom, a cijelo mu je tijelo bilo izbrazdano bez milosrđa s nekih pet tisuća udaraca, tako da su se vidjele napola gole kosti.

I sva su mu se sjetila kupala u moru boli: oči su mu gledale grimase i poruge njegovih neprijatelja i suze žalosti prijatelja, uši su slušale uvrede i lažna svjedočenja, kletve i grozne hule koje su ta nesretna usta rigala protiv njega, njegov je nos osjećao zadah pljuvački što su mu pokrivalice lice. Usta su mu gorjela od žeđi koju su mu utražili octom i žući, dok su mu udovi i cijelo tijelo osjećali neizrecive boli prouzročene bičevima, trnjem i čavlima.

Njegova je presveta duša bolno trpjela zbog grijeha svih ljudi koji su vrijeđali njegova ljubljeno Oca, kao i zbog vječne osude tolikog broja duša koje ne prihvaćaju njegovu Muku i Smrt kao izvor spasenja. Duša mu je suosjećala ne samo sa svim ljudima zajedno, već i sa svakim pojedinim koga poimence poznaše.

Što je još više povećavalo njegove muke bilo je njihovo trajanje, jer su one počele časom začeca i trajale su sve do smrti, jer je On kao vječna i neizmijerna Mudrost jasno vidio sva ta trpljenja koja će morati pretrpjeti. Tomu svemu dodajmo još najokrutnije i najstrašnije trpljenje od svih, a to je bila njegova posvemašnja zapuštenost na križu da je uzviknuo: “*Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?*” (Mt 27, 46.).

Iz svega ovoga možemo zaključiti sa sv. Tomom i drugim svetim ocima da je naš Isus trpio više od svih mučenika zajedno, od onih koji su bili, kao i od onih koji će doći do konca vjekova. Ako je, dakle, najmanja patnja Sina Božjega vrjednija i učinkovitija nego smrt i uništenje svih anđela i ljudi zajedno umjesto nas, kakva li mora biti naša žalost zbog grijeha, naša zahvalnost i naša ljubav prema njemu koji je za nas trpio sve ono što se može pretrpjeti, i to s tolikom ljubavlju! A uza sve to, on to nije morao učiniti! “*Namjesto određene mu radosti podnese križ*” (Heb 12, 2.).

Prema svetim ocima to znači da je Isus Krist, Vječna Mudrost, mogao ostati u slavi na nebesima neizmijerno udaljen od naših bijeda, ali je iz ljubavi prema nama više volio sići na zemlju i postavši čovjekom za nas umrijeti na križu. A kad je već postao čovjekom, mogao je svom tijelu dati istu radost, istu besmrtnost i blaženstvo koje sada uživa, ali on to nije htio, samo da može trpjeti.

Sv. Rupert dodaje da je vječni Otac u času utjelovljenja predložio svom Sinu da spasi svijet bilo radostima, bilo trpljenjem, slavom ili prezirom, bogatstvom ili siromaštvom, životom ili smrću. Tako je Gospodin mogao otkupiti svijet, da je samo htio živeti u radostima, užicima, u slavi i bogatstvu, u časti i pobjedi, i na taj način sve ljude dovesti u raj. No, On je radije odabrao trpljenje i križ da uzvрати Ocu više slave, a nama ljudima zasvjedoči više ljubavi.

Štoviše, on nas je toliko ljubio da nije htio skratiti svojih muka, već ih je naprotiv produžio u želji da još mnogo više pretrpi. I zato je na križu, zasićen pogrdama i uronjen u more muka, uzviknuo kao da mu još nije dosta: “*Žedan sam!*” (Iv 19, 27.). A čega je bio žedan? “*Žedaš*”, veli sv. Lovro Justinijani, “od žara svoje ljubavi, od preobilnog svog milosrđa i dobrohotnosti prema nama. Žedan si nas samih i žedaš da nam se dadeš da trpiš iz ljubavi prema nama.”

Nakon svega toga ne moramo li i mi uzviknuti sa sv. Franjom Paulskim: “O ljubavi! O Bože ljubavi! Kako je neizmijerna i preobilna ta ljubav koju si nam pokazao u svojoj muc i smrti!” Ili sa sv. Magdalenom Paciškom: “O ljubavi! O ljubavi! Kako si malo poznata!” A sveti je Franjo ponavljao vukući se po blatu usred ulice: “O Isuse, moja raspeta ljubavi, tako te malo poznaju! O Isuse, moja ljubavi, kako si malo ljubljen!”

I zaista, sveta Crkva ponavlja svaki dan: “*Svijet ga nije upoznao*” (Iv 1,10) I ako zdravo promislimo, spoznati što je Isus za nas pretrpio i ne uzvratiti mu žarkom ljubavlju, gotovo je moralno nemoguća stvar.

Duhovni plodovi koji proizlaze iz razmatranja Muke Kristove

(Sv. Alfons Marija Liguori)

1. Ljubitelj duša, naš preljubljeni Otkupitelj, kazao je da kod dolaska na zemlju kao čovjek nije imao drugog cilja osim da upali sveti plamen ljubavi u ljudskim srcima: *Došao sam da bacim oganj na zemlju, pa kako bih volio da se već zapalio* (Lk 12, 49). Ah, kako je lijepe plamene ljubavi zapalio u tolikim dušama, posebno patnjama koje je htio trpjeti kod svoje smrti, kako bi nam pokazao beskrajnu ljubav kojom nas je ljubio! Ah, koliko sretnih srdaca u Isusovim Ranama, kao u nekim pećnicama ljubavi, se zapalilo ljubavlju, tako da se nisu ustručavali prikazati Isusu dobra, život i same sebe, nadvladavajući velikom hrabrošću sve poteškoće na koje su nailazili u opsluživanju božanskog zakona, iz ljubavi prema Gospodinu koji iako Bog, htio je toliko trpjeti zbog ljubavi prema njima! Upravo to je bio savjet koji nam je dao apostol kako ne bi promašili i kako bi brzo hodili putem koji vodi u Nebo: *Promotrite pomno onoga koji je od grešnika podnio takovo protivljenje protiv samoga sebe, da ne sustanete i ne klonete duhom!* (Heb 12,3).

2. Upravo zbog toga je sv. Augustin zaljubljen, gledajući Isusa na križu svega izranjena, tako divno molio: «Upiši, moj ljubljani Spasitelju u moje srce, svoje Rane da u njima uvijek čitam tvoju patnju i tvoju ljubav; da bi imao pred svojim očima veliku patnju koju si Bože moj za mene pretrpio, i ja trpio u miru sve muke koje ću morati pretrpjeti; i da bi gledajući tvoju ljubav koju si mi iskazao na križu, ja ne ljubim i ne mognem ljubiti ništa drugo osim tebe».

3. Od kuda su sveci crpili jakost i dobijali hrabrost da trpe patnje, mučenici mučeništvo ako ne iz Muka Isusa Krista Raspetoga? Sv. Josip iz Leonessa kapucin, vidjevši da ga mučitelji žele vezati konopcima, kako bi mu bolno zarezali u tijelo, on uze u svoje ruke raspelo i reče: «Kakvi konopci, evo mojih veza, moj Gospodin pribijen na Križu meni za ljubav. On sa svojom ljubavlju i patnjama me veže kako bi podnio svaku muku njemu za ljubav». I tako je trpio bez da je bio vezan, gledajući Isusa koji *kao ovca nijema pred onima koji je strižu, nije otvorio usta svoja* (Iz 53, 7). Tko bi mogao reći da trpi nevin gledajući Isusa kojega za naše grijeha probodoše (Iz 53, 5)? Tko bi se mogao buniti da trpi zbog neke udobnosti kad je Isus *postao poslušna do smrti na Križu* (Fil 2,8)? Tko bi mogao prigovoriti za uvrede gledajući Isusa kako prema njemu postupaju kao prema luđaku, tuku ga, izruguju, udaraju, pljuju mu u lice, obješen na sramnom mučilu?

4. Tko bi mogao ljubiti drugo osim Isusa gledajući kako je umro u tolikim mukama prezren kako bi zadobio našu ljubav? Jedan pustinjač je molio Boga da ga pouči što bi mogao činiti kako bi došao do savršene ljubavi. Gospodin mu je objavio da, za doći do savršene ljubavi nema boljeg sredstva od čestog razmatranja njegove Muke. Plakala je sv. Terezija Avilska i žalila se zbog nekih knjiga koji su je bili poučili da napusti razmatranje Muke Isusove, jer bi to navodno bila prepreka za kontemplaciju Božanstva; te je svetica uskliknula: «O Gospodine moje duše, dragi moj raspeti Isuse, ne sjećam se nikada ovog mišljenja, a da mi ne izgleda da sam učinila veliku izdaju. Je li moguće Gospodine da bi mi ti bio zaprekom za veće dobro? I od kuda su mi došla sva dobra, ako ne od tebe?» Zatim je nadodala: «Vidjela sam da za udovoljiti Bogu i da bi nam udijelio velike milosti, On hoće da to prođe preko ruku ove svete ljudske naravi, u kojoj se njegova Božanska uzvišenost naslađuje».

5. Govorio je p. Baldasar Alvarez da je nepoznavanje blaga koja imamo u Isusu, propast kršćana, te mu je razmatranje Muke Isusove bilo najdraže, pogotovu njegovih, muka, siromaštva, prezira, pogrda. Svoje pokornike je poticao na često razmatranje Muke Otkupitelja, govoreći im da ne smatraju da su bilo što postigli ako ne dođu do toga da uvijek imaju pogled uprt u Srce raspelog Isusa.

6. Tko želi uvijek rasti u kreposti, uči sv. Bonavnetura, neka uvijek razmatra o Kristu patniku, i dodaje da nema korisnije pobožne vježbe za učiniti dušu svetom od čestog razmatranja Muke Kristove.

7. Između ostalog, govorio je sv. Augustin, da vrijedi jedan suza prolivena sjećajući se Muke Isusove, više nego hodočašće u Jeruzalem i godina posta o kruhu i vodi. Da, jer je s tim ciljem naš Gospodin trpio kako bi mi o tome razmišljali; jer razmišljajući o njegovoj Muci nije moguće ne zapaliti se njegovom božanskom ljubavlju: *Ljubav Kristova nas nuka* (2 Kor 5,14). Malo njih ljube Isusa, jer je malo onih koji razmatraju patnje koje je za nas pretrpio; a tko ih često razmatra, ne može živjeti da ne ljubi Isusa. *Ljubav Kristova nas nuka*. Osjećamo da nas njegova ljubav tako privlači da mu se ne možemo oduprijeti i ne ljubiti Boga koji je toliko trpio da bi bio ljubljjen.

8. Zato je i Apostol Pavao govorio da ne želi znati drugo do li Isusa Krista i to Raspetoga, to jest ljubav koju nam je pokazao na križu. I uistinu iz kojih knjiga bi mogli bolje naučiti znanost svetaca, koje je ljubav prema Bogu, nego od raspelog Isusa? Sluga Božji, fra Bernardin iz Corlionia kapucin budući da nije znao pisati, njegovi poglavari su ga htjeli naučiti. On je otišao pomoliti se pred Raspelom, a Isus mu je s križa odgovorio: «Koje knjige, koje učenje, evo ja sam tvoja knjiga gdje možeš uvijek čitati ljubav koju sam imao za tebe». O velike li isitne, za razmatrati cijeli život i svu vječnost; Bog je umro iz ljubavi prema nama. O velike li isitne!

9. Jednoga dana sv. Toma Akvinski je posjetio sv. Bonaventuru i pitao ga kojoj se knjigom služio za tako lijepi nauk kao što ga je on opisao. Sv. Bonaventura mu pokaza sliku Raspetoga svu izlisanu od poljubaca i reče mu: «Evo moje knjige iz koje crpim sve što sam napisao, on me je poučio sve ono malo što sam saznao». Svi sveci, uistinu, naučili su umijeće ljubavi prema Bogu učeći od Raspetoga. Fra Giovanni d' Alvernia svaki puta kad bi pogledao Isusa izranjenoga nije mogao suzdržati suze.

10. Evo dakle, knjige; Raspeti Isus, i ako mi iz nje budemo još učili, biti ćemo dobro poučeni, bojati se grijeha, i biti raspaljeni ljubavlju tako ljupkog Boga, čitajući u Isusovim Ranama, zloću grijeha koja je dovela Boga da trpi tako gorku smrt kako bi zadovoljio Božjoj Pravdi; i ljubav koju nam je pokazao Spasitelj želeći toliko trpjeti kako bi nam pokazao koliko nas ljubi.

11. Molimo Majku Božju, da nam isprosi od Sina milost ulaska u plamen ljubavi gdje gore tolika zaljubljena srca, da bi u njemu izgorjele sve naše zemaljske ljubavi, da bi mogli gorjeti tim sretnim plamenovima koje na zemlji dušu čine svetom a blaženom u Nebu.

Krist je puno više ljubio, nego što je trpio

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Sveti Ivan Avilski, koji je toliko bio pobožan prema Isusu Kristu raspetime da je u svakoj propovijedi o tome govorio, u jednoj je svojoj raspravi pod nazivom: «O ljubavi Božjoj prema ljudima» iznio veoma žarke i lijepe misli, koje ovdje donosim:

«Ti, Otkupitelju, toliko ljubiš čovjeka da Te mora ljubiti svaki onaj tko razmatra ovu ljubav. Tvoja ljubav sili srca, kako to kaže apostol Pavao. Ljubav Isusa Krista prema ljudima potječe iz njegove ljubavi prema Bogu. Zato je rekao na Posljednjoj večeri: 'Ali neka svijet upozna da ljubim Oca i da tako činim kako mi je zapovjedio Otac. Ustanite, pođimo odavde!' (Iv 14,31). Ali kamo? Da na križu umrem za ljude. Nijedan razum ne može shvatiti koliko gori ovaj oganj u srcu Isusa Krista. Kao što mu je bilo zapovjedbno da pretrpi jednu smrt, On bi ih isto tako pretrpio tisuću jer bi ih u svojoj ljubavi sve podnio. I da je ono što je po zapovijedi pretrpio za sve ljude, morao pretrpjeti za spas samo jednoga čovjeka, On bi to učinio za svakoga posebno, kako je to za sve zajedno učinio. I kao što je tri sata visio na križu, On bi na njemu ostao do sudnjega dana, da je bilo potrebno - tolika je u Njega bila ljubav.

Dakle, Isus Krist je mnogo više ljubio nego što je trpio! O Božanska Ljubavi, daleko li si bila veća nego što si se izvana pokazala. Mnogobrojne rane i modrice govore nam o velikoj ljubavi, ali nam ne kazuju svu njenu veličinu. Veća je bila iznutra nego što se vani pokazala. Bila je to samo jedna iskra onog golemoga mora neizmjerne ljubavi.

Najveći je znak ljubavi položiti život za svoje prijatelje; ali nema znaka kojim je Isus Krist mogao dovoljno izraziti svoju ljubav. To je ona ljubav kojom dobre duše ostaju izvan sebe i čude joj se kad je upoznaju. Od nje im gori nutrina, one žele mučeništvo, raduju se trpljenju, uživaju na užarenu roštilju, šeću po žeravici kao po ružama, čeznu za nevoljama, vesele se onome čega se svijet boji, prihvaćaju željno ono od čega svijet zazire. Sveti Ambrozije piše da za dušu, koja se vjenčala s Isusom Kristom na križu, ništa nije tako slavno kao nositi sa sobom znakove Raspetoga.

A kako da Ti platim, Isuse moj, ovu ljubav? Dostojno je da se krv nadoknadi krvlju. Daj da se vidim obojen tom krvi, na taj križ pribijen. Sveti križu, primi još i mene na sebe. Proširi se, trnova kruno, da i ja u te mogu staviti svoju glavu. Čavli, pustite nevine ruke moga Gospodina i probijte moje srce ljubavlju i sažaljenjem. Zato si, Isuse moj - kako podsjeća apostol Pavao - umro da živima i mrtvima zagospodariš ne kaznama, nego ljubavlju: 'Ta Krist zato umrije i oživje da gospodar bude i mrtvima i živima' (Rim 14,9).

O Isuse, otimaču srdaca, snaga Tvoje ljubavi slomila je i naša, tako tvrda, srca. Svojom ljubavi rasplamtio si cijeli svijet. Preljubazni Gospodine, napoji naša srca ovim vinom, spali ih ovim ognjem, rani ih ovom strjelicom svoje ljubavi. Već ovaj križ ranjava moje ranjeno srce. Preslatka Ljubavi, što si učinila? Došao si da me izliječiš, a eto, Ti si me ranio. Došao si da me naučiš živjeti, a učinio si me gotovo ludim? O premudra ludosti, ne daj da ikada bez Tebe živim. Gospodine, sve što vidim na križu, poziva me na ljubav: drvo, lik, rane Tvoga tijela, a osobito ljubav Tvoja, pozivaju me da Te ljubim i da Te nikada ne zaboravim.

Naše pouzdanje u ljubav i zasluge Isusa Krista

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Pouzdanje u Krista: Prorok David je položio svu nadu spasenja u svoga budućeg Otkupitelja rekavši: "U tvoje ruke duh svoj predajem: otkupi me, Gospodine, Bože vjerni" (Ps 31,6). Još veće mora biti naše pouzdanje u Isusa Krista nakon što je došao i izvršio djelo otkupljenja! Zato svaki od nas može s još većim pouzdanjem izricati i uvijek ponavljati navedene riječi. Imamo velikih razloga da se radi uvreda, Bogu nanesenih, bojimo vječne smrti; ali imamo također mnogo većih razloga nadati se vječnom životu radi zasluga Isusa Krista. Svojom vrijednosti one su beskonačno veće da nas spase nego što su naši grijesi da nas upropaste. Mi smo sagriješili i zaslužili pakao; ali Otkupitelj je došao da sebe optereti svim našim grijesima i da svojim trpljenjem za njih zadovolji: "A on je naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo" (Iz 53,4). Svojom smrću na križu Krist je izbrisao našu osudu: "izbrisa zadužnicu koja je svojim odredbama bila nama protivna; ukloni je prikovavši je na križ" (Kol 2,14). Pribio ju je na križ, da mi, gledajući osudu našega prokletstva radi počinjenih grijeha, gledamo ujedno križ, gdje ju je Isus Krist, umirući, svojom krvi izbrisao i da se tako ponovno nadamo oproštenju i vječnom spasenju. Koliko nas bolje zagovara krv Isusa Krista i postiže nam božansko milosrđe nego što je protiv Kaina govorila Abelova krv: "Vi ste pristupili... Posredniku novog Saveza - Isusu - i krvi škropljeničkoj što snažnije govori od Abelove" (Heb 12,24). Kao da je apostol Pavao htio reći: Blago vama što ste se nakon grijeha utekli Isusu raspetome; On se svojom krvlju postavio za posrednika mira između vas i Boga. Istina je da protiv vas viču vaši grijesi, ali još jače Otkupiteljeva krv govori vama u prilog, a na njen glas mora se božanska pravda ublažiti.

Istina je da ćemo za sve svoje grijehе morati položiti račun vječnom sucu, ali tko će nam suditi? To je Sin Božji: "Otac doista ne sudi nikome, sav je sud predao Sinu" (Iv 5,22). Hrabro dakle! Naš sudac je naš Otkupitelj. Stoga sveti Pavao piše: "Tko će nas osuditi? Krist Isus umrije, štoviše i uskrsnu, on je i zdesna Bogu - on se baš zauzima za nas" (Rim 8,34). To je sudac koji je, da nas ne osudi na vječnu smrt, osudio na smrt samoga sebe, i kao da mu to nije bilo dosta, sada je u nebu naš zagovornik kod Oca. Piše sveti Toma da Villanova: "Čega se bojiš, grješniče, ako mrziš svoj grijeh? Kako te može osuditi onaj koji je umro da te ne

osudi? Ako se njemu vratiš, kako te može otjerati od sebe onaj koji je s neba došao da te potraži kad si od njega bježao?"

Velike Kristove zasluge: Ako se bojimo da ćemo zbog svoje slabosti podleći napastima protiv kojih se moramo boriti, poslušajmo savjet apostola Pavla: "Postojano trčimo u borbu koja je pred nama! Uprimo pogled u Početnika i Dovršitelja vjere, Isusa, koji umjesto radosti što je stajala pred njim podnese križ, prezrevši sramotu, te sjedi zdesna prijestolja Božjega" (Heb 12,2).

Pođimo dakle, velikodušno u borbu, gledajući raspetoga Isusa koji nam s križa nudi svoju pomoć, pobjedu i krunu. U prošlosti smo pali, jer nismo gledali rane i pogrde što ih je pretrpio naš Otkupitelj i tako se nismo utekli njegovoj pomoći. Budemo li ubuduće imali pred očima što je On iz ljubavi prema nama pretrpio i kako nam je spreman pomoći ako se njemu obratimo, naše nas napasti sigurno neće nadvladati. Sveta Terezija je govorila ohrabrujući: "Ne shvaćam strah pred sotonom kad možemo zazivati Boga pred kojim sotona dršće. Sav naš napor malo koristi ako se ne prestanemo pouzdavati u sebe i umjesto toga sve svoje pouzdanje ne položimo u Boga."

Muka Kristova i sveta Euharistija za nas su dvije velike tajne nade i ljubavi u koje nikada ne bismo mogli vjerovati da nam vjera za njih ne jamči. Svemogući Bog je postao čovjekom, prolio je svu svoju krv i od boli umro na križu, a zašto? Da iskupi naše grijeha i spasi nas! Ne samo to. Da se s nama sav sjedini, daje nam za hranu to isto tijelo, za nas na križu žrtvovano! Oh! Ove dvije tajne morale bi biti dostatne da zapale sva ljudska srca!

Nijedan grješnik, ma kako raskalašen bio, ne smije očajavati i sumnjati u ljubav Božju, uvijek bogatu milosrđem i spremnu na opraštanje. "Kako mi može uskratiti milost potrebnu za spasenje - pita se sveti Bonaventura - onaj koji je toliko učinio i pretrpio da me spasi?"

Apostol Pavao nas potiče: "Pristupajmo, dakle, smjelo Prijestolju milosti, da primimo milosrđe i milost nadamo za pomoć u pravi čas!" (Heb 4,16). Prijestolje milosti je križ otkud Isus, kao sa svog prijestolja, dijeli milost i milosrđe svakome tko se njemu uteče. Ali treba se uteći brzo, sada, kad možemo naći pomoć prikladnu za naše spasenje, jer će možda doći vrijeme kad će biti prekasno.

Dakle, brzo i s velikim pouzdanjem zagrlimo križ Isusa Krista i pođimo s velikim pouzdanjem k njemu. Neka nas ne plaši naša bijeda; u raspetom Isusu naći ćemo svako bogatstvo, svaku milost (usp. I Kor 1,5-7). Zasluge Isusa Krista obogatile su nas svim božanskim blagom; po njima smo postali sposobni za svaku željenu milost. Sveti Leon Veliki kaže da nam je Isus svojom smrću pribavio više dobra nego što nam je davao grijehom nanio zla. To nam razjašnjava ono što je sveti Pavao napisao u Poslanici Rimljanima: "Ali s darom nije kao s grijehom... gdje se umnožio grijeh, nadmoćno izobilova milost" (Rim 5,15.20).

Time nas je Spasitelj potaknuo da se nadamo svakoj milosti i svakom dobru od njegovih zasluga. I poučio nas je da ćemo zbog njegovih zasluga sigurno biti uslišani kod njegova vječnog Oca: "Zaista, zaista, kažem vam: što god zaištete u Oca, dat će vam u moje ime" (Iv 16,23). A zar nam može Otac uskratiti neku milost kad nam je dao svoga jedinorođenog Sina koga ljubi kao sebe samoga? "Ta on ni sina svoga nije poštedio, nego ga je za sve nas predao! Kako nam onda s njime neće sve darovati?" (Rim 8,32). Pišući da će nam sve darovati, sveti Pavao time izražava da nijedna milost nije isključena: ni oprostjenje, ni ustrajnost, ni sveta ljubav, ni savršenstvo, ni raj. Sve, sve nam je dao! Ali ga treba moliti, jer "Gospodin je bogat prema svima koji ga prizivlju" (Rim 10,12).

Jako sam važan kad je Bog umro za mene: Želim ovdje dodati neke lijepe misli što ih je u svojim pismima iznio sveti Ivan Avilski o tome kako se mnogo moramo pouzdati u zasluge Isusa Krista.

"Ne zaboravite da između vječnoga Oca i nas postoji posrednik Isus Krist. Po njemu smo ljubljani i povezani tako jakim vezama ljubavi da ih ništa na svijetu ne može razriješiti ako ih sam čovjek ne ras-kine smrtnim grijehom. Krv Kristova traži milosrđe za nas; njen poklik je

toliko jak da se buka naših grijeha ne čuje. Smrću Isusa Krista, umiru i naši grijesi. 'Ja ću ih izbaviti od vlasti Podzemlja, od smrti ću ih spasiti! Gdje je tvoja kuga, o smrti, gdje je pomor tvoj, o Podzemlje!' (Hoš 13,14). Duše koje se gube, ne propadaju zbog pomanjkanja zadovoljštine, nego zbog toga što se nisu htjele pomoću sakramenata okoristiti zaslugama Isusa Krista.

Našu zadovoljštinu Isus je preuzeo na se kao da je njegova; zato je i naše grijeha, makar ih nije počinio, nazvao svojima i za njih je tražio oprostjenje. Molio je iskrenom ljubavi, kao da za sebe moli, da budu ljubljani koji se njemu približe. I što je tražio, to je i postigao. Bog je, naime, odredio da budemo s Isusom tako sjedinjeni, da budemo i On i mi ili ljubljani ili omrznuti. A budući da Isus nije omražen, niti to može biti, i mi smo ljubljani ako smo ljubavljivi povezani s Isusom. Bog ljubi njega, dakle, ljubi i nas. Više nam Isus Krist može pribaviti ljubavi nego što sami sebi možemo navući mržnje. Jer vječni Bog više ljubi Sina nego što može mrziti grješnike. 'Oče - reče Isus - hoću da i oni koje si mi dao budu gdje sam ja' (Iv 17,24).

Veća ljubav svladala je manju mržnju; zato je nama oprošteno, zato smo ljubljani. Zbog tako velike ljubavi sigurni smo da nećemo biti napušteni. Gospodin kaže preko Izaije: 'Može li žena zaboravit svoje dojenče, ne imat sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila tebe ja zaboraviti neću. Gle, u dlanove sam te svoje urezao' (Iz 49,15-16). Krist nas je vlastitom krvi urezao u svoje dlanove. Zato nas ništa ne smije smesti, jer sve ovisi o onim rukama koje su bile pribijene na križ zbog ljubavi prema nama. Ništa me, dakle, ne može toliko prestrašiti koliko me Isus Krist može umiriti. Neka me uznemire počinjeni grijesi, neka me straši budućnost, demoni neka me napastuju... ali ako tražim oprostjenje od Isusa Krista, koji me do smrti ljubio, kako mogu sumnjati u spasenje? Jako sam važan kad je Bog umro za mene! Isus je sigurna luka, brižan pastir za sve koji se u njega uzdaju. On je naš branitelj i preuzeo je našu parnicu. Došao je isplatiti naše dugove, otkupio nas je svojom krvlju, ne zato da nas napusti, nego da nas obogati. Kako može, dakle, pobjeći, okrenuti nam leđa onaj koji nam je došao u susret? Mogu li djeca sumnjati da ih ljubi otac koji daje svoj život za njih? Kako možemo misliti da je Isus Krist na nas zaboravio kad nam je ostavio samoga sebe u svetoj Euharistiji?

2. 2. Razmatranja o Muci Kristovoj

Kako treba razmatrati Gospodinovu muku

(Sv. Petar Alkantarski)

Ponajprije naglašavam, da u Kristovoj mucij valja napose šest stvari razmatrati, i to: žestinu njegovih boli da bismo s njim suosjećali. Nadalje treba da razmatramo težinu svojih grijeha, koji bijahu uzrokom ovih muka, da bismo ih okajali. Zatim treba da razmatramo veličinu ovoga dobročinstva, da bismo mu za nj bili zahvalni. Nakon toga ćemo razmatrati o prikladnosti ovoga otajstva, da bi nas obuzelo divljenje. I napokon ćemo razmatrati mnoštvo Kristovih kreposti, koje u mucij napose dolaze do izražaja, da bismo ih s jedne strane što bolje uočili, a s drugom opet da bismo im se divili. Zato ćemo gdjekada u samim razmatranjima iz dubine srca suosjećati s Kristovim bolima koje su bile izvanredno velike, kako zbog nježnosti njegova tijela, tako zbog izvanredne njegove ljubavi, a i zato, što ih je bez ičije utjehe podnio.

Tu i tamo ćemo u sebi razbuditi bol zbog svojih grijeha razmatrajući kako su oni bili uzrokom tih groznih patnja. A gdjekada ćemo opet u sebi raspirivati ogranj ljubavi, razmatrajući Kristovu bezgraničnu ljubav, koju je na križu očitovao i cijelom svijetu objavio. A sjetit ćemo se i onoga dobročinstva, što nam ga je pružio u mucij, jer nas je uz tako veliku cijenu i tako obilnim zaslugama otkupio, a mi sami uživamo plodove i blagodati toga otkupljenja.

Koji puta ćemo razmišljati o tome, kako je Bog izabrao prikladan način, da izliječi našu bijedu, tj. da zadovolji za naše opačine, da iziđe u susret našim potrebama, da nas učini

dionicima svoje milosti da suzbije našu oholost, da nas potakne na prezir svijeta, da bi nas pridobio za ljubav i radosno podnošenje križa, siromaštva, strogosti, nepravdi i napokon sviju drugih hvalevrijednih napora. Osim toga neće biti naodmet dobro uočiti primjere onih kreposti, koje su se prvenstveno isticale u cijelom Kristovu presvetom životu i mucu, naime, njegovu krotkost, strpljivost, poslušnost, milosrđe, siromaštvo, ljubav, poniznost, dobrohotnost, čednost i ostale kreposti, koje odsijevaju gotovo u svim njegovim djelima slično kao što zvijezde sjaju na nebeskom svodu.

To treba da učinimo prvenstveno zato, da bismo ih, koliko možemo, nasljeđovali, izbjegavali besposlicu, da bismo razum i milost, koju smo u tu svrhu od njega primili, posvema za ovo upotrijebili; da bismo ga prema svojim silama, koliko on dopusti nasljeđovali i stupali njegovim tragom. Ovo je najbolji i najkorisniji način razmatranja Gospodinove muke, da bismo se naime odlučili za nasljeđovanje, od kojeg ćemo prijeći na preoblikovanje, da bi svatko mogao s apostolom reći: »Živim, ali ne više ja, u meni živi Krist.« (Gal 2, 20)

Osim toga u razmatranju Gospodinove muke treba da promatramo Krista kao da ga imamo pred očima i kao da nazočni gledamo, što je pretrpio. A ne smijemo samo prionuti uz povijest muke, nego treba da svratimo pažnju i drugim okolnostima. Posebice ćemo posvetiti pažnju ovim stvarima: tko je onaj, koji trpi, za koga, kako i zašto trpi. Onaj koji trpi, Bog je svemoguć, beskonačni, neizmjerni. — Za koga trpi? Za najnezahvalnije stvorenje cijeloga svijeta, koje je zaboravilo njegova dobročinstva. — Kako trpi? S najdubljom poniznošću, ljubavlju, dobrohotnošću, blagošću, milosrđem, strpljivošću, čednošću itd. — Zašto trpi? Ne zbog svoje koristi niti zbog naših zasluga, nego zbog neizmjerne ljubavi, milosrđa, dobrote i neizmjerne ljubavi prema nama.

Napokon, nije dosta samo razmatrati o njegovim vanjskim bolima, nego također i o unutrašnjoj tjeskobi. Daleko se više toga može pronaći u Kristovoj duši negoli u tijelu, kako zbog bolnijeg doživljavanja patnja, tako zbog drugih učinaka i stvarnosti, koja u njoj postoje.

O Isusovoj molitvi u Getsemanskom vrtu i uhićenju

(Sv. Petar Alkantarski)

Danas ćeš razmatrati o Kristovoj molitvi u vrtu, na koji način je molio i napokon o porugama i pogrdama, što ih je podnio u Aninoj kući. Razmatraj, dakle, kako je Krist, pošto je s učenicima dovršio otajstvenu večeru, otišao na Maslinsko brdo da moli, prije nego što će započeti svoju muku. Time nas je htio poučiti, da se u svim protivštinama i napastima sadašnjega života moramo utjecati molitvi kao svetom sidru. Njezina snaga ili suzbija žestinu naših nevolja neprijateljske navale, ili nam, što je još veća i odličnija milost, pruža dovoljno snage, da ih strpljivo i ustrajno podnosimo.

Kao pratioce je uzeo trojicu učenika, koji su mu od ostalih bili draži. Sv. Petra, Jakova i Ivana. Oni bijahu svjedoci i promatrači njegova slavnog preobraženja, da bi na jednak način bili svjedoci i njegov smrtne borbe i da bi promatrali ono sasvim drugačije obličje, što ga je On, koji im je dao da ga gledaju u tak slavnom i blistavom obličju, sada uzeo poradi ljudi.

Tad im je rekao: »Vrlo mi je žalosna duša do smrti. Ostanite ovdje i bdijte sa mnom.« (Mt 26, 38) Odijelivši se nato od učenika, koliko se može kamenom dobaciti, prosto se po zemlji ničice i ovako je s najvećim poštovanjem i podložnošću molio Oca: »Oče moj, ako je moguće, neka me mimoide ovaj kalež. Ali neka ne bude moja volja nego tvoja!« (Mt 26, 39) A kad je ovu molitvu ponovio treći puta, upao je u toliku smrtnu borbu, da se znojio krvavim znojem, koji je s njegova božanskoga tijela obilno tekao na zemlju. Promatraj Gospodina u ovoj tjeskobi i razmišljaj, kako je jedan dio patnja, koje su njegovu nježnom i finom tijelu pripremane, bilo i predviđanje; drugi dio bilo je predstavljanje grijeha cijeloga svijeta, za koje će poći na križ i u smrt; treći dio predstavlja predviđanja nezahvalnosti mnogih, koji za toliko dobročinstvo uopće neće mariti, niti će od njega primiti ikakvu korist. Sve mu je to tako duboko sjelo u dušu, da ga je nevjerojatnom tjeskobom i strahom ispunilo.

Njegova osjetila i nježno tijelo bijahu toliko uznemireni, da su mu svi snage i elementi tijela bili posve rastrojani i uzdrmani, a kroz otvorene pore je odasvud izbijao krvavi znoj. Ako je tijelo bilo ovako nemilo pogođeno, a što istom da reknemo o duši, koja je bila nositeljica ovih boli, kako je istom ona to osjećala?

Kad je Krist dovršio molitvu, došao je onaj njegov licemjerni prijatelj, izdajica Juda, okružen paklenom četom; došao je onaj, koji se zbog toga odrekao apostolstva, da bi mogao biti četovođa sotonske rulje. Gledaj na čelu cijeloga mnoštva, kako bestidno stupa i prilazi k predobrom učitelju, da njega, koga je prije prodao, poljupcem mira i znakom prijateljstva preda u ruke njegovih neprijatelja. »U taj čas reče Isus svjetini: 'Kao na razbojnika izišli ste s mačevima i toljagama, da me uhvatite. Svaki sam dan sjedio u hramu i učio, ali me niste uhvatili.« (Mt 26, 55) »Ali ovo je vaš čas i vlast tame.« (Lk 22, 53)

Ovo je otajstvo dostojno divljenja. Što bi nas naime moglo većma začuditi i zadiviti nego gledanje jedinorođenoga Sina Božjega, ali ne samo u obličju grešna čovjeka, nego i u obličju osuđena čovjeka? »Ovo je, reče, vaš čas i vlast tame.« Iz ovih se riječi, kad kaže: »Ovo je vaš čas i vlast tame«, razabire, da je ovo najnedužnije Janje bilo tada prepušteno đavolskoj nečovječnosti i bezdušnosti. Đavao je po svojim slugama i pomoćnicima na nj izlio svu divljinu i okrutnost, koju su samo mogli izmisliti. Promisli sada, koliko se uzvišeno Božje veličanstvo poradi tebe ponizilo, kad se Isus po tome, što je bio izručen đavolskoj vlasti, snizio do dna sviju zala.

Zaista ova kazna nije pripadala njemu, koji je bio slobodan od svakoga grijeha, nego je većma odgovala tvojim opačinama, ali joj se On svojevoljno podvrgao i htio je prihvatiti, da bi se ti na taj način oslobodio od đavlove vlasti. Jedva što je izgovorio ove riječi, kada je sav onaj; čopor vukova gladnih i željnih plijena nasrnio na ove dražesno i umiljato Janje. I svaki je od njih, koliko je samo mogao, navlačio ga, natezao, tukao i na nj najokrutnije nasrtao. O divljačkog li i neljudskog uhićenja o strašnih li i groznih udaraca, poruga, natezanja, kojim su ga mučili!

Užasno su urlali, onako, kao što čine pobjednici, kad svladaju neprijatelja, pa se natovareni plijenom vraćaju kući, ili poput lovaca, koji se vraćaju: lovinom. One ruke, koje su izvodile čudesna djela, grubim su užetom tako okrutno svezane, da je na njima koža razderana, te su zato i raskrvavljene. I tako su ga svezana pogrđujući i udarajući navlačili ulicama grada Jeruzalema. Promatraj ga, kako ovim putem stupa; sam, ostavljen od sviju učenika, opkoljen silnim mnoštvom neprijatelja. Tako su ga tjerali i požurivali, da je od zasopljenosti gotovo obnemogao.

Boja mu se sasvim izmijenila, lice mu je pocrvenjelo, a cijelo je tijelo od naporna hoda i požurivanja bilo sasvim iscrpljeno. Ipak osim toga još nešto promatraj. Premda je ona krvožedna svjetina s Isusom okrutno i divljački postupala navlačila ga, ipak u njegovu licu možeš vidjeti izvanrednu umiljatost i dobrostivost, u očima divnu ozbiljnost u držanju božansku otmjenost, koju nisu mogla ni najokrutnija mučila cijeloga svijeta, neću reći uništiti nego je nisu mogla ni potamnjeti. Nakon svega ovog; pođi s Kristom Gospodinom u kuću velikoga svećenika; Ane, da ondje vidiš, kako je nagrađen za onaj blag odgovor, što ga je uzvratilo velikom svećeniku, koji ga je pitao za njegovu nauku i učenike, naime, da mu je jedan od stražara čvrstom rukom prilijepio onu znameniti ćušku govoreći: »Zar ovako odgovaraš velikom svećeniku?« A Krist mu je na to odgovorio: »Ako sam zlo govorio, dokaži, da je zlo! Ako li sam dobro govorio, zašto me udaraš?« (Iv 18, 23)

Razmatraj ovdje, dušo moja, ne samo ovaj blagi odgovor, nego i trag te ćuške, utisnute u Kristov obraz i njegovo lice, koje je jednako vedro i spokojno, koje nimalo nije pomućeno tolikim i tako sramotnim poniženjem. U svojoj je unutrašnjosti o sebi ponizno tako mislio i osjećao, da bi spremno pružio i drugi obraz, kad bi to mučitelj zahtijevao.

O Isusu koji se krvlju znoj u Getsemanskom vrtu

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Isus Krist znajući da je već došao čas njegove Muke, nakon što je oprao svojim učenicima noge, ustanovio Presvetu Euharistiju, u kojoj nam je ostavio cijeloga samog sebe, otišao je u Getsemanski vrt, gdje je znao da će doći njegovi neprijatelji kako bi ga uhvatili. Tada je u vrtu počeo moliti, a spopao ga silan strah, velika nemoć, velika tuga: *Zapade u strah i tjeskobu* (Mk 14, 33). Najprije je kušao strah od teške smrti koju je morao pretrpjeti na Kalvariji, i od svih muka i patnji koje će pratiti tu istu smrt. Tijekom muke, bičevanje, trnovo krunjenje, čavli i druga sredstva mučenja prouzrokovala su mu patnju jednu poslije druge, ali u Getsemanskom vrtu predskazanje cijele Muke sa svim mučilištima su ga razapinjala. Sve je prihvatio nama za ljubav, ali prihvaćajući spopao ga strah i smrtna tjeskoba. *A kad se nađe u smrtnoj borbi još je žarče molio* (Lk 22, 44).

U strašnoj tjeskobi zbog onoga što je morao pretrpjeti molio je Oca da ga oslobodi: *Oče moj, ako je moguće neka me mimoide ovaj kalež* (Mt 26,39). Isus je tako molio da nas pouči da u progonstvima možemo tražiti od Boga da nas od njih oslobodi, ali u isto vrijeme trebamo se predati u njegovu volju, i reći kao što je tada kazao Isus: *Ali neka ne bude moja nego tvoja volja* (Mt 26,39). Da, moj Isuse neka ne bude moja nego tvoja volja. Prihvaćam sve križeve koje mi želiš poslati. Ti, nevin si toliko trpio meni za ljubav, pravedno je da i ja grešnik koji sam zaslužio Pakao trpim ono što si ti u svojoj ljubavi odredio.

Spopala je Isusa smrtna muka tako velika da je mogao umrijeti, da On sam, nije zadržao smrt, kako bi za nas umro razapet nakon što je bio mučen: *Duša je moja žalosna do smrt* (Mk 14, 34). Ta velika žalost je bila prouzrokovana time što je vidio buduću nezahvalnost ljudi, koji umjesto da odgovore na tako veliku ljubav vrijeđali su ga tolikom grijesima, koje kad je Isus vidio počeo se krvlju znojiti: *A znoj mu postade kao guste kaplje krvi što padahu na zemlju* (Lk 22,44).

Gospodine moj nisu već bili okrutni mučitelji, bičevi, trnje, križ, okrutni su bili moji grijesi koji su te toliko ožalostili u Getsemanskom vrtu. Udijeli mi dakle, udio u mucu i odbojnosti koje si kušao u vrtu, kako bi i ja gorko oplakivao sve do smrti uvrede koje sam ti nanio. Ljubim te moj Isuse, prihvati jednog grešnika koji te želi ljubiti. O Marijo, preporuč me svom ožalošćenom Sinu koji trpi meni za ljubav.

Isus uhvaćen i odveden pred Kaifu

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Budući da je Isus znao da su Židovi već blizu, da su došli uhvatiti ga, podigao se iz molitve i pošao njima u susret; dopustio je protivljenja da ga uhvate i svežu. *Uhvatiše Isusa i svezaše ga* (Iv 18,12). O čuda li velika, Bog svezan kao nevaljalac od svojih stvorenja! Dušo moja gledaj kako ga jedan hvata za ruke, drugi veže, treći udara; nevini Jaganjac dopušta da ga vežu i udaraju koliko žele, i šuti: *Zlostavljahu ga, a on puštaše, i nije otvorio usta svoja, ko janje na klanje odvedoše ga* (Iz 53,7). Ne govori, ne žali se jer se je sam bio prikazao da umre za nas, i zato dopušta da ga vežu kao janje bez da otvori usta.

Isus vezan ulazi u Jeruzalem. Oni koji su spavali, na buku naroda koji je prolazio, probudili su se i pitali tko je zarobljenik koga su vodili te su im odgovorili: «Isus Nazarećanin otkriven kao lažljivac i zavodnik». Dovedi su ga pred Kaifu, koji kad ga je vidio obradovao se te ga je pitao o njegovim nauku i njegovim učenicima. Isus odgovori da je otvoreno naučavao te neka pita one koji su ga slušali: *Oni znaju što sam ja govorio* (Iv 18, 21). A poslije ovog odgovora jedan od slugu ga udari govoreći: *Tako odgovaraš velikom svećeniku* (Iv 18, 21). Ah moj Bože, kako jedan tako blag i ponizan odgovor zaslužuje takav udarac? O moj Isuse ti sve trpiš kako bi zadovoljio uvrede koje sam ja učinio nebeskom Ocu.

Zatim ga veliki svećenik u ime Božje zaklinje da kaže je li on uistinu Sin Božji. Isus odgovori da jest, na to Kaifa razdera svoje haljine i okrenu se drugim svećenicima govoreći:

Čemu nam još trebaju svjedoci? Čuli ste sada pogrdu, što vam se čini? A oni odgovoriše: Zaslužuje smrt (Mt 26 65). Tada kako nam to donosi evanđelje počеше svi pljuvati mu u lice i tući pokrivajući mu lice izrugivajući su mu govorili: Pogodi tko te udario (Mt 26, 68).

Evo te moj Isuse, postao si u ovoj noći predmetom pogrde svjetine. Ah kako ljudi mogu vidjeti te tako poniženog zbog ljubavi prema njima i ne ljubiti te! A kako sam ja došao do toga da te vrijeđam tolikom mojim grijesima nakon što si ti toliko pretrpio za mene? Ljubavi moja, oprosti mi, ne želim te više nikada povrijediti. Ljubim te moje najveće dobro, i kajem se više od svega što sam te vrijeđao. Ljubim te najviše dobro žao mi je što sam te prezirao. O Marijo, majko moja, moli svoga mučenoga Sina da mi oprosti.

Isus pred Kaifom, Petrovo zatajane i bičevanje

(Sv. Petar Alkantarski)

Danas ćeš razmatrati, kako je naš Krist Gospodin bio odveden velikom svećeniku Kajfi i kakve je sve muke podnio cijele noći: kako ga je sv. Petar zatajio i kako je kasnije okrutno bio bičevan. Prvo, dakle, razmatraj, kako je Krist iz Anine kuće bio odveden u Kajfinu kuću. Dolikuje, da ga putem pratiš. Ondje ćeš gledati veliku pomrčinu sunca pravde. Ondje ćeš vidjeti ono božansko lice, koje anđeli žele promatrati, kako je ogavnim židovskim pljuvotinama izobličeno. Kad je naime Spasitelj među njima stajao i veliki svećenik ga pod zakletvom pozvao, da rekne, tko je on, i kad je, kako je trebalo, odgovorio, oni koji nisu bili dostojni tako svečana odgovora, zaslijepljeni sjajem ovoga neizmjernog svjetla, navališe na nj poput bijesnih pasa i svu žuč svoje opakosti izbljuvaše na njega. Natječući se počeli su ga čuškati i tući.

Nogama i ostrugama su ga udarali i gazili. Pljuvali su mu u ono božansko lice i nagrđivali ga hrakotinama i balama iz nosa. Drugi su mu zamazanom krpom zavezali oči, po licu su ga čuškali, te su podrugujući navaljivali, da pogodi, tko ga je udario. O nečuvene li i zaista zadivljujuće poniznost i strpljivosti jedinorođenoga Sina Božjega! O kakvo je lice, koje anđeli s neshvatljivom nasladom promatraju u nebesima, pokriveno odvratnim pljuvačkama i prljavštinom! Ljudi, kad pljuju, okrenu se prema kojem nečistome mjestu, koje je nepristupačno ljudskom pogledu a u ovoj palači se nije našlo nijedno bezvrednije mjesto u koje bi izbacivali svoje hrakotine, nego božansko lice Kristovo. O čovječe, koji si prah i pepeo, kako da se ne odlučiš, promatrajući takav primjer, na prezir samoga sebe i poniženje?

Promatraj nadalje muke i mučila, što ih je naš Spasitelj cijelu onu noć podnosio. Stražari koji su ga čuvali da bi mu s očiju otjerali san, na neobične načine su vrijeđali i izvrgavali ruglu njegovo božansko veličanstvo ismijavajući ga drskim porugama.

Razmisli, dušo moja, kako je tvoj Zaručnik postao metom i ciljem primajući u sebe sve strelice poruga i uvreda, što su ih Židovi na nj upravljali. O okrutne nespokojne li noći, u kojoj, dobri Isuse, nisi mogao spavati od onih koji su uživali u nepravdama i pogrđama, što su ih tebi nanosili. Noć je određena za počinak sviju stvorova, da bi se osjetila i udovi, izmoreni naporom cijeloga dana tada odmorili. Stražari su je upotrijebili zato, da tvoje udove i osjetila izmuče i izmrcvare. Tvoje su tijelo užasno tukli, dušu su ti vrijeđali, ruke noge su ti okovima sputali, po obrazima su te čuškali lice su ti pljuvali, zavezali su ti oči, da bi tako sve tvoje udove i tvoja osjetila izmučili onda, kad bi morala počivati.

O kako se ove stvarnosti razlikuje od one, koju ti u isto vrijeme u nebesima pjevaju zborovi anđela. Oni su uzvikivali »Svet, Svet!«, a Židovi su urlali: »Zaslužio je smrt, propni ga, propni!« O vi, anđeoski duhovi, koji ste slušali glasove i jednih i drugih, što ste mislili, što ste osjećali dok ste promatrali ono nečovještvo, kojim su s njim postupali na zemlji, a komu se vi tamo gore u nebu s najvećim poštovanjem i podložnošću klanjate? A što je sve On, dok ste promatrali, podnio, da bi zadovoljio za grijehone onih, koji su ga pogrđivani i zlostavljali? Tko je ikada čuo za tako velikodušnu ljubav, da bi netko zato pošao u smrt, kako bi svojom smrću izliječio svoga kupca od njegovih bolesti i rana?

Pad sv. Petra apostola je mnogo povećao Isusovu tjeskobu i poruge ove tužne noći, jer ga je zatajio onaj, koji mu je više nego ostali bio na srcu i bio mu bliži; njega je odabrao da bude promatrač njegova slavnog preobraženja, njemu je predao prvenstvo u svojoj Crkvi, njega je učinio poglavicom i prvakom apostola, a on ga je u njegovoj nazočnosti i naočigled zatajio, ali ne samo jedanput, nego triput, dodavši također preklinjanja i zakletve, kojima je potvrđivao, da ni ne pozna toga čovjeka. Zar ti se, Petre, taj čovjek činio tako opakim i nepoštenim, te si smatrao, da bi ti bilo ispod časti, ako bi priznao, da ga poznaš? Ne vidiš li, kako ga na ovaj način osuđuješ prije nego što će ga osuditi veliki svećenici, kad ga naime smatraš takvim, da nije vrijedan, da bi ga ti poznavao? Jesi li uopće mogao Kristu nanijeti veću sramotu?

Krist se žalostan zbog trostrukog Petrova zatajenja okrenuo prema njemu i pogledao ga, da bi svojim pogledom zalutalu ovcu priveo na pravi put. O pogleda čudesne moći! O skrivena li pogleda velikoga značenja! Sv. Petar je dobro razumio, što znači ovaj pogled, jer u njemu je snaga i značenje. Malo bi pijetlov pjev pridonio njegovu skrušenju i obraćenju, da nije bilo pogleda Krista Spasitelja. Njemu su Isusove oči govorile i u njemu izvele onu čudesnu promjenu. Petrovu vjeru nisu izgradile samo one suze, što su iz njegovih oči; obilno tekle, nego i one, što ih je također Spasitelj prolio.

Razmatraj, što je Krist nakon ovih nepravdi podnio kad je radi bičevanja bio privezan uza stup. Kad je sudac uvidio, da neće moći zadovoljiti bijes onih pakleni nakaza, odlučio je, da ga dade oštro izbičevati šibama i bičevima, da mu se cijelo tijelo izmrcvari; nadao se da će na ovaj način smekšati okorjela židovska srca i tako uspjeti, da ne zahtijevaju okrutnu smrt, kad ga ugledaju; razmrcvarena i izobličena.

Uđi, dušo moja, duhom u Pilatov pretorij i budi spremna na suze, jer će ti one, ako pomno promotriš što se ondje zbiva, trebati. Gledaj, kako će oni podli i zloglasni mučitelji nečovječno Spasitelja lišiti odjeće. Promatraj Kristovu poniznost, kojom dopušta da bude ogoljen. On ne otvara svojih usta niti ijednom riječju protuslovi zbog svih nepravdi i pogrda, kojima su ga zlostavljali. Pazi, kako mu presveto tijelo s više konopaca privezuju za stup, da bi po miloj volji, kako i koliko budu htjeli, mogli bičevima protiv njega bjesnjeti.

Promatraj, kako gospodar anđela sam stoji usred okrutnih krvnika, bez ikakvih zagovornika i zaštitnik koji bi s njim suosjećao, promatrajući izdaleka okrutno njegovih muka. Ne čuješ li kako fijuču šibe i bičevi kojima su, natječući se, nježno Kristovo tijelo udara razdirali i mrcvarili, dodavajući udarac udarcu, masnicu masnici, ranu rani? Ne vidiš li, kako je cijelo njegovo presveto tijelo za najkraće vrijeme zbog nečovječnosti bičevalaca izgledalo kao da je pokriveno jednom golemom ranom? Ne vidiš li, kako mu se koža zajedno s mesom otkida, kako mu odasvud iz cijeloga tijela od glave do pete teče krv? Zar nije najužasnije gledati među ostalim ranama onu ponajveću, koja se nalazi među plećima, na onome mjestu, koje se zove kralježnica? Ona je golema zato, što je gotovo sva snaga udaraca padala na to mjesto.

Gledaj, kako Krist, Spasitelj svijeta, nakon tako surova divljanja mučitelja, udarcima izranjen po cijelom tijelu i kao rastrgan obilazi cijeli pretorij tražeći i skupljajući svoju odjeću, koja mu je kojekuda bila razbacana. I nije upravo nikoga opazio, jer je bio okružen okrutnim mučiteljima, tko bi mu iskazao kakvu takvu čovječnost. Nije se našao nitko, tko bi mu rane isprao, očistio, povezao i uobičajeni lijek stavio na modrice. Isto tako se nije nitko našao, tko bi samo pružio ruku i pomogao mu da se obuče. Svaka ova pojedinost zaslužuje, da se brižno i pažljivo promotri i da se o njoj razmišlja, da bi se tako u srcu razbudilo veće suosjećanje.

O Isusovom bičevanju i trnovom krunjenju

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Tada Pilat naloži da uzmu Isusa i da ga bičuju (Iv 19,1). O Nepravedni suče, proglasio si ga nevinim, a zatim ga osuđuješ na tako okrutnu i sramotnu kaznu. Gledaj moja dušo kako nakon ove nepravedne osude krvnici hvataju nevinog Božjeg Jaganjca i vode u pretorij te ga konopcima vežu za stupac. O sveti konopci koji ste na stupac vezali ruke moga Otkupitelja

povežite moje bijedno srce s njegovim božanskim Srcem tko da od danas ne želim ništa osim onoga što Isus hoće za mene.

Evo uzimaju u ruke bičeve, i na dani znak, počinju posvuda bičevati ono presveto tijelo koje je u početku pomodriilo od udaraca a zatim je posvuda počela teći krv. Ajme, ruke i bičevi krvnika su se već natopile krvlju, već je i zemlja sva natopljena krvlju. O Bože od jakosti udaraca zrakom leti ne samo krv Isusova nego i komadići tijela Isusova. Njegovo božansko tijelo je posve izmrcvareno pa ipak krvnici nastavljaju dodavati rane na rane, patnje na patnje.

A što u međuvremenu čini Isus? On ne govori, ne žali se, strpljivo trpi veliku patnju kako bi zadovoljio božjoj pravdi. Brzo dušo moja, idi operi se u njegovoj Božanskoj Krvi. Ljubljeni moj Gospodine, gledam te svega izbičevanog za mene, ne mogu dakle, više sumnjati da me jako ljubiš. Svaka tvoja rana je znak više nego siguran tvoje ljubavi koja više nego s pravom traži moju ljubav. Ti mi bez ustručavanja Isuse daješ svoju Krv, pravedno je da ti ja bez ustručavanja darujem svoje bijedno srce. Primi ga Gospodine i daj da ti bude uvijek vjerno.

O Bože da Isus nije drugo trpio osim jednog udarca meni za ljubav trebao bih gorjeti od ljubavi prema njemu govoreći: «Bog je htio biti udaren za mene». Ali ne, On se nije zadovoljio jednim udarcem, nego kako bi zadovoljio za moje grijeha htio je da mu svi udovi budu izbičevani, kao što je to prorekao Izajija, te je imao izgled gubavca izranjena od glave do pete. Dušo moja dok je Isus bio bičevan mislio je na tebe i prikazivao je Bogu svoje teške patnje kako bi te oslobodio vječnih bičeva u Paklu. O Bože ljubavi, kako sam mogao živjeti tolike godine a da te nisam ljubio. O rane Isusove, izranite me vi ljubavlju prema Bogu koji me je toliko ljubio. O Marijo, majko milosti, isprosi mi ti ovu ljubav.

O tome kako je Isus bio trnjem okrunjen, osuđen i nosio svoj križ

(Sv. Petar Alkantarski)

Danas treba razmatrati, kako je Krist bio trnjem okrunjen, kako je bio izveden pred narod, osuđen, vođen na stratište i kako je nosio križ. U Pjesmi nad pjesmama nas zaručnica pozivlje, da promatramo ove strašne muke, kad kaže: »Izidite, kćeri sionske, i vidite kralja Salamona pod dijademom, kojim ga mati ovjenčala na dan svadbe njegove, na dan radosti njegova srca.« (P 3, 11) Što radiš, dušo moja? Što razmišljaš, srce moje? Zašto si zanijemio, jeziče moj? O preslatki Spasitelju, kad otvorim svoje oči i kad promatram ovaj žalosni prizor, što ga gleda: očima svoje duše i o njemu razmatram, srce mi se kida od boli. Što je ovo, Gospodine? Zar za čovjekovo otkupljenje nije dostajalo to, što si već pretrpio, bliza smrt krv tako obilno da sada prolivena, zar je trebalo da predragocjena Krv tvoje glave, koja je bila pošteđena od bičevanja, bude ostrim trnjem silovitom žestinom izazvana i prolivena?

Da bi, dušo moja, ovaj prizor, ovaj žalosni prizor što bolje osjetila, predoči sebi prvotnu ljepotu svoga Spasitelja, a zatim promatraj onaj njegov sasvim suprotan izgled u ovom tako bijednom stanju. Budeš li prvotnu ljepotu kako treba promatrao, doživjet ćeš onu nadasve divnu ljepotu lica, posebnu ljupkost i dražest očiju, divnu slatkoću njegovih riječi, izvanrednu čednost i otmjenost njegova ponašanja, umiljatu poniznost i svakog štovanja vrijednu krasotu i dostojanstvo u kretnjama cijelog tijela i u držanju. Zatim, pošto se naužiješ gledajući ovaj uzor velike miline, ponovno svrati svoj pogled na njega i promatraj ga u onom bijednom stanju, u kojem se sada nalazi.

Promatraj onaj grimiz, koji mu je za porugu zaogrnut, zatim kako umjesto kraljevskog žezla u ruci drži trsku, gledaj vijenac spleten od najoštrijega trnja, što ga nosi na glavi mjesto dijadema; gledaj nadalje kako su mu zamagljene oči, lice blijedo i samrtnog izgleda, kako mu je lice zakrvavljeno i odvratnim židovskim pljuvotinama nagrđeno. Pomnljivo ga promatraj izvana i iznutra. Srce mu je od bolova i žalosti oslabjelo tijelo mu je prekriveno ranama i masnicama, učenici su ga ostavili, Židovi traže njegovu smrt, vojnici ga izruguju, svećenički ga prvaci preziru, odbačen je kao lažni kralj, koji da je sebi ovaj naslov samovoljno prisvojio nepravedno je optužen i lišen svake ljudske pomoći.

Ali nemoj ovo razmatrati kao nešto, što se dogodilo davno, prije mnogo stoljeća, nego to sebi predstavi kao nešto, što se sada zbiva i što se odvija pred tvojim očima; nemoj to promatrati ni kao nečije tuđe boli, nego ih promatraj kao svoje, koje su upravo tebi zadane. Postavi samoga sebe na mjesto onoga, koji sve to trpi i nastoj se uživjeti, kakve bi boli i muke ti podnosio, kad bi tvoja glava bila probodena oštrim trnjem, koje se zabilo kroz kost do samoga mozga. Što ti spominjem trnje, kad nisi kadar podnijeti, ni ako te igla ubode? Kolika je to bila bol, što ju je ova tako nježna glava zbog ovoga novog i nečuvenoga načina mučenja osjećala?

Kad je Spasiteljevo krunjenje, popraćeno mnogim izrugivanjem i ismijehivanjem, dovršeno, sudac ga je ovako okrunjena izveo pred sav narod rekavši: »Evo čovjeka!« Time kao da je rekao: Ako želite smrt ovoga čovjeka, gledajte ga kako je od smrti samo za malo udaljen; štoviše, on se u takvu stanju nalazi, da većma zaslužuje vašu samilost negoli zavist. Ako se bojite, da će se proglasiti kraljem, pogledajte ga, kako je izobličen, da je jedva zadržao čovječji izgled. Zar se bojite da bi vam ove ruke, koje su tako čvrsto svezane, mogle nanijeti neko nasilje? Zar strahujete da bi vam mogao neko zlo nanijeti čovjek, koji se nalazi u tako žalosnu stanju i čije je cijelo tijelo na tako bijedan način okljaštreno i oslabljeno?

Razmatraj, dušo moja, u kakvu je tada stanju bio tvoj Spasitelj, kad je i sam sudac mislio, da će se njegovi bijesni neprijatelji, kad ga ugledaju, ganuti na samilost i da će zajednički proplakati. Iz ovoga zaključi, kako je žalosno vidjeti kojega kršćanina tako tvrda i kamena srca, a da ne suosjeća s Kristovim patnjama i mukama, jer njegove su boli bile takve da je sudac mislio, kako će ganuti neprijatelja. Kad je Pilat vidio, da ni ovo strašno mučenje, što ga je upriličio za ovo najkrotkije Janje, da bi tako ublažio bijes Židova, ništa ne koristi, sjeo je na sudačku stolicu, da Kristu izrekne konačnu presudu.

Križ je već vani bio pripravljen i ona smrtonosna zastava, koja je bila znak Spasiteljeve smrti, bijaše razvijena. I tako, kad je ova okrutna presuda proglašena, gomilajući muke na muke, na ona nježna, rastrgana i razmrcvarena ramena naprtiše preteški križ, da ga nosi do stratišta. Međutim, blagi Gospodin ne samo da ga nije odbacio, nego ga je zajedno sa svim našim grijesima, iz neizmjerne i neshvatljive ljubavi prema nama, na svoja ramena i rado prigrlio, jer je to zahtijevala poslušnost Ocu. Tada je nedužni Izak, noseći na slabim ramenima strahoviti teret križa, izišao van na mjesto žrtvovanja. Jednostavni puk i pobožne žene plačući su ga slijedile. Ta tko bi mogao zaustaviti suze, gledajući Kralja gospodara anđela, kako korak po korak opterećen golemim mučilom, klecajući, pognuta tijela, zamagljenih očiju, zakrvavljena lica, okrunjen trnovom krunom, tetura ulicama, a od galame, vike i urlanja rulje gotovo je oglušio?

Ostavi časom, dušo moja, ovaj užasni prizor i učestalim jecajima i uzdisajima, plačnih očiju, lica žalosna sa suzama pođi u kuću preblažene Djevice. A kad o stigneš, plačnim glasom ovako joj progovori: »O, Gospodarice anđela, Kraljice neba, vrata raja, odvjetnici svijeta, utočište grešnika, spasu pravednika, radosti svetaca učiteljice kreposti, ogledalo čistoće, uzore strpljivosti mjerilo svekolikog savršenstva! O, bijedna li i nesretna mene, Gospo, što sam do sada očima vjere gledao? kako je moguće, da sam do sada mogao ostati živ, pošto sam gledao ono, što se zbivalo pred mojim očima? Jecanje mi prekida riječi, ne dopuštaju mi da nešto drugo kažem, nego da sam tvoga jedinca Sina, a svoga Gospodina, ostavio u rukama neprijatelja, opterećena teškim križem, što ga nosi na stratište, na koji će ga odmah propeti.«

Koja ljudska duša, koje srce, koji duh može shvatiti onu bol, što ju je tada osjećala preblažena Djevica Marija? Srce joj je iznemoglo, lice joj je i cijelo tijelo probio samrtni znoj i smrt bi smjesta nastupila, da nije po posebnom Božjem djelovanju sačuvana za bolja i sretnija vremena, da bi stekla veće zasluge i odličniju nagradu. Blažena je Djevica ustala i dala se na put te je slijedila stope svoga Sina. Da joj ona silna želja, kojom je čeznula da vidi svoga Sina, nije vraćala sile, što joj ih je oduzela bol, ne bi onamo stigla. Izdaleka čuje zveket oružja, zaglušenu buku svjetine i viku mnoštva, koje je obznanjivalo smaknuće Kristovo.

Nakon toga opazi blijesak mačeva i kopalja, a na putu je opazila krvav trag svoga Sina. Također je tu i tamo opazala raspršene kapi krvi, koje su dosta jasno pokazivale kojim je putem prošao te nije trebala na putu nikakva vodiča niti ju je tko morao požurivati. A poslije se, ubrzavši korake, približila svome Sinu, otvorila je svoje oči, koje su od bola i mnogih suza pomodrine i bile zastrte samrtnom tamom, da gleda njega, koji joj je bio draži od vlastite duše.

O kakva se tada borba vodila u srcu preblazene Djevice Marije između ljubavi i straha! Žarko je željela vidjeti svoga Sina, ali se s druge strane nije usuđivala u njega tako bijedna i vrijedna upraviti svoj pogled. Ipak su se napokon, kad se Sinu bliže primakla, ona dva nebeska svjetlila međusobno pogledala. Zrakama svojih pogleda jedno drugome srce probodoše, jer su njihovi jezici od silne boli sasvim zanijemili. Majčino je srce govorilo Sinu, a Sinovo srce ju je ovim riječima korilo: «Zašto si ovamo došla, ljubljena moja golubice i slatka moja Majko? Tvoja bol obnavlja moje muke, a moje patnje ranjavaju tvoje srce. Vрати se, majko moja, povрати se svojoj kući, tvojoj časti i djevičanskoj čistoći ne dolikuje da budeš u nečistom društvu ovih razbojnika i ubojica.» Ovako slično su jedno drugom za vrijeme cijeloga puta tužna srca govorili, dok nisu stigli na stratište.

O razapinjanju, Marijinoj supatnji i sedam Isusovih riječi na križu

(Sv. Petar Alkantarski)

Danas treba razmatrati o otajstvu križa i o sedam riječi, što ih je Krist izgovorio na križu. Probudi se dušo moja, i razmatraj o otajstvu svetoga križa, koji je urodio plodom zadovoljštine, te je tako izravnana šteta, što ju je cijeli ljudski rod pretrpio na drvetu života.

Razmatraj, kako su Kristu Spasitelju, jedva što su došli na Kalvariju — koja je još više njegovu si učinila sramotnom — njegovi mučitelji svukli njegovu i odjeću, osim donje haljine, koja nije bila šivena. Gledaj, kako ovo nedužno Janje strpljivo podnosi da bude lišeno odjeće, nije otvorilo ni svojih usta, nije izgovorilo i jednu riječ zbog tako divljačkog i nečovječna postupka. Krist je sve dragovoljno podnio i u svemu je uza svu sramežljivost želio biti posve ogoljen da bismo mi dobili neko bolje pokrivalo, nego što je ono načinjeno od smokvina lišća, kojim je Adam, praotac ljudskog roda, pokrio golotinju svoga tijela, da njime pokrijemo golotinju svojih grijeha.

Neki su naučitelji mišljenja, da su vojnici užasno okrutno s glave skinuli trnovu krunu, zadavajući mu tako nove muke, kako bi s njega mogli svući nešivenu haljinu. I krunu su mu odmah nakon svlačenja ponovno nabili na glavu. Tako su mu bodljike novim ranama i ubodima prouzročile neizmjernu muku i izranile mu presvetu glavu. Veoma je vjerojatno, da su vojnici, koji ga za cijele muke ni u čemu nisu štedjeli, nego su najokrutnijim mučenjem, koliko su samo mogli, na njemu iskalili svoj bijes, ovako okrutno prema njemu postupali, napose zato, što sv. evanđelist kaže, da su s njim radili, što god im se prohtjelo.

Ova mu se haljina zbog zgrušane krvi tako uz rane njegova svetog tijela prilijepila i tako mu jako uz kožu prionula da su divlji vojnici, kad su je s užasnom okrutnošću i bešćutnošću svlačili, obnovili sve Kristove rane. Mnoge su mu komadiće mesa i gotovo cijelu kožu oderali tako, da je presveto Kristovo tijelo, posvuda izranjeno, bilo oguljeno i raskrvavljeno od glave do pete, te je izgledalo, kao jedna velika i neisprekidana rana.

Razmatraj sada, dušo moja, neizmjernu Božju dobrotu i milosrđe, koje u ovim patnjama tako blistavo sja. Gledaj, kako ovdje stoji posve gol onaj, koji nebo prekriva oblacima i polja odijeva cvijećem i prijatnim zelenilom, koji darežljivo odijeva sve stvorove. Promisli, kakvu je ovo dragocjeno tijelo, tako izranjeno i ogoljeno, podnijelo hladnoću, jer nije samo bilo lišeno odjeće, nego nije imalo ni cijele kože, nisu mu ni rane bile povezane, nego su bile otvorene i izložene svim nepogodama zraka. Ako sv. Petar, koji je dosta dobro bio obučen, nije prošle noći mogao od sebe otkloniti studen, možemo lako zamisliti, koliko je studen moralo podnositi ono nadasve nježno tijelo, koje je bilo posve golo i posvuda izranjeno?

Razmatraj zatim, kako je Krist bio na križ propet i koliko je podnio bol, kada su mu debeli čavli probijali najosjetljivije dijelove tijela. Razmisli, kako blažena Djevica Marija, nije bila

beščutna dok je sve ovo gledala svojim očima i svojim ušima slušala udarce čekića, koji su se češće ponavljali, dok su probijane Sinove ruke i noge. Naprotiv, zajedno sa Sinovim rukama i nogama bilo je i Majčino srce probadano. Kad je Krist bio prikovan na križ, odmah su ga uzdigli u pripravljenom jami. Gledaj, kako Kristovi krvnici i mučitelji, potaknuti zloćom, pošto su uzdigli križ, pustiše ga, da strašan tresak padne u rupu. Tako je presveto tijelo koje je o čavlina čvrsto visjelo, bilo strahovito potreseno a njegove su se rane uz strahovitu bol znatno proširile. Može li se, Spasitelju moj i Otkupitelju, naći tako tvrdo i kameno srce, koje takav prizor ne bi smekšalo kad su se i same stijene, suosjećajući s mukama, što si Ti na križu podnio, raspukle?

Obuzeše te, Gospodi smrtne muke, oluja i morski vali te okružiše. Vode dođoše do grla, upao si na dno ponora, ne nalaziš mjesta gdje bi mogao nogom stati. Kada te je, Gospodine, i nebeski Otac ostavio, što onda možeš očekivati od ljudi. Tvoji neprijatelji galame protiv tebe, prijatelji ti ranjavaju srce, duša je tvoja žalosna i shrvana, i nema nikoga da te utješi. Gledajući užasnu veličinu tvojih muka i zadovoljštine, što je daješ za moje grijeha, spoznajem težom veličinu svojih opačina, koje su prouzročile ove tvoje muke.

Promatram te, Kralju moj, na križ pribijena. Gledam tvoje tijelo, kako visi o željeznim čavlina; motrim kako visi bez ikakva olakšanja. Ako bi htio nogama podržavati težinu cijeloga tijela i pružiti mu neko olakšanje, prekomjerno će se povećati rane na nogama. A s svu težinu prepusti rukama, veličina tereta će silno proširiti rane na rukama. Ali ni glava ne nalazi nikakva počinka, jer nema drugog jastuka osim trnova vijenca.

O presveta Djevice, kako bi ti rado i spremno pružila svoje ruke, da mu nadomjestite jastuk, ali to tebi nije dano, nego je dano samo krakovima križa; a ako je ova božanska glava htjela neko olakšanje, da bi otpočinula, umjesto olakšanja bi se u nju trnje još dublje zabilo. Majčina nazočnost je silno povećala Sinove boli. Jednako okrutno razapeše na križ i dušu Kristovu kao što mu je na vidljiv način bilo razapeto tijelo.

Presveti Isuse, ti si u jednom danu podnio dvostruki križ. jedan tjelesni, a drugi duhovni; jedno je bio križ patnje, a drugo križ supatnje; na jednom ti je tijelo probodeno željeznim čavlina, a na drugom su ti čavli boli proboli dušu. Tko bi, o dobri Isuse, mogao izraziti, što si pretrpio, dok si gledao tjeskobu svoje presvete Majke, za čiju si dušu znao, da je zajedno s tobom raspeta na križ? Kad bi pogledao u ono mačem boli probodeno, prežalosno Srce; kad bi svojim zakrvavljenim očima promatrao ono predivno lice, kako je blijedo i slično licu umirućega; kad bi slušao uzdahe one duše, koja je bila više nego mrtva, zato što ne može umrijeti; kad bi napokon njezini uzdisaji doprli do tvojih ušiju i kad bi preda te iznijeli bolne tužaljke prouzročene ovom nepodnošljivom bolju, opazio bi kako obilno teku suze iz prečistih očnih izvora.

Konačno razmatraj sedam riječi, što ih je Krist izrekao na križu. Ocu je rekao: »Oče, oprostí im, jer ne znaju, što čine!« — Razbojniku je kazao: »Još danas ćeš sa mnom biti u raju!« — Majci je rekao: »Ženo, evo ti sina!« A narodu reče: »Žedan sam!« I ponovno reče Ocu: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« — »Svršeno je.« — »U tvoje ruke predajem duh svoj!«

Promisli, dušo moja, s kolikom se ljubavlju zauzimao za svoje mučitelje i neprijatelje. S kolikom blagošću je i milostivošću prigrlío razbojnika, koji ga je priznao Spasiteljem. S kolikim je osjećajem Majku povjerio zaštiti svog ljubljenog učenika. S kolikim je žarom posvjedočio koliko silno žeda za spasenjem ljudi. Kakvim je glasom izrekao svoju molitvu i očitovao veličinu svoje bijede božanskom veličanstvu. Kako je savršeno ispunio poslušnost, koju je od njega zahtijevao Otac. Kako je napokon svoju dušu predao u blažene ruke Očeve.

U svakoj ćeš od ovih riječi moći zapaziti pouku koja te potiče na neku krepost. U prvoj nas upućuje na ljubav prema neprijateljima, u drugoj na milosrđe prema grešnicima, u trećoj na ljubav prema roditeljima, u četvrtoj kako treba žediti za spasenjem bližnjih, u petoj, kako treba da se uteknemo molitvi, kad nas pritisnu nevolje i kad nam se čini, da nas je Bog

zaboravio, u šestoj nas upućuje na poslušnost i ustrajnost; u sedmoj na posvemašnje predanje u Božje ruke, a to je najviši vrhunac našega savršenstva.

Isusu na Križu

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Isus je na Križu. Evo dokaza Božje ljubavi. Evo zadnjeg pojavljivanja Utjelovljene Riječi na ovoj zemlji; bol i patnja ali još više ljubav. Sv. Franjo Paulski motreći jednog dana božansku ljubav u osobi Isusa Krista raspetoga u ekstazi tri puta kliknu: *O ljubavi! O ljubavi! O ljubavi!* Želio je time reći da nećemo nikada moći razumjeti koliko je velika bila Božja ljubav prema nama kada je htio umrijeti umjesto nas. O ljubljeni moj Isuse kada te gledam na križu izvana vidim samo Rane i Krv, ako promatram tvoje Srce vidim ga svega u mucu ožalošćena. Čitam na Križu da si kralj ali koje kraljevske znakove imaš, ne vidim druge porpore osim tvog rastrgano tijela i krvi, ni druge krune od one koja ti glavu probada. Ali sve te proglašava kraljem ljubavi, da, jer ovaj križ, čavli, krana, rane sve su to znakovi ljubavi.

Isus s Križa ne traži od nas toliko samilost koliko našu ljubav, a ako traži samilost to je samo zato da nas potakne na ljubav. On zaslužuje svu našu ljubav već time što je beskrajna dobrota, a raspet na križu izgleda ta traži da ga ljubimo barem iz samilosti. O Isuse moj, tko da te ne ljubi kad te gleda na Križu i ispovijeda da si Bog? O koje strijele ljubavi šalješ duši s ovog prijestolja ljubavi! O kolika si srca sebi s Križa privukao! O Rane mog Isusa, pećnice ljubavi dopustite da uđem u vas kako ne bi gorio od plamena u Paklu koji sam zaslužio, nego svetim plamenom ljubavi za Boga koji se istrošio od muka i htio umrijeti za mene. Dragi moj Otkupitelju, prihvati grešnika koji se kaje što te je uvrijedio, a sada čezne da te ljubi. Ljubim te beskrajna dobroto, ljubim te beskrajna ljubavi. Poslušaj Isuse: ljubim te, ljubim te! O Marijo, Majko lijepe ljubavi isprosi mi ljubav koja će me istrošiti za Boga koji se potpuno predao za mene.

O Isusovoj smrti, skidanju s križa i ukopu

(Sv. Petar Alkantarski)

Danas ćemo razmatrati: zabadanje koplja u Spasiteljevo tijelo, Kristovo skidanje s križa, naranje žena i ostalo što se dogodilo u vezi s njegovim ukopom. Prvo razmatraj kako su se neprijatelji Krista Gospodina, pošto je na križu izdahnuo, uvelike obradovali, ali ih još nije napustilo divljanje i bijes na Krista niti su ga posve iskalili, jer su ga željeli iskaliti i na njegov mrtvu i ukočenu tijelu, da bi mu se tako i mrtvom osvetili. Zato su ždrijebom razdijelili njegovu odjeću i kopljem proboli njegov predragocjeni bok. O bezdušnih li mučitelja! Okrutnih li srdaca! Zar toliko omalovažavati one muke, što ih je ovo tijelo podnijelo prije smrti i smatrate da ni mrtav ne smije ostati pošteđen? Zar se može naći tako strašno neprijateljstvo, koje bjesni i na pokojnike?

Dajte, podignite malo svoje divlje oči i promatrajte ono mrtvo lice, one izvrnute oči, onu naklonjenu glavu i cijelo ono tijelo prekriveno sivilom i mrtvačkim izgledom. Iako imate srca tvrđa od dijamanta, pa kad bi ona bila još okrutnija od ove okrutnosti što je u sebi nosite, ipak će vas ovaj pogled smekšati.

Evo dođe stotnik, koji je veoma snažno zarinuo koplje u gola prsa Kristova. Od ovog se udarca uzdrmao križ, a bok je iz sebe izlio krv i vodu, da bi se uništili grijesi cijeloga svijeta. O rajski rijeko, koja zato tečeš, da natopiš cijelu zemlju! O predragocjena Rano boka, koju ti je više zadalo jamstvo tvoje ljubavi prema ljudima negoli neprijateljsko željezo! O vrata neba, prozore raja, mjesto počinka, kulo jakosti, svetište pravednika, gnijezdo bijelih golubica, grobe hodočasnika, cvjetna počivaljko zaručnice Salamonove! Zdravo Rano svetoga boka, koja ranjavaš pobožna srca! Zdravo otvore, koji ranjavaš pravedničke duše! Zdravo ružo, nevjerojatne ljepote! Zdravo ognju neprocjenjive vrijednosti! Zdravo vrata, koja nam pružaju

otvoren ulazak Srcu Kristovu, dokaze njegove ljubavi prema nama i jamčevino vječne sreće i blaženstva.

Razmatraj, kako istoga dana pred večer dođoše Josip i Nikodem, koji prislonivši ljestve na križ, oslobodiše tijelo našeg Spasitelja i skinuše ga. A preblažena je Djevica Marija, pošto su sve muke dovršene, primila s križa skinuto tijelo svoga Sina i uzela, da bi ga pripravila za pokop. Kad su ga spuštali s križa, ponizno je molila ondje sakupljenu svetu zajednicu, da joj ga predaju u ruke, kako bi joj bilo omogućeno, da se približi Sinovu tijelu, da mu utisne posljednje poljupce i zagrljaje, čega

ju je lišio križ, da mu ih utisne i da ih od njega primi. To joj nisu mogli uskratiti, jer da su joj priječili podvostručili bi tjeskobu njezina srca.

Kad je blažena Djevica zagrlila Sina, kakve je tada njezino Srce osjećalo boli, kakvu iznemoglost? Anđeli mira, plačite zajedno s ovom presvetom Djevicom, plačite, nebesa, plačite zvijezde, plačite svi stvorovi svijeta! Kad je blažena Djevica zagrlila Sinovo izranjeno tijelo najtješnje ga je u svom krilu obujmila. Samo joj je za ovo preostalo nešto snage, koja se radala iz ljubavi njezina Srca. Svoje lice utiskivala je među trnje, da bi mogla ljubiti i što više primakla usta k ustima, a time je prouzročila, da je među Sinovim trnjem i ranama koje je polijevala suzama i sebe mnogo raskrvarila. Slatka Majko, ovo li je tvoj preslatki Sin? Ovo li je onaj kojega si slavno začela i s neizmjernom radošću rodila. Gdje su nestale tvoje stare utjehe, gdje radosti, gdje naslade? Ovo li je ono predivno zrcalo, u kojem si se običavala ogledati? Svi su nazočni zajedno s njom plakali. Plakalesu i ostale tu nazočne Marije. Naricali oni plemeniti ljudi, naricalo je nebo i zemlja sa svim stvorenjima zajedno s bl. Djevicom.

Naricao je i onaj sv. evanđelist, koji je grleći tijelo preljubeznoga Učitelja, govorio: «O dobri moj Učitelji Gospodine, tko će me ubuduće odgajati i poučavati? Tko će me odsada savjetovati u nesigurnim stvarima? Na čijim ću grudima sada počivati? Tko će mi odsada objavljevati nebeske tajne? Kako je neočekivano došla ova promjena. Jučer sam ležao na tvojim svetim grudima, gdje si priopćivao slavu i radosti budućeg života. A sada te rukama dotičem i grlim mrtvoga, da bih ti se odužio za ono dobročinstvo. Zar je to ono tvoje lice, koje sam promatrao na Taboru kao slavno i preobraženo? Je li to ono lice, sjajnije i svjetlije od sunca, koje sam gledao?

Naricala je ona blažena grešnica Magdalena, koja je ponovno ljubila Spasiteljeve noge i govorila: O svjetlosti mojih očiju, jedina ljekarijo moje duše! Tko će me, ako opet upadnem u grijeh, primiti? Tko će liječiti moje rane? Tko će me zagovarati? Tko će me braniti od farizejskih osuda? O kako se ove noge razlikuju od onih, koje sam natapala suzama! O ljubavi srca moga, zašto da ne umrem s tobom? O živote duše moje kako mogu kazati da te ljubim, dok te, još sama živa, pred sobom promatram?

Tako je naricala i jadikovala cijela ova zajednica, natapajući suzama Isusovo presveto tijelo. Kad je grob bio priređen, presveto tijelo je bilo pomazano miomirisnim pomastima. Umotali su ga u čisto platno, a ručnikom su mu povezali glavu. Stavili su ga na nosila i odnijeli do mjesta ukopa. Ondje su ga položili u grob. Grob je bio zatvoren kamenom. Marijino je lice bilo prekriveno oblakom žalosti. Kad se ondje od Sina oprostila, sve više je počela osjećati osiromašenje i osamljenost. Tada je spoznala, da je lišena svoga najvećeg dobra. Srce joj je ostalo s njezinim blagom sahranjeno u grobu.

2. 3. Litanije na čast Muke Kristove

Litanije o mucu i smrti Isusovoj

(Iz molitvenika Slava Presvetoj Krvi Kristovo, biskup J. Lang)

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

Oče nebeski, Bože!Smiluj nam se!

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože!
Duše Sveti, Bože!
Sveto Trojstvo, jedan Bože!
Isuse, za trideset srebrnjaka prodani,
Isuse, u vrtu do smrti ožalošćeni,
Isuse, u molitvi krvavim znojem obliveni,
Isuse, od Jude himbenim poljubcem izdani,
Isuse, konopcima kao razbojnik svezani,
Isuse, na sud Anin i Kaifin vođeni,
Isuse, od sluge teškim udarcima udarani,
Isuse, od Kaife psovkom okrivljeni,
Isuse, u Tvoj božanski obraz popljuvani,
Isuse, licem prikrivenim i udarcima ismijavani,
Isuse, od Heroda kao luđak u bijeloj haljini poniženi,
Isuse, Pilatu kao zločinac predani,
Isuse, od ubojice Barabe gori proglašeni,
Isuse, ljutim bičevima rastrgani,
Isuse, na pogrdu crvenom haljinom odjeveni,
Isuse trnjem okrunjeni,
Isuse, od pete do vrh glave jednom ranom učinjeni,
Isuse, na smrt nepravedno osuđeni,
Isuse pod teškim križem satrveni,
Isuse, kao janje na krvavu žrtvu povedeni,
Isuse, čavlina na križ pribijeni,
Isuse, među dva razbojnika na križu uzdignuti,
Isuse, na križu pogrđeni,
Isuse, žučju i octom napojeni,
Isuse iz ljubavi prema nama na križu umrli,
Isuse, u prsa ranjeni,
Isuse, s križa u krilo žalosne Majke položeni,
Isuse, od žalosne Majke Svoje suzama oplakani,
Isuse, u grob ukopani,

Od svakoga zla,Oslobodi nas Isuse!

Od svakoga grijeha,
Od nagle i nepripravne smrti,
Od smrti vječne,
Zbog pregorke muke i smrti svoje,
Zbog predragocjene krvi svoje na križu prolivene,
Zbog pet smrtnih rana Svojih,
Zbog patnji žalosne Majke Svoje,

Mi grešnici, Tebe molimo usliši nas!
Da se udostojiš živo spominjane krvi i muke i smrti Svoje u našem srcu probuditi,
Da se udostojiš pravu pokoru i sretnu i nam smrt milostivo udijeliti,
Da se udostojiš u Svojoj svetoj milosti i ljubavi nas uzdržati,
Da se udostojiš svim vjernim mrtvima pokoj vječni darovati,
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, oprosti nam, Isuse!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, usliši nas, Isuse!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, smiluj nam se, Isuse!

Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Oče naš. Zdravo Marijo.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo, Te, jer si po svojem svetom križu svijet otkupio.
Gospodine, usliši molitvu moju! I vapaj moj k Tebi da dođe!

Pomolimo se: Gospodine Isuse Kriste, Otkupitelju svijeta, koji si presvetu Krv svoju prolio za otpuštanje grijehа, tebe ponizno molimo zbog pregorke muke, koju si za nas na križu umirući podnio, smiluj se nama, i prinesi za nas Ocu nebeskomu neprocijenjeno dostojanstvo Krvi, Muke i smrti Svoje, da sretno odemo s ovoga svijeta i postanemo dionici tvojega otkupljenja. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Moli za nas, sveta Bogorodice! Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se: Neka moli za nas, prosimo, Gospodine, sada i na čas smrti naše pred dobrotom Tvojom Blažena Djeвица Marija, majka tvoja, kojoj presvetu dušu prođe mač boli u vrijeme muke i smrti Tvoje, kad s najvećom žalošću promatraše, gdje dragocjenu Krv Svoju proljevaš do zadnje kapi za spasenje naše. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vijekova. Amen.

Pomolimo se: Bože, koji si jedinorođenoga Sina svoga mukom i prolivenom Krvi iz pet Rana njegovih čovječansku narav grijehom izgublenu ispravio, udijeli nam, molimo, da koji primljene od njega Rane štujemo na zemlji, dostojni budemo neprocijenjene Krvi njegove plod zadobiti na nebu. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

2. 4. Molitve na čast Muke Kristove

(Napomena priređivača: Najraširenije molitve i pobožnosti na čast Muke Kristove u Katoličkoj Crkvi su: Križni put, Žalosna otajstva Gospine krunice, Brigatine molitve i Krunica Božanskom Milosrđu od sv. Faustine Kowalske. Zbog nedostatka prostora u predviđenom formatu ove knjižice ne donosimo ove molitve koje možete naći u brojnim izdanjima na hrvatskom jeziku pa i u onima našega centra.)

Isuse, ljubavi moja, kakvu li mi nadu ulijeva Tvoja muka!

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Isuse, ljubavi moja, kakvu li mi nadu ulijeva Tvoja Muka! Kako se mogu bojati da neću dobiti oprostjenje grijehа, raj i sve potrebne milosti, kad mi je svemogući Bog dao svu svoju Krv? Isuse, nado moja, ljubavi moja, da mene ne izgubiš, htio si izgubiti svoj vlastiti život.

Ljubim Te više od svega, Otkupitelju moj i Bože moj. Ti si se sav predao za me i ja Ti darujem svu svoju volju i ponavljam: ljubim Te i uvijek ću govoriti: ljubim Te. Tako ću uvijek govoriti u ovom životu i umrijeti želim tako da mi posljednje riječi budu: Bože moj,

ljubim Te, kako bih Te od toga trenutka počeo ljubiti ljubavlju koja kroz cijelu vječnost neće prestati.

Ljubim Te, dakle, a jer Te ljubim, kajem se radi svakoga zla kojim sam Te uvrijedio. Bijedan li sam! Da ne izgubim neko kratko zadovoljstvo, toliko sam puta izgubio Tebe, beskonačno dobro. Ova mi je misao najveća muka; ipak se tješim da je tu beskonačna dobrota koja neće prezreti srce koje ljubi. Kad bih mogao umrijeti za Tebe, koji si umro za me!

Otkupitelju moj, nadam se od Tebe vječnom spasenju u drugom životu, a u ovome nadam se ustrajati u Tvojim ljubavi i zato odlučujem da ću je ovdje uvijek tražiti. A Ti mi po zaslugama svoje smrti daj da ustrajem u toj molitvi. To molim i tome se nadam i od Tebe, Kraljice moja Marijo.

Isusu u Getsemanskom vrtu

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Ljubljeni Isuse! U ovom vrtu ne vidim ja ni bičeve ni trnovu krunu ni oštre čavle, koji Te probadaju, a Tvoje presveto lice ipak oblijeva krv. To je na pomisao grijeha mojih i ostalih ljudi. Naši grijesi prouzrokovali su tvoj krvavi znoj. Da smo mi manje griješili, manje bi Ti bio trpio u Getsemanskom vrtu i na gori Kalvariji. Mi smo svojim grijesima mučili Tvoje ljubezno Srce, koje nas je toliko ljubilo. Trpeći Spasitelju! Kad već nemam drugog sredstva da Te utješim, osim da se kajem za svoje grijehe, ja se kajem i mrzim na njih od svega svoga srca. Daj mi tako jako kajanje, da za svega svoga života oplakujem grijehe svoje i svega svijeta. Neka to bude mala naklada za neizmjernu ljubav, koju si nam iskazao. Neka Tvoja dragocjena Krv opere sve ljage naših duša.

Priznajem: odveć je maleno dobro, što Ti u naknadu nudim. Ali ja združujem svoje pokajanje s onim mukama, koje je Tvoje Srce osjećalo, kad si se u Getsemanskom vrtu molio i krvavim znojem znojio. Ja združujem ono malo dobra što uz Tvoju milost činim, s neizmjernim zaslugama uprav ovoga Tvoga presvetoga Srca. U njemu se ufam za stalno, da ću naći oprostjenje i milost, da Tebi, Bogu i Spasitelju svome, s pravom revnošću i stalnom ljubavlju služim.

Vežanom Isusu

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Moj Bože, što vidim? Bog svezan? ... Od koga? ... Od ljudi! ... Od crvi koje je On stvorio! ... Nebeski Anđeli, gdje ste? Što govorite?... A ti, dragi Isuse, kako si se dao svezati? Što imaju zajedničko - opaža sv. Brnard - užad robova i zločinaca s Tobom, koji si Sveti nad svetima, Kralj nad kraljevima, Gospodar nad gospodarima?

Ali, ako te ljudi vezuju, zašto se Ti ne odriješiš, i oslobodiš se od muka i smrti, koju Ti pripravljaју? ... Ah, znam i razumijem, moj izmučeni Isuse, nisu ove uze, koje Te vezuju, ljubav Te drži vezana i potiče da trpiš i umreš za naše spasenje. O božanska ljubavi, kliče sv. Lovro Justinijan, ti si samo mogla svezati Boga i potaknut Ga da umre za ljubav ljudi... Hvala Ti Isuse! Moje Ti srce nikada neće prestati pjevati pjesmu zahvalnicu. I nikada više neću Te uvrijediti, nego ću Te svega svoga života, sjećajući se Tvoje gorke muke i smrti, ljubiti svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom i pameti svojom. A Ti me, dragi Isuse, blagoslovi i dopusti, da Te nastavim ljubiti kroz svu vječnost u vječnom blaženstvu kraj Tebe. Amen.

Dušo moja, ljubi Boga svezana kao krivca radi tebe

(Sv. Alfons Marija Liguori)

O Vječna Riječi, provela si trideset i tri godine u znoju i nevoljama, dala si krv i život da spasiš ljude, ukratko, ništa nisi poštedjela da Te oni ljube; pa kako to da ima ljudi koji to znaju, a ipak Te ne ljube?

Oh Bože! I ja sam među tim nezahvalnicima. Vidim krivicu, koju sam Ti nanio, smiluj mi se! Prikazujem Ti ovo nezahvalno srce: nezahvalno, ali raskajano. Jest, dragi moj Otkupitelju, nadasve se kajem što sam Te prezreo. Kajem se i ljubim Te svom dušom svojom.

Dušo moja, ljubi Boga svezana kao krivca radi tebe, Boga izbičevana kao roba radi tebe; Boga izru-gana radi tebe; Boga, napokon, koji je kao razbojnik umro na križu radi tebe.

Da, Spasitelju moj, Bože moj, ljubim Te. Sjećam se uvijek što si za me pretrpio da Te više ne zaboravim ljubiti.

Užeta, koja ste vezala Isusa, stisnite me uz Njega; trnje, što si obrubilo Isusa, rani me ljubavlju prema Njemu; čavli, koji ste proboli Isusa, pribijte me na Isusov križ, da živim i umrem združen s Isusom.

O Krvi Kristova, opoji me svetom ljubavi. Smrti Isusova, daj da umrem svakoj zemaljskoj ljubavi! Noge probodene Gospodina moga, uz vas se privijam: oslobodite me od Pakla, koji sam zaslužio. Isuse moj, u Paklu Te ne bih mogao više ljubiti, a ja Te hoću ljubiti uvijek. Ljubljeni moj Spasitelju, spasi me, privini me k Sebi, ne dopusti da Te ikada više izgubim.

Marijo, utočište grješnika, majko moga Spasitelja, pomoz grješniku koji želi ljubiti Boga i Tebi se preporuča; pomoz mi radi Tvoje ljubavi prema Isusu Kristu.

Izbičevani Isus

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Pođimo svi u pretorij, srca taknutoga bolju, promatrajmo Kralja slave zlostavljanog poput lopova. On će zbog nas, o grešnici, trpjeti te boli. Četiri krvnika puna bijesa poput grabežljivih životinja, uz pogrдне riječi, razvlače s njega skromnu mu odjeću. On zbog nas, o grešnici trpi, ove boli. Divlja svjetina svukavši Isusa rugala mu se i ismijavala ga kako bi ga još više ponizili. Pritijesnili su ga, vezali za stup srama te mu govorili rugajući se: Vidite ga? kako je lijep! Jedan drži zavezano uže, drugi drži željezni lanac, ostali pune ruke oruđa poput đavola paklenih. O, začuđujuće li stvari! Ova četa vojnika na nevinom tijelu iskušava svoju ruku. On zbog nas, o grešnici trpi ove boli.

Tijelo mu pokrivaju ranama i trgaju udarcima, Sve same modrice, ožiljci i rane. Ne može više izdržati, ovaj dobri Učitelj. Krv mu teče potocima, kosti mu se vide a meso u komadima pada. Jao! On je od iznemoglosti pao na svoju vlastitu Krv, i opet ne prestaju tući ovog nevinog. O nemilosrdna svjetino, zaustavi svoj bijes. Mi smo zapravo grešnici, bolje udarajte nas. Da, mi grešnici zaslužujemo ove boli. Promatrajte kako trpi ovo strašno mučenje bez žaljenja i mrmljanja, toliko je žarka njegova ljubav. Zbog nas, grešnici, on podnosi ove boli. O Svevišnje Milosrđe pogledaj svoga Isusa, svoga Sina, zaustavi kaznu, i neka mi budemo kažnjeni.

Svjetina ga, klonuloga, nije više mogla udarati, ali u svojoj neizmjerljivoj ljubavi On nije sit trpljenja. Grešnici, to su naši grijesi, naše putenosti, koje su ovom Srcu milosrđa prouzročile toliko trpljenje. Dođi, razvratni grešniče, pogledaj bol koju uzrokuješ Sinu Jedincu Svevišnjega Stvoritelja. Ti ga, nezahvalni čovječe, dovodiš u ovo stanje. Dođi u Krvi njegovih žila pronaći svoje ozdravljenje i ne povećavaj više njegove patnje slijedeći svoju strast. Činimo pokoru, oplakujmo dan i noć ove grijehe, budimo zahvalni uzvratimo ljubavlju na ljubav. O dobrodušni Spasitelju, zbog ovog tijela, mučena udarcima, stišaj svoj gnjev i oprost nam! Jer mi, grešnici, zaslužujemo ove patnje.

Isus okrunjen trnovom krunom

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Nakon što je Isus s mukom skupio svoje potrgane haljine pogledajte kakao ga vode grubo, udarajući nogama. Za nas, o grešnici, on trpi ove boli. Slijedimo, kršćani stope ovog nevinog Jaganjca jer put kojim prolazi ostaje zarumenjen njegovom Krvlju. Poput životinje, vode ga pod udarcima biča, ukočenog od studeni, zaustavljaju ga na vratima palače. Čim je stupio u

dvoranu između ovih razbojnika ogrnuše ga kao kralja kako bi mu se narugali. Kako bi ga osramotili prebacuju mu preko leđa stari ogrtač istovremeno trgajući s njega njegov koji mu se zalijepio za krvlju oblivenu kožu. Oštar kamen dali su mu za kraljevsko prijestolje kako bi ga bolje vidjeli, kako bi ga više ponizili. Za nas, o grešnici, on trpi ove boli

Kao žezlo, u njegove svete ruke staviše tanku trsku. Svi su mu se rugali govoreći: Gle, kako je lijep! Okruniše ga trnovom krunom uz udarce štapom, rugajući mu se i vičući poput đavala. Starom krpom povezali su mu oči Govorili su mu: Pogodi tko te udario, nesretniče. Nisi li ti lažni prorok koji nas je htio obmanuti? Drugovi, zlostavljajte ga, ne prestajte ga tući. Pljuvali su mu lice velikim ispljuvcima u znak "poštovanja" uz nečuvene povike. Za nas, o grešnici, on trpi ove boli.

Klanjali su mu se s podsmijehom šamarajući ga: Zdravo, kralju Židovski, evo te lijepo uređenoga! Za razgovor dobiva samo drske riječi, jedni mu plaze jezik a drugi cere zube. Ne, nisu to ljudi nego bijesni demoni. Vidite li kako ga tuku? Jedan jače od drugoga. Neće li nas potresti ovo biće samilosno? Nije li razumljivo? Jao! To je za nas grešnici. Da mi grešnici, uzrokuje njegove boli. On trpi i podnosi sve ni oči ne podignuvši, ne žali se i ne mrmlja zbog ovog okrutnog mučenja. Od pete do glave prekriven je ranama od udaraca Ah! da se radi o životinji svi bismo s njom suosjećali! Za nas, o grešnici, on trpi ove boli.

Naša nepodnošljiva oholost u težnji za veličinom istinski je krvnik koji mu uzrokuje ove boli. Oholi čovječe, dođi i posrami se. Pogledaj svoga Boga prezrenoga. Što ćeš mu, dakle, odgovoriti, ti koji želiš biti cijenjen? Naše srce puno gorčine i žarkog kajanja staje preda nj i izgara vidjevši Isusa kako trpi. Imajmo uvijek na umu ovog ljubeznog Spasitelja, neka prezir bude naša slava, a trpljenje naša sreća! O Isuse samilosni, zbog nepravednog prezira pogledaj milostivim pogledom raskajana srca do tvojih nogu. Jer mi grešnici, njemu uzrokuje ove boli.

Isusu zapostavljenu Barabi

(o. J. Vlahović)

Isuse, kralju vječne slave, Ti, pravi i živi Bog, svjetlost nebeskoga Oca; ti sam svemoguć i svet, eto si zapostavljen lupežu i ubojici Barabi! Stvoritelju, vladaru vjekova, zašto trpiš tolike uvrede? Ah, znam Isuse moj! To si učinio da osudiš moje slavohleplje, moju oholost, što sam se više puta smatrao kreposnijim, učenijim, boljim nego što sam uistinu! Ah, i zato si pretrpio toliko uvreda, jer sam više cijenio stvorenje nego tebe, svoga Stvoritelja! Ah, Bože duše moje! sve ću unaprijed žrtvovati, i čast i blago i sam život, da ti ovakve uvrede ne prouzrokuje. Ti ćeš uvijek biti jedini kralj moje duše i srca; Ti moja jedina ljubav za života, na smrti i nakon smrti.

Isus osuđen

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Slijedimo predragog Učitelja kojeg vuku s užetom oko vrata kako bi ga pred sudom pokazali kao luđaka. Zbog nas, o grešnici, On trpi boli. Toliko mu je zla naneseno da u ovom jadnom stanju, u koje su ga doveli mučitelji, nije više prepoznatljiv. Pilat, iako bezbožnik, ganut je vidjevši ga. Želi mu spasiti život znajući da je nevin. Na koncu, da bi stišao bijes pobunjenog naroda pokazuje ga u stanju u kojem su ga predali mučitelji. Čim su ga ugledali začuli su se povici. Svi mu se rugaju i dovikuju cereći se. Zbog nas, o grešnici, On trpi boli.

Njegovo izobličeno lice pokriveno ispljuvcima, njegovo iskidano tijelo uopće ne dira ove nezahvalnike. Njegove boli i njegovo bijedno stanje umjesto da takne njihova srca, udvostručuje njihov gnjev i ispunja ih bijesom. Pilat reče: «Evo čovjeka, imajte s njim samilosti!» On se mora spram njega odrediti a tek ga je upoznao. Na ove riječi, narod lupajući nogama povika: «Neka ga razvežu, svuku i razapnu». Za nas, o grešnici, on trpi ove boli.

Isus nosi svoj križ (Sv. Ljudevit Montfortski)

Svi su ga napustili. Hoće li umrijeti pod ovim teretom? Nema nikog tko se ne užasava križa. Jedan siroti stranac, prolaznik, imenom Šimun Cirenac, obećanjima i prijetnjama prisiljen je na križ staviti ruke. Isus reče skupini žena koje su oplakivale njegove boli: «Plaćite radije nad vašim dušama i dušama vaše djece». Pogledajte jedno stanje, u koje je doveden ovaj nevini. Što će tek biti s krivcem i oholim grešnikom? Veronika, potaknuta snažnom i žarkom ljubavlju ne bojeći se gužve, probija se kako bi vidjela ljubljenoga Isusa.

Briše njegovo krvavo i izobličeno lice, a Isus za nagradu ostavlja ga otisnuta na rupcu. I što, dakle! Je li moguće, bijedni grešniče, da je tvoje srce neosjetljivo na boli tvoga Spasitelja? Kako naši grijesi čine njegov teški teret, ne povećavajmo više njegove patnje griješeći ponovo. Isuse, nakon što je tvoja neizmjerljiva ljubav nosila naše grijehe, iskaži nam svoje milosrđe, kako bi nam bili svi grijesi oprosteni. Jer mi, grešnici, zaslužujemo ove boli.

Isus razapet (Sv. Ljudevit Montfortski)

Ova bijesna svjetina, ponovno trga s njega krvavu haljinu koja mu se zalijepila za kožu. Dok najokrutnije sve pripremaju za njegovu smrt, njih nekoliko najpohlepnijih bacaju kocku za njegovu haljinu. Vukući ga za kosu krvnici viču: «Ovdje će završiti tvoj jadni život lezi tu, nesretniče». Pogledajte kako ga obaraju na zemlju kako bi ga prikovali za drvo. Ali pogledajte kako Isus žarko grli taj križ. Vuku ga za svete ruke s velikom okrutnošću, kako bi ih pribili na pripremljene rupe. O okrutno barbarstvo! Udova rastegnutih tijela izmučenog, žila napregnutih. Dok leži na leđima pod nogama ovih neljudi, pribijaju čavlima njegove ruke i noge. Za nas, o grešnici, on trpi ove boli.

O koje boli mu uzrokuju oštri čavli! Tijela pribitog, poput sita, gubi krv i malaksaje. Dođi, grešniče, i promatraj blagog Isusa na samrti koji te moli u svojoj bijedi da misliš na njegove patnje. Kako bi trpio još i više, umjesto vina i meda, za piće mu daju ocat pomiješan sa žući. Pogledajte kako podnosi toliki prezir i tolika zla? Daleko od toga da prigovara štoviše, On moli za svoje krvnike. Nazočnost njegove Majke povećava ove boli, videći je kako na određen način i Ona umire svakim časom. Ah! Vidim ga kako predaje duh ispuštajući veliki uzdah. Za nas, o grešnici, On trpi ove boli.

Osjećam da mi duša gubi svijest videći moga Boga kako umire. Nebo i zemlja zajedno pokazuju svoju bol, osjećam da zemlja drhti i more bijesni. Čak su i sunce i mjesec izgubili svoj sjaj, jedino je čovjek ostao hladan u ovoj sveopćoj boli. O grešnici, činimo pokoru, jer je On trpio za nas. Uzmimo udjela u njegovim patnjama, cjelivajmo njegove noge i njegove čavle. Kako bi nas dotaknuo nježnošću On obara glavu na prsa. Vidite kako nas privlači i kako nam pruža ruke? Ne prekidajmo tu tišinu doli da bismo uzdišući rekli: «Gotovo nitko ne misli na blagog Isusa na umoru». Nađimo utočište u njegovom svetom boku, koplje nam je načinilo ovo utočište kako bismo mi bili na sigurnom. Uzviknimo žalosnim glasom: «Oprosti nam naše grijehe o, Isuse samilosni, oprosti nam naše grijehe jer mi grešnici zaslužujemo ove boli».

Zazivi sedam posljednjih Isusovih riječi na Križu (o. J. Vlahović)

1. Premilosrdni Isuse, koji si s neizrecivom ljubavlju molio svog nebeskog Oca: «Oče oprosti im, jer ne znaju što čine»: oprosti moje grijehe, kao što i ja opraštam onima, koji su me uvrijedili. *Slava Ocu...*

2. Milostivi i pravedni Isuse, koji si raskajanog razbojnika obradovao, govoreći mu: «Danas ćeš sa mnom biti u raju»; i meni, nevoljnom grješniku, daj mjesta u tvojoj slavi. *Slava Ocu...*
3. Slatki Isuse, koji si na križu viseći, ostavio svojoj Majci Ivana za sina, govoreći: «Evo ti sina»; a Ivanu ostavio Mariju za Majku, riječima: «Evo ti Majke»; molim te, stavi me pod njezinu majčinsku zaštitu, i udijeli mi milost da joj uvijek budem vjeran sin, da zaslužim njezinu pomoć za života i na strašnom času moje smrti. *Slava Ocu ...*
4. Prežalosni Isuse, koji si u gorkoj mucu svoga Srca vapio svome Ocu nebeskom: «Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio!» ne ostavi Ti mene, osobito u smrtnoj borbi, i daj mi mjesta u tvojim presvetim Ranama. *Slava Ocu . . .*
5. Isuse, Kralju mučenika, koji si želio da još više za nas trpiš, željan naše ljubavi vapio si: «Žedan sam!» Pobudi, molim te, u mom srcu goruću žeđ za štovanje tvoje muke i Rana, i za spasenjem moje duše. *Slava Ocu...*
6. Isuse Bože, koji, ispunivši na križu naše otkupljenje, rekao si: «Svršeno je»; daj molim te, da i ja sretno ispunim i dovršim sve, što od mene tražiš i da spasim svoju dušu. *Slava Ocu...*
7. Isuse, utjeho umirućih, jedino moje ufanje, Ti si umirući vapio nebeskom Ocu: «U ruke tvoje prdajem duh moj!»; molim te, primi na samrti moju dušu u krilo svoga milosrđa, i odvedi je u vječnu slavu. *Slava Ocu ...*

Raspetom Isusu na Križu

(Sv. Pio V, papa)

1. Raspeti Isuse Kriste, Sine Blažene Djevice Marije, otvori svoje uši i uslišaj me kao što si slušao Vječnoga Oca kod preobraženja na gori Tabor. *Slava Ocu...*
2. Raspeti Isuse Kriste, Sine Blažene Djevice Marije, otvori svoje oči i dobrohotno me pogledaj kao što si s drveta Križa pogledao svoju žalosnu Majku Mariju. *Slava Ocu...*
3. Raspeti Isuse Kriste, Sine Blažene Djevice Marije, otvori svoja usta i progovori mi kao što si govorio sv. Ivanu apostolu, kada si ga s Križa dao za sina svojoj Majci. *Slava Ocu...*
4. Raspeti Isuse Kriste, Sine Blažene Djevice Marije, otvori svoje ruke i zagrlj me kao što si s Križa zagrljio cijeli ljudski rod. *Slava Ocu...*
5. Raspeti Isuse Kriste, Sine Blažene Djevice Marije, otvori svoje srce i primi moje srce te usliši i udjeli mi milost za koju te molim, ako je to u skladu s tvojom svetom voljom. *Slava Ocu...*

Raspetom Isusu za sretnu smrt

(o. J. Vlahović)

Gospodine Isuse Krste, Sine Boga živoga, zbog velike žalosti, koja ti je mučila dušu dok si molio u Getsemanskom vrtu, i zbog straha i muke koja te je bila obuzela, kad si govorio: «Žalosna je duša moja sve do smrti»; ponizno te molim, utješi me i pomoz mi na strašnom času smrti, i ulij mi nadu u tvoje beskrajno milosrđe. Ljubljeni Isuse, ne zapusti me u taj odlučujući čas! Kao što je tebi nebeski Otac poslao svoga Anđela, da te tješi i hrabri, i meni ga pošalji, da mi pomogne. Spomeni se svojih Rana, Krvi, muka i patnje koje si radi mene pretrpio. Tvoje sam stvorenje; tvoja je duša, koju imam, kupio si je na drvu križa neprocjenjivim blagom; čuvaj je dakle, kao svoju stvar, ne daj, da me đavao prevvari.

Daj mi potrebnu jakost, da svladam njegove napadaje, kad me bude napastovao da posumnjam u istinitosti katoličke vjere; da se uzoholim zbog učinjenih dobrih djela; da zdvajam zbog mojih teških grijeha. Okrijepi me, moj slatki Isuse, krepošću svoje svemogućnosti. U patnjama i bolima daj mi potrebnu strpljivost, da uvijek budem predan u volju Božju. Ne molim, Gospodine, lagane muke, kratku bolest, blagu smrt. Sve ovo prepuštam tvom očinskom milosrđu, kako će korisnije biti za moju dušu. Samo ponizno

molim, da za me prikažeš nebeskom Ocu jednu kap krvavog znoja, kojega si u vrtu prolio; muku i gorčinu, koje si na križu kušao; boli i patnje, koje si podnio kad ti je duša ostavljala tijelo, da smrtne muke, koje budem trpio, zasluži mi oprostjenje grijeha i smrt raskajanog pokornika. Isuse moj, milosrđe moje!

Pred propetim Isusom

Crkva je za mnoge pobožne vježbe udijelila oprost, pa tako i za neke molitve. Moleći slijedeću molitvu nakon svete pričest ili pred raspelom, dobiva se svaki put potpuni oprost, koji se može namijeniti i za duše u Čistilištu. Oprost je udijelio papa Lav XII., 17. rujna 1825, ako još doda Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu na nakane svetog oca Pape.

Evo, moj dobri i preslatki Isuse, pred licem se tvojim bacam na koljena i s najvećim žarom srca molim te i zaklinjem: utisni mi u srce živa čuvstva vjere, ufanja i ljubavi, te pravu pokoru za moje grijeha i čvrstu odluku da ih popravim. To molim promatrajući u sebi i gledajući u pameti tvojih pet svetih rana i imajući pred očima ono što je prorok David rekao o tebi, dobri Isuse: Proboli su ruke moje i noge moje, izbrojiti mogu sve kosti moje.

Molitva rassetomu Isusu za sretnu Smrt

(Biskup Josip Lang)

Raspeti moj Isuse! Primi milostivo ovu molitvu, koju sada tebi upravljam za smrtni čas moga života, kada će pomanjkati sva sjetila moja. Kada dakle, preslatki Isuse, nemoćne i oborene oči moje ne budu mogle više tebe gledati: spomeni se žarkoga onoga pogleda, koji sada Tebi obraćam, i smiluj mi se! Kada se osuše usne moje, te ne budem više mogao Tvojih presvetih Rana poljubiti: spomeni se žarkih poljubaca, kojima Tvoje presvete Rane sada ljubim, i smiluj mi se! Kada moje hladne ruke, ne budu više mogle zagrliti Tvoj križ: spomeni se ljubavi, kojom te sada ljubim i smiluj nam se! Kada se napokon ukoči moj jezik, a ja više ne budem mogao govoriti, spomeni se ovoga sadašnjega zaziva moga: Isuse i Marijo, vama izručujem svoju dušu!

Klanjanje Isusu na Križu

(o. J. Vlahović)

1. Gospodine Isuse, klanjam se tebi koji visiš na križu, trnjem okrunjen: molim te, da me tvoj križ oslobodi od duha tmina. *Oče naš, Zdravo Marijo....*
2. Gospodine Isuse, klanjam se tebi izranjenu na križu, žučju i octom napojenu; molim te da tvoje Rane budu lijek mojoj duši. Amen. *Oče naš, Zdravo Marijo....*
3. Gospodine Isuse, zbog pregorke muke, koju si na križu pretrpio, kad je tvoja plemenita duša izašla iz tvog blagoslovljenog tijela; molim te, smiluj se duši mojoj, kad se s tijelom rastane i povedi je u vječni život. Amen. *Oče naš, Zdravo Marijo....*
4. Gospodine Isuse, klanjam ti se, Ti koji si sišao nad Pakao, iz kojega si izveo zarobljene duše; ne daj, molim te, da ja padnem u mjesto tmina. Amen. *Oče naš, Zdravo Marijo....*
5. Gospodine Isuse, klanjam ti se u grobu postavljenu, mirisima i pomašću pomazanu, daj da mi tvoja smrt vječni život donese. Amen. *Oče naš, Zdravo Marijo....*
6. Godine Isuse, klanjam ti se uskrsnulom od mrtvih, Ti koji si uzašao na Nebo i sjediš s desnu Boga Oca: daj da tebe nasljedujem i sretno tebi u vječnost dođem. *Oče naš, Zdravo Marijo....*
7. Gospodine Isuse, dobri pastiru, učvrsti pravedne, obrati grješnike, smiluj se svim umirućima i dušama u Čistilištu i meni siromašnom grješniku. Amen. *Oče naš, Zdravo Marijo....*

Isus umro i položen u grob

(Sv. Ljudevit Montfortski)

O grešnici užasni, gotovo je, Isus je umro. Mi smo svi krivci. Što će biti naša sudbina? Zbog nas je, o grešnici, umro u bolima. Ne napuštajmo Kalvariju, izdahnimo svi na ovom mjestu kako bismo se trudili zadovoljiti Božjoj pravdi. Vidite li njegovu svetu Majku kako ga ljubi uzdišući? Njezina je bol gorka jer je njezina ljubav velika. Zbog nas grešnici Ona trpi ove boli. Ona cvili i gubi svijest U svojoj malaksalosti kaže: «Jesi li ovdje Ti, predragi moje duše? O, umrijet ću. Je li ovo što vidim, božansko tijelo moga predragoga Sina? Jao! kako je jadan! Da, to je On prepoznajem ga. Na tvom licu vidim samo pljuvačku i krv. Nema više ljepote, ni milosti. O moj Sine, kakva promjena! Od kuda ove modrice, dvije raskršćene ruke, zgrušana krv, rane, probodene ruke i noge?»

Pomiješajmo s njegovim suzama i naše, obujmimo njegove svete noge i u Krvi njegovih vena operimo sve svoje grijeh. Kako bi smo izbjegli osvetu srditog Boga Oca, zaklonimo se na sigurno u njegov sveti bok. Tražimo istinski duboki mir s Isusom u grobu kako bismo živjeli daleko od svijeta i načinili novo srce. Isprosi nam, o Marijo, oproštenje od svog Sina. Želimo promijeniti svoj život, usliši naša skrušena srca. O slatki Isuse, neka strelica ljubavi tvoga Srca zasiječe naša srca da umremo od boli. Utisni u naše sjećanje svoju smrt i svoje boli, kako bismo imali u slavi udjela u tvome veličanstvu. Od sada ćemo ti biti zahvalni na svim tvojim dobročinstvima.

Želim častiti tvoje muke

(Sv. Grgur iz Nareka)

O Isus, Bože svega svijeta, želim častiti tvoje muke koje si trpio. Ti si stajao pred sudom stvorenja, u ljudskoj naravi kao što je moja; nisi govorio Ti koji daješ riječ, nisi podizao glasa, Ti koji si stvorio jezik; nisi vikao, Ti pred kojim drhti zemlja; usprkos svojih dobročinstava nisi ih korio; usprkos njihove zlobe nisi im zatvorio usta; nisi predavao zbuđenosti one koji su te predavali na mučenje i smrt. Nisi se opirao kad su te vezali, nisi se ozlojadio kad su te udarali po licu; nisi se uvrijedio kad su te pljuvali; kad su te tukli šakama nisi bjesnio; kad su ti se izrugivali nisi se srdio; kad su te tukli nisi okretao svoje lice.

Razodjenuli su te, sinuli ti haljinu kao da si nemoćan, bičevanju su dodali još i prezir, predali te bijesnoj svjetini, prisilili da klekneš i na glavu stavili trnovu krunu prezira. Daleko od toga da su ti dopustili trenutak predaha, o izvore života, pritisnuli te da nosiš sredstvo smrti. Ti si ga velikodušno prihvatio, blago uzeo, strpljivo podigao. Kao da si krivac natovarilo drvetom patnji. Na leđima si nosio oruđe života, kao ljiljan iz doline. Vani su te potjerali kao žrtvu paljenicu, objesili te kao nevina jaganjca, na oltaru Križa ispržili te kao žrtvu, tebe nedodirljivog pribili čavlima kao razbojnika; Tebe kome se klanjaju Kerubini kao dostojnog prezira.

Tebe koji si darovatelj života, kao dostojnog smrtne kazne, tebe koji si navijestio Evandjelje kao oskrvnitelja zakona, Gospodina i ispunjenje proročanstava kao prekršitelja Pisma. Tebe koji si sjaj slave i pečat neistraživih misli Očevih, kao prekršitelja volje Onoga od koga si rođen a nestvoren prije svih vjekova, tebe koji si uistinu Blagoslovljen kao izgnanika, tebe koji si plamne koji izgara, kao osuđenog zatvorenika, tebe koji si dostojan strahopoštovanja na Nebu i na zemlji, kao čovjeka pravedno kažnjena, tebe koji si skriven i nepristupačnom svijetlu kao roba zemaljskog razapeše.

Molitva Isusu na čast pojedenih muka koje je pretrpio i traženje kreposti koje iz njih proizlaze

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Isuse moj, zbog poniženja koje si pokazao kad si učenicima oprao noge, molim te udijeli mi milost istinske poniznosti, tako da se pred svima snizim, poglavito pred onima koji me

preziru. Isuse moj, zbog muke i smrtne tjeskobe koju si pretrpio u Gesemanskom vrtu, koja je bila dovoljna da od nje umreš, molim te oslobodi me od paklenih muka, od toga da bi živio daleko od tebe, bez da bi te ikada više mogao ljubiti. Isuse moj, zbog odbojnosti i odvratnosti koje si tada kušao prema mojim grijesima koje si tada imao pred očima, udijeli mi istinsko pokajanje za sve grijehе kojima sam te uvrijedio. Isuse moj, zbog muke koju si kušao kade si vidio da te Juda poljupcem izdaje, udijeli mi milost da ti budem vjieran i da te nikada više ne izdam, kao što sam to činio u prošlosti.

Isuse moj, zbog muke koju si kušao kad su te vezali kao razbojnika i vodili pred suce, molim te veži me slatkim vezama svoje svete ljubavi, tako da se nikad više ne rastavimo od tebe jedinog istinskog dobra. Isuse moj, zbog svih udaraca, uvreda i pljuvanja koje si doživio one noći u Kaifinoj kući, udijeli mi milost da trpim u miru tebi za ljubav sva protivljenja koja ću doživjeti od ljudi. Isuse moj, zbog ismijavanja koje si doživio kod Heroda, kada se prema tebi ponašao kao prema luđaku, udijeli mi milost da strpljivo podnosim sve što će ljudi o meni govoriti ili se neprimjereno ponašati.

Isuse moj, zbog uvrede koju si pretrpio kad si vidio da Židovi više vole Barabu od tebe, daj mi milost da strpljivo podnosim kada sam nepravedno prezren na užtrb drugih. Isuse moj, zbog patnje i boli koje si doživio na svom svetom tijelu kada si okrutno bio bičevan, udijeli mi milost da strpljivo podnosim sve tjelesne patnje, nemoći poglavito moju smrt. Isuse moj, zbog boli koju si kušao na svojoj svetoj glavi kad su te okrunili trnovom krunom, udijeli mi milost da nikada ne pristanem na misli koje tebe vrijeđaju. Isuse moj, zbog prihvaćanja svoje smrti na križu na koju te osudio Pilat udijeli mi milost da u predanju prihvatim moju smrt sa svim mukama koje će je pratiti. Isuse moj, zbog patnje koju si kušao kad si nosio križ na Kalvariju, udijeli mi milost da strpljivo podnosim sve križeve svoga života.

Isuse moj, zbog patnje koju si pretrpio kad su ti čavlima probili ruke i noge molim te da do tvojih nogu prikuješ moju volju kako ne bi želio ništa izvan onoga što Ti hoćeš. Isuse moj, zbog gorčine koji si kušao kad su te žući i octom napojili daj da te ne vrijeđam neumjerenošću u jelu i piću. Isuse moj, zbog muke koju si kušao kad si se na križu opraštao od svoje Majke, udijeli mi milost da se oslobodim neurednih veza prema svojim najbližima ili bilo kojem drugom stvoru tako da moje srce uvijek i potpuno samo tebi pripada. Isuse moj, zbog napuštenosti koju si kušao na Križu i od svoga Oca, udijeli mi milost da strpljivo podnosim sve napuštenosti bez da ikada izgubim povjerenje u tvoju dobrotu.

Isuse moj, koji si kušao tri sata smrtnu agoniju umirući na križu udijeli mi milost da s predanjem tebi iz ljubavi budem trpio patnje moje smrtne muke. Isuse moj, zbog velike patnje koju si doživio kad se tvoja sveta duša odijelila od tijela udijeli mi milost da u trenutku kada se moja duša bude dijelila od tijela prikažem ti moju patnju skupa s činom savršene ljubavi kako bih došao u Nebo i ljubio te licem u lice svim svojim snagama u svu vječnost. A ti Majko moja Marijo zbog mača boli koji ti je probo dušu kada si gledala svoga Sina kako predade dušu i nakloni glavu, molim te da mi pomogneš u času moje smrti da dođem u Raj slaviti te i zahvaljivati ti za sve milosti koje si mi od Boga isprosila. Amen.

3. POBOŽNOST SV. KRIŽU KRISTOVU: MOLITVE, RAZMATRANJA I LITANIJE

Pozdrav svetomu Križu

(Opat Eckbert)

Zdravo, Križu, znače Boga živoga, znače najvećega slavlja! Zdravo, o predivno i najizvrsnije drvo, pred kojim se moraju skriti cedar i čempres, lovorika i palma, maslina i vinova loza! Sjajnije od sunca, svjetlije od sviju zvijezda ovoga svijeta svijetliš onima, koji te promatraju očima vjere i ljubavi! Nekoć su te proklinjali, a ime tvoje bijaše sramotno. Sada si se iz najdublje nizine vinuo čudesnim rastom u nebeske visine i sjajiš pače na kraljevskoj kruni!

Tko je oprao tvoju sramotu, tko te uzvisio do takove časti? Nitko, nego onaj, koji sam čini čudesa, Isus Krist, jednorodeni Sin Boga živoga, gospodar Neba i zemlje! Grešna ga je zemlja odbila od sebe, a ti si ga Križu primio, i nosio slatko breme njegova Tijela! Posvećen si, kada te dotaknulo njegovo Tijelo, pošćropila njegova sveta Krv! Gle, tako te pomaza Bog tvoj uljem radosti pred tvojim drugovima, odlikovao te nad sva ostala šumska drveća, postalo si svetim oltarom Jaganjca Božjega. Jest, ti si sveti oltar, jer je na tebi prikazan prvi put neokaljani Jaganjac, koje je izmirilo Nebo sa zemljom.

Molitva sv. Križu
(o. J. Vlahović)

Sveti Križu, založe života, zastavo Kralja slave, prijestolje milosrđa, žrtveniće ljubavi, oplemenjeni i posvećeni neprocjenjivom Krvlju Jaganjca Božjega, duboko ti se klanjam, smjerno štujem, na moje srce te privijam. Na tebi je visio Isus, Spasitelj moje duše, na tebi je poništena moja osuda vječne smrti koju je prouzročio grijeh, po tebi sam izmiren s nebeskim Ocem, po tebi su otvorena Rajska vrata. Križu sveti po tebi je Spasitelj svijeta pobijedio, razoružao pakao i podložio. Daj da i ja po tebi svladam svoje neprijatelje koji me žele zauvijek upropastiti. Križu sveti, Isus te je svojom Krvlju natopio, želim te i ja natopiti mojim suzama u znak poštivanja tisući te puta želim poljubiti. Jao, do sada te nisam ljubio! Isuse Ti me učiš da moram svoj križ nositi, patnje života pretrpjeti ako želim doći tebi u vječnost. A ja sam od svoga križa zazirao, odbijao ga dok si Ti moj Isuse svoj Križ prigrlio i do kraja iznio. Sveti Križu, miljeniče moga Gospodina Isusa Krista želim te prigriliti i do svoje smrti za Isusom hoditi, a Ti Gospodine ojačaj moje slabe snage svojom milošću i daj da ti budem vjeran u životu i u smrti. Amen!

Križ Kristov, najveća kraljeva tajna
(Sv. Ljudevit Montforski)

«Evo što je, po mom mišljenju, najveća *kraljeva tajna* (Tob 12, 7.), najveće otajstvo Vječne Mudrosti: to je Križ. O kako su misli i putovi Vječne Mudrosti udaljeni i različni od misli i putova ljudi, pa i od onih najmudrijih! Taj veliki Bog želi otkupiti čovjeka, otjerati i sputati đavle, zatvoriti pakao i otvoriti ljudima Nebo i povratiti vječnome Ocu beskrajnu slavu. Evo te velike odluke, toga teškog djela i ogromnog pothvata. Kojim će se sredstvom poslužiti ta Mudrost “*koje se snaga prostire s jednoga kraja svijeta na drugi, i blagotvorno upravlja svemirom?*” (Mudr 8, 1.). Ona ima svemoguću mišicu i samo jednim jedinim njezinim pokretom može uništiti sve što joj se protivi i učiniti sve što hoće; jednom jedinom riječi svojih ustiju može sve stvoriti i sve uništiti. Potrebno je da samo nešto htjedne, i sve će se dogoditi.

Ali njezina ljubav daje zakone njezinoj svemoći. Želi se utjeloviti da pokaže ljudima svoje prijateljstvo, sama želi sići na zemlju, da se čovjek popne na Nebo. Neka bude! Ali prije nego li će se ta Utjelovljena Mudrost pojaviti u slavi i veličanstvu, praćena milijunima i milijunima anđela i izabranika, i prije nego li će u sjaju slave, bez sramote, poniženja, siromaštva i slabosti, poraziti sve svoje neprijatelje, ona će za se pridobiti srca ljudi svojom milinom i svojim čarima, svojom veličinom i svojim bogatstvom. Da, upravo tako! Ali čudne li stvari!

Među Židovima ona vidi predmet sablazni i užasa, a među poganima predmet ludosti, (usp. 1Kor 1,23.) jer vidi komad drva kojega preziru i odbacuju, kojim su sramotili i mučili najveće zločince i robove, a to se drvo nazivalo vješalima, drvetom križa ili križem. I ona gleda taj križ i u njemu nalazi svoju nasladu, uzljubila ga je iznad svih velikih i znamenitih stvari na nebu i na zemlji, jer on će biti oruđe njezinih pobjeda i ukras njena veličanstva, njezina bogatstva, slast njezina kraljevstva, prijatelj i zaručnik njezina srca. “*O dubino mudrosti i znanja Božjega!*” (Rim 11, 33.) Kako je iznenađujuć njezin izbor, i kako su njezini sudovi i

njezine odluke uzvišeni i neshvatljivi! A kako je tek neizreciva njezina ljubav prema tom križu!

Utjelovljena je Mudrost ljubila taj križ već od svog djetinjstva: *“Uzljubih ga od svoje mladosti”* (Mudr 8, 2.). Još u utrobi svoje Majke dok nije ni ušla u svijet, već ga je primila iz ruku vječnoga Oca i stavila ga usred svog srca da u njem kraljuje, govoreći: - *“Milje mi je, Bože, vršit volju tvoju, Zakon tvoj duboko u srcu ja nosim”* (Ps 40 (39), 9.). Bože, moj Oče, dok ostajem u tvom krilu, izabirem taj križ, izabirem ga u krilu moje Majke; ljubim ga svim srcem i stavljam ga u svoje srce da bude moj zaručnik i moj gospodar.

I za vrijeme čitava života ona ga je gorljivo tražila. I kad je trčala kao ožednjeli jelen iz grada u grad i iz sela u selo, kad je divovskim korakom stupala prema Kalvariji, i kad je češće govorila svojim apostolima i učenicima, pa čak i prorocima u svom preobraženju, o svojoj mucu i o smrti, često je ponavljala: - *“Vruće sam želio”* (Lk 22, 15.), a svi njezini koraci, sva zanosna traženja i osjećaji, smjerali su prema križu, jer je smatrala za najveću sreću i čast umrijeti u njegovu zagrljaju.

Ona se već u svom utjelovljenju zaručila s njim u najvećoj ljubavi, nosila ga je i tražila s neopisivom radošću, tako da je čitav njezin život bio neprestani križ te je mogla reći idući u susret križu i smrti na njemu na Kalvariji: *“O kako sam tjeskoban dok se to ne izvrši!”* (Lk 12, 50.). Tko će mi ga zabraniti? Tko će me zaustaviti? O kada ću te zagrliti, dragi Križu Kalvarije!?

Konačno je stigla k ispunjenju svojih želja. Bila je obasuta pogrdama, bila je pribijena i kao srasla s križem, i radosno je umrla u zagrljaju tog dragog prijatelja kao na prijestolju slave i pobjede.

Ne vjerujte da se nakon smrti, da lakše trijumfira, Mudrost odijelila od križa, da je odbacila križ. Ni izdaleka! Ona se toliko sjedinila s njim i kao da se njemu pritjelovala, da nema ni anđela, ni čovjeka, ni bilo kojeg stvorenja na nebu ni na zemlji koji bi je mogao od njega rastaviti. Veza je nerazrešiva i savez je vječan: Nikada nećeš naći Križa bez Isusa, ali ni Isusa bez Križa.

Po njezinoj smrti pogrde Križa postale su slavom, siromaštvo i golotinja bogatstvom, boli uživanjem, a trpljenja postadoše ugodna, jer je na neki način taj Križ pobožanstvenila da je naredila da mu se zajedno s njom klanjaju svi anđeli i ljudi. Ona ne želi da se čast klanjanja iskazuje makar samo relativno, ni kojem stvorenju, ma bilo ono ne znam kako uzvišeno poput njezine presvete Majke, osim njezinu dragom Križu. Na veliki dan suda prestat će čašćenje relikvija svetaca, čak i onih najuzvišenijih, a zapovjedit će prvim kerubima i serafima da idu po svem svijetu i saberu čestice pravoga Križa koje će njezina ljubav tako divno ujediniti da će sazdati onaj pravi Križ na kojem je i umrla. I taj će Križ nositi Anđeli u pobjedničkom slavlju i pjevati pjesme radosnice. Taj će Križ ići pred njom na presjajnom oblaku i po njemu i s njime sudit će svijet.

Kako će se tada razveseliti prijatelji Križa kad ga ugledaju! A kako će tek biti očajni njegovi neprijatelji kad vide sav njegov sjaj i slavu. Vikat će planinama da ih pokriju i paklu da ih proguta.

Čekajući veliki dan svoje proslave u konačnom sudu, Vječna Mudrost želi da Križ bude znak, oznaka i oružje svih izabranika. Neće primiti ni jedno dijete koje ne bude imalo tu oznaku, neće primiti ni jednog učenika koji ga ne bude nosio na svom čelu tako da zbog njega ne pocrveni, u svom srcu, tako da se protiv njega ne buni, i na svojim ramenima, tako da ga ne vuče za sobom niti ga odbaci. Ona govori: - *“Ako tko hoće ići za mnom, neka se odreče samog sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi!”* (Mt 16, 24.) Neće primiti nijednog vojnika koji ga ne uzme kao svoje oružje za obranu, za napad da pobijedi i uništi svoje neprijatelje. Ona im dovikuje: *“Imajte povjerenja, vojnici moji, ja sam vaš kapetan, ja sam pobijedio križem svoje neprijatelje i vi ćete također pobijediti po tom znaku.”*

U taj je Križ ona pohranila tolika blaga, milost, život i radost, i njegovu spoznaju daje samo svojim ljubimcima. Ona često *otkriva sve druge tajne svojim prijateljima* (usp. Iv 15, 15.), kao

i apostolima, ali blago Križa otkriva tek onima koji su to zaslužili velikom vjernošću i svojim naporima. Kako je potrebno biti ponizan, malen, umrtvljen, okrenut u svoju dušu i prezren od svijeta da bismo spoznali otajstvo Križa, koji je još i danas, i to ne samo među Židovima i poganima, među Turcima i hereticima, među mudracima ovoga svijeta i lošim katolicima, već i među pobožnim, i vrlo pobožnim osobama predmet sablazni i ludosti, prezira i bijega.

Od Križa se ne bježi na području teorije, jer se nikad nije toliko govorilo i pisalo o njegovoj uzvišenosti i ljepoti kao danas, već na području prakse, jer ga se bojimo, na nj se tužimo, ispričavamo se i od njega bježimo kad treba bilo što pretrpjeti. *Zahvaljujem ti, Oče*, reče jednog dana u zanosu radosti na pogled ljepote Križa ta Utjelovljena Mudrost, *što si sakrio od mudrih i umnih ovoga svijeta* ljepotu i blago mojega Križa, *i što si ih objavio poniznima i malenima* (Lk 10, 21).

Ako je spoznaja tajne Križa toliko posebna milost, što je tek kad duša uživa u njemu i stvarno ga posjeduje! Takav dar Vječna Mudrost daje samo svojim najvećim prijateljima, nakon mnogih molitava, želja i preklinjanja. Ma kako bio uzvišen dar vjere, kojim se posebno dopadamo Bogu, njemu se približujemo i nadvisujemo svoje neprijatelje, a bez kojega bivamo odbačeni, dar Križa još je mnogo veći.

Sveti Petar, kaže sv. Ivan Krizostom, mnogo je sretniji u tamnici zbog Isusa Krista nego na Taboru okružen slavom; blaženiji je dok nosi lance na nogama, nego ključeve Raja u rukama. A sv. Pavao smatra većom čašću nositi verige zbog svoga Spasitelja, nego uzdignuće do trećeg neba. Bog je apostolima i mučenicima davao veću milost dajući im da nose njegov križ poniženja, siromaštva i najužasnijih muka, nego da im je dao dar čudesa i obraćenja čitavog svijeta. Svi oni kojima se priopćila Vječna Mudrost žarko su željeli križ koji su tražili i radosno prihvaćali, a kad im se ukazala prilika za trpljenje, klicali bi iz sveg srca sa sv. Andrijom: "O dragi Križu, tako dugo željkovani!"

Križ je dobar i dragocjen iz mnogo razloga: čini nas sličnim Isusu Kristu; po njemu postajemo dostojna djeca nebeskog Oca dostojni udovi Isusa Krista i dostojni hramovi Duha Svetoga. Bog Otac *kažnjava svu svoju djecu koju prihvaća* (Heb 12, 6.). Isus Krist priznaje za svoje samo one koji nose svoje križeve. Duh Sveti kleše i obrađuje svaki živi kamen nebeskog Jeruzalema, tj. sve predodređene. Križ je dobar jer prosvjetljuje duh i daje mu veću spoznaju nego što mu daju sve knjige svijeta: "*Tko nije ništa iskusio, malo znade!*" (Sir 34, 10).

Ako ga dobro nosimo, postaje izvor, hrana i svjedočenje ljubavi. On u srcu raspiruje vatru božanske ljubavi i odvaja ga od stvorenja. On podržava i povećava tu ljubav. I kao što je drvo hrana vatri, tako je i Križ hrana ljubavi. On je najsigurniji dokaz da ljubimo Boga, a Bog se tim dokazom služi da nam pokaže svoju ljubav, no također traži taj dokaz da mi njemu zasvjedočimo svoju ljubav. Križ je dobar jer je obilan izvor svih slasti i utjeha i jer daje radost, mir i milost u duši. Konačno, Križ je dobar jer donosi onome tko ga nosi *izvanredno veliku vječnu slavu*. (2 Kor 4, 17.)

Kad bismo poznavali cijenu Križa, obavljali bismo devetnice i devetnice, kako kaže sv. Petar Alkantarski, da dobijemo taj ljupki djelić raja. Govorili bismo sa sv. Terezijom: - "Trpjeti ili umrijeti!" - ili sa sv. Magdalenom Paciškom: - "Ne umrijeti, nego trpjeti!" Molili bismo s blaženim Ivanom od Križa milost da smijemo nešto pretrpjeti i biti prezreni za Gospodina. Taj je blaženik nakon svoje smrti rekao jednoj službenici Božjoj: "Od svih zemaljskih stvari na nebu se ništa ne štuje osim Križa."- "Imam neprocjenjivih križeva, reče Gospodin jednome od svojih slugu, jer je to nešto najvrednije što moja draga svemoguća Majka može od mene zadobiti za svoje vjerne sluge."

Svjetski mudraci, velikani ovoga svijeta, vi ne razumijete otajstveni ovaj govor. Previše volite užitke, tražite samo lagodnosti, ljubite jedino dobra ovoga svijeta, previše se bojite prezira i poniženja, jednom riječju: vi ste neprijatelji Isusova Križa.

Istina, i vi poštujete i hvalite općenito križ, ali ne onaj vaš, koji izbjegavate koliko god možete, ili ga vučete nevoljko za sobom, mrmljajući i nestrpljivo se na nj tužeći. Čini mi se da

vidim pred sobom krave koje su i protiv svoje volje vukle kovčeg zavjetni u kojemu je bilo pohranjeno najveće blago svijeta: *mukale su idući* (1 Sam 6, 12.).

«Ogroman je broj nesretnika i luđaka», kaže Mudrost, jer je neizmjeran broj onih koji ne shvaćaju cijenu Križa i nose ga protiv svoje volje. Ali vi, istinski učenici Vječne Mudrosti, koji zapadate u razne kušnje i trpljenja, koji trpите progonstvo zbog pravednosti, koje smatraju kao smeće ovoga svijeta, utješite se i razveselite, poskakujte od veselja, jer je Križ koji nosite dragocjeni dar na kojem vam mogu zavidjeti i blaženici da im je to još moguće. Sva čast, slava i krepost Božja i ona Svetoga Duha počiva na vama, jer će biti velika vaša nagrada na nebesima, ali i na zemlji zbog duhovnih milosti i darova koje vam taj Križ pribavlja.

Pijte, prijatelji Isusa Krista, pijte iz njegova Kaleža gorčine, i postat ćete njegovim prijateljima. Trpите s njime, i bit ćete s njime i proslavljeni. Trpите strpljivo, pače i radosno. Još samo malo, a onda dolazi sretna vječnost nakon trenutka muke» (LJVM 167 -180).

Pobjeda križa

(Sv. Ljudevit Montforski)

Križ je duboko otajstvo, bez puno svjetla ne može ga se spoznati. Da bi se razumjelo križ, potreban je uzvišen duh, a potrebno ga je shvatiti kako bismo se spasili. Narav zazire od križa, um se protiv njega bori, učenjaci ga ne poznaju, a đavao nastoji potući. Često čak ni pobožni nemaju križ u srcu, iako kažu da ga ljube, u stvari su lažljivci. Križ je neophodan, uvijek nas prati trpljenje. Valja se popeti na Kalvariju ili zauvijek propasti. Sveti Augustin zapisa da je čovjek odbačen, ako ga Bog ne popravlja, ako ga ne kuša. Putem križa ide se u domovinu. On je put života, to je put kraljeva. Svaki kamen je isklesan po svojoj mjeri da bi naposljetku bio postavljen na sveti Sion. Čemu služi pobjeda najvećem osvajaču, ako nema ove slave da pobijedi trpeći, ako mu uzor nije Isus koji je umro na križu, ako poput nevjernika odbaci drvo križa.

Isus Krist je križem svezao pakao, porazio buntovnika, osvojio svemir; dao ga je kao oružje svojim dobrim slugama. Križ očarava, razoružava ruke i srce. Pobijedit ćeš u tom znaku, rečeno je Konstantinu. Svaka velika pobjeda je stavljena pod okrilje križa. Čitajte u povijesti o njegovim čudesnim djelima, velikim pobjedama na zemlji i na Nebu. Usprkos sjetilima i naravi, politici i razumu, istina potvrđuje, uvjerava da je križ veliki dar. U tom vladaru nalazimo istinu, milost, mudrost i božanstvo. Bog se nije mogao obraniti od ove iznimne ljepote, križ je učinio da on side među nas ljude. Dolazeći na svijet rekao je: Da, Gospodine želim križ. Predobri križu, postaviti ću te u središte moga srca. Križ je smatrao tako lijepim da je postao njegova vječna pratnja, zaručnica njegova srca. Još od najranijega djetinjstva kad je njegovo srce uzdisalo, bilo je to za križem kojeg je toliko ljubio.

Od svoje mladosti tražio ga je velikim koracima. Umro je od nježnosti i ljubavi u zagrljaju križa. Želim krštenje, uzviknuo je Isus jednog dana, predragi križu koji ljubim, ljubavi moja. Nazvao je svetog Petra sablaznom sotonom kad ga je ovaj htio odvratiti od križa. Njegovom križu se klanja, a njegovoj Majci ne. O neizreciva veličino, nepoznata na zemlji. Ovaj križ, raspršen po zemlji na puno mjesta, biti će skupljen, uskrišen i prenesen na nebesa. Križ na oblaku pun sjajne privlačnosti, suditi će svojim likom mrtvima i živima. Križ će vapiti za osvetom prema svojim neprijateljima, a radost i oprostjenje darovat će svojim prijateljima. On će donijeti slavu svim blaženima i pjevati o pobjedi na zemlji i na nebu. Sveci tijekom svog života ne traže drugo doli križ, on je njihova velika želja, on je njihov izbor. Nezadovoljnici će križevima koje im je nebo dodijelilo, sami dodati druge križeve i svi će propasti.

Okovi svetoga Petra donijeli su mu više časti nego to što je bio Spasitelj vikar na zemlji. O dobri križu, uzviknuo je sveti Andrija, pun vjere, neka umrem na tebi, kako bi mi dao život. Pogledajte sv. Pavla koji zaboravlja svoju uznesenost na nebo i ne hvali se osim križem. Više je cijenio užasne tamnice nego divnu ekstazu koja ga je uznijela na nebo. Bez križa duša je posustala, mlitava, troma i bez srca. Križ je čini gorljivom i punom snage.

Čovjek ne zna kad ništa ne trpi, a razmišlja čim dobro podnosi neku patnju. Duša koja ne poznaje kušnje, nije visoko cijenjena. To je neiskusna duša koja nije još ništa naučila. O uzvišena slasti koju kuša duša koja trpi, ako rado prihvati svoju muku bez traženja utjehe. Po križu se dobiva blagoslov, po križu nam Bog daje oprostjenje. On želi da sve bude obilježeno ovim pečatom, ništa mu ne izgleda lijepo na što On nije stavio pečat križa.

Kad Bog stavi svoj pečat križa, profano postaje sveto, uklanja se ljaga i postaje Božje vlasništvo. Bog želi vjerniku staviti pečat na čelo i na srce prije svakog djelovanja kako bi postao pobjednikom. Taj pečat je naša sigurnost, naša zaštita, naša jedina nada i naše savršenstvo. On je tako dragocjen da bi se duše u nebu radosno vratile i trpjele ovdje na zemlji. Ovaj znak ima toliku snagu da svećenik na oltaru ne koristi nikakvo drugo sredstvo da bi privukao Boga s neba; on čini nad hostijom nekoliko znakova križa, po ovom znaku života događa se čudo. Po ovom divnom znaku on daje hostiji neobično ugodan miris; tamjan prikazuje te ju posveti; tom krunom Isus želi biti ukrašen. Mudrost vječna još uvijek traži vjerna srca dostojna ovoga dara. Ona traži istinskog mudraca koji ljubi trpljenje, koji će hrabro nositi križ do smrti.

O križu, moram zašutjeti jer te umanjujem govoreći. Ja sam presmion, drznik; jer sam te primio namrštena srca, nisam te poznavao, oprosti mi moj grijeh. Križu predragi, sada, kada sam te upoznao, učini u meni svoje prebivalište i daj mi tvoje zakone. Ispuni me, vladaru moj, svojom čistom ljubavlju i učini da upoznam tvoje najskrovitije urese. Videći te tako lijepoga, želim te imati, no moje nevjerno srce zadržava moje želje. Ako želiš, učitelju, oživjeti moju tromost, potpomoći moju slabost, dajem ti svoje srce. Uzet ću te kao svoj život, svoj užitak, svoju čast za mog jedinog prijatelja, moju jedinu sreću. Utisni se, milošću, u moje srce i na moju ruku, na moje čelo i moje lice, neću se zbog tog znaka sramiti. Uzet ću za moje bogatstvo tvoje veliko siromaštvo. Uzet ću za moje nježnosti tvoju blagu oporost. Neka tvoja mudra ludost i tvoja sveta sramota budu cijeli moj život slava i uzvišenost. Smatram pobjedom kad si me svojom krepošću pobijedio, na tvoju veću slavu. Ali ja nisam dostojan da umrem pod tvojim udarcima niti da budem znakom protivljenja. BOG SAM.

Pouka o križu i trpljenju (Sv. Ivan Marija Vianney)

Htjeli, ne htjeli, moramo trpjeti. Nekoji ljudi trpe poput dobroga razbojnika, a drugi su kao onaj zli. Obojica su morali trpjeti iste muke, no jedan je znao steći trpljenjem zasluge: primio je u duhu trpljenje kao pokoru. Kada se poslije toga obratio raspetom Spasitelju, čuo je iz njegovih usta utješljivu riječ: »Zaista još danas bit ćeš sa mnom u raj«. Drugi pak ponavljaše bogumrske kletve i psovke, mrmljaše, te je umro u najgroznijem zdvajanju.

Dva su načina trpljenja: trpljenje s ljubavlju i trpljenje bez ljubavi. Sveci su trpjeli posve strpljivo, radosno i postojano, jer su ljubili. Mi pak trpimo mrmljajući, srdito i nezadovoljno, jer ne ljubimo. Kada bismo uistinu Boga ljubili, tada bi također ljubili i križeve, što više željeli bismo ih i tražili bismo ih. Veselili bi se, da možemo trpjeti iz ljubavi prema Onomu, koji je toliko trpio za nas. Zar imamo uzroka, da se tužimo? Gledaj siromašne pogane! Oni ni su tako sretni da poznaju Boga i njegove neizmjerne savršenosti, a ipak nose tolike i iste križeve poput nas, ali nemaju istog veselja kao odabranici.

Velite, da je teško trpjeti. Ne, trpjeti je utješljivo, ugodno i sreća, ali dok trpimo moramo ljubiti, a ljubiti dok trpimo. Gledajte, djeco moja, na putu križa težak je samo prvi korak. Strah pred križevima naša je najveća pogreška. Činili mi što mu drago, ipak nas stigne križ, jer mu nikako ne možemo izbjegnuti. Zašto ne ljubimo dakle svoj križ, zašto ga ne upotrijebimo kao štap u nebo? Na žalost većina ljudi odvraća se od križa. Što se pak više od njega udaljuju, to ih još jače udara i pritište. Budite mudri i pođite mu u susret, kao apostol Andrija, Kada je vidio podignut križ, na kome je imao izdahnuti, uskliknuo je: »Zdravo, mili križu! Primi me ti naručaj svoj! Otmi me ljudima i vrati me mome Učitelju, koji me je spasio po tebi !«

Upamtite dobro, djeco moja: tko ide u susret križu, izbjegne križevima! Moguće da se i sastane s križevima, ali je zadovoljan, jer ih želi i žarko ljubi. Križevi ga združuju s Isusom, čiste ga, odvrćaju od ovoga svijeta, odstranjuju mu iz srca sve zapreke, pomažu mu u životu, kako nam pomaže most preko vode. Promatrajte svece: ako nisu bili proganjani, tada proganjahu sami sebe. Jednoć se potuži neki pobožni redovnik Gospodinu, da ga proganjaju, ovako: »Gospodine, što učinih, da me tako zlostavljaju? Gospodin mu odgovori: »A što učinih ja, kada me onako zlostavljahu na Kalvariji? Redovnik ga razumje, proplaka, zamoli oprošten je i nije se nikada više tužio. Kršćanin, živi među križevima kao riba u vodi. Promatrajte sv. Katarinu, imala je dvije krune, jednu čistoće, a drugu mučeništva. I sretna je ova svetica, jer je više ljubila trpljenje od grešnog užitka.

Koliku slast u trpljenju kušaju one duše, koje su se sasvim predale Bogu! Njihovo je trpljenje kao ocat, u koji smo nalili mnogo ulja. Ocat ostaje uvijek ocat, ali blagost ulja umanju njegovu žestinu, te je gotovo ni ne opažamo.

U jednoj župi bijaše neki dječak kojega je bolest teško prikovala uz krevet. Rekoh mu: »Zar ne, sinko moj, ti trpiš mnogo?« Mali odgovori: »Ne, gospodine župniče, danas ne osjećam ništa od mojih jučerašnjih, a sutra ne ću više ništa osjećati od mojih današnjih boli.« »Zar ne bi želio ozdraviti?« »Ne, jer prije nego sam obolio, bijah vrlo nevaljan, pa bih mogao opet postati, ako bih ozdravio. Zato volim da ostanem bolestan do volje Božje.«

Ta patnja bijaše sigurno ocat, ali ju je blažilo ulje. Mi toga ne shvaćamo, jer smo odviše zadahnuti zemaljskim dubom. Posramljuju nas eto djeca, u kojima Duh Božji. Tužimo se, mrmljamo i prkosimo, kad nam dragi Bog pošalje križeve. Vrlo smo osjetljivi na sve, što nas stigne, uvijek bismo htjeli biti ovijeni u svilu!

Križem zaslužujemo Nebo. Bolesti, napasti i trpljenja i to su križevi, koji nas vode u nebo. Brzo će proći zemaljski život sa svim svojim patnjama. Pogledajmo svece, koji su već u nebesima. Dragi Bog ne zahtijeva od nas tjelesno mučeništvo. On traži samo mučeništvo srca i volje. Naš je uzor božanski Spasitelj, Uzmimo zato svoj križ na se i slijedimo ga. Radimo poput Napoleonovih vojnika. Jednom su morali preko nekoga mosta, na koji bijahu upereni topovi, i nitko se nije usudio preko mosta, Tada Napoleon uze barjak, i pođe prvi preko mosta, a svi ostali nagrnuše za njim. Učinimo i mi tako i pođimo za dragim Spasiteljem, koji ide s križem pred nama,

Križ su nebeske ljestve. Kako je utješno trpjeti, kad nas vidi Bog, pa možemo na večer pri ispitivanju savjesti reći: Sretna si, dušo moja, jer si danas bila dvije ili tri ure slična Isusu Kristu; bila si zajedno s njim bičevima, trnjem krunjena i razapeta. O, koliko će biti to blago za smrt! Ugodno će biti umrijeti, ako budemo živjeli s križem.

Morali bismo trčati za križem, kao lakomci za novcem. Jedino nas križevi mogu osigurati za sudnji dan., Veseliti ćemo se na sudnji dan, što smo trpjeli, ponosni ćemo biti, što bijasmo ponižavani, a naše žrtve bit će jedino naše bogatstvo.

Ako vas tko zapita: »Što moram činiti da se obogatim?« — »Raditi!« reći ćete. A hoćemo li doći u nebo, moramo trpjeti. Bog nam kaže put po Šimunu Cirencu, koji zove svoje prijatelje da mu pomognu nositi križ. Bog hoće da svoj pogled ne odvrćamo nikada od križa. Zato ga stavljamo u kuće, na putove, raskršća i brda, da promatrajući ga sjetimo se koliko nas je Bog ljubio, Križ obuhvaća svijet, jer gleda na sve četiri strane svijeta. Za svaku je jedan dio određen. Križevi su na putu u nebo kao čvrsti kameni most, koji vodi preko rijeke. Kršćani, koji ne trpe, prelaze rijeku po slabom mostu, i uvijek su u strahu, da im se ne sruši pod nogama.

Tko ne ljubi križ, može se doduše spasiti, ali će biti kao malena zvijezda na nebu. Tko se pak za dragoga Boga borio i topio, sjat će kao sjajno sunce. Preobrazе li se naši križevi u plamenu ljubavi, slični su hrpi trnja, koje bacimo na oganj, i ona izgori, a ostane samo pepeo. Trnje je tvrdo i oštro, ali je pepeo mekan. Metni zreo grozd u tjesak, iscurit će sladak sok. I naša duša pod pritiskom križa daje sok, koji nas krijepi i hrani. Jesmo li bez križa, suhi smo;

nosimo li bilo kakav križ s pouzdanjem, čutimo slatkoću, kao da smo već u nebu. S nama je i dragi Bog i bl. Djevica i svi sveci.

Nevolje nas vode do podnožja križa, a križ nas dovodi pred nebeska vrata. Hoćemo li prispjeli onamo, moramo ići uzbrdice, biti poniženi, prezreni i pogaženi. U ovoj dolini suza sretni su samo oni, koji usred patnja sačuvaju mir srca, jer oni kušaju radost djece Božje. Sva su trpljenja slatka, ako trpimo sjedinjeni, s Isusom, Promatrajte dobro život svetaca, gledajte put, kojim su oni išli. Kad nisu imali ništa trpjeti, mislili, da su nesretni i da ih je Bog zapustio.

(Ukoliko netko želi produbiti duhovnost Križa upućujemo na knjižicu sv. Ljudevita Montforskoga: Pismo prijateljima Križu, u nizu Monfortanska duhovnost u izdanju našeg centra u kojoj imate i pravila za to kako dobro nositi vlastiti križ na putu nasljedovanja Isusa Krista).

Litanije svetom Križu

(Prevedeno iz «Manuale di Filotea» koji je napisao svećenik Giuseppe Riva penitencijar iz Milana; objavljeno s Imprimaturom 30. 01. 1897; Vic. Gen. can. Arcangeli, Bergomi).

Gospodine, smiluj se!

Kriste, smiluj se!

Gospodine, smiluj se!

Kriste, čuj nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeski, Bože!

.....Smiluj nam se!

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože!

Duše Sveti, Bože!

Sveto Trojstvo, jedan Bože!

Sveti Križu Isusov *(ponavlja se za svaki zaziv: Daj da te uvijek sve više ljubimo!)*

Sveti Križu Isusov, temelju Crkve,

Sveti Križu Isusov, barjaku kršćana,

Sveti Križu Isusov, otkupljenje ljudi,

Sveti Križu Isusov, čašćen od anđela,

Sveti Križu Isusov, porazu đavli,

Sveti Križu Isusov, nado grešnika,

Sveti Križu Isusov, utjeho pokornika,

Sveti Križu Isusov, radosti pravednika,

Sveti Križu Isusov, navještanju apostola,

Sveti Križu Isusov, jakosti mučenika,

Sveti Križu Isusov, mudrosti naučitelja,

Sveti Križu Isusov, luko brodolomnika,

Sveti Križu Isusov, utvrdo opsjedanih,

Sveti Križu Isusov, potpore slabih,

Sveti Križu Isusov, utjeho ožalošćenih,

Sveti Križu Isusov, lijeku bolesnih,

Sveti Križu Isusov, uskrsnuće mrtvih po grijehu,

Sveti Križu Isusov, radosti svećenika,

Sveti Križu Isusov, mrtvljenje monaha,

Sveti Križu Isusov, čistoću djevica,

Sveti Križu Isusov, kruno supružnika,

Sveti Križu Isusov, svijetlo u tminama,

Sveti Križu Isusov, temelju spasenja,

Sveti Križu Isusov, putu života,
Sveti Križu Isusov, obrano u opasnostima,
Sveti Križu Isusov, savjete u sumnji,
Sveti Križu Isusov, uništenje grijeha,
Sveti Križu Isusov, čuvaru milosti,
Sveti Križu Isusov, mjero slave,
Sveti Križu Isusov, užasu Pakla,
Sveti Križu Isusov, ključu Raja,
Kriste, čuj nas!

Kriste, usliši nas!

Gospodine, smiluj se!

Kriste, smiluj se!

Gospodine, smiluj se!

Oče naš. Zdravo Marijo.

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo, Te, jer si po svojem svetom Križu svijet otkupio.

Gospodine, usliši molitvu moju! I vapaj moj k Tebi da dođe!

Pomolimo se: Gospodine Isuse Kriste, Otkupitelju svijeta, koji si presvetu Krv svoju prolio za otpuštanje grijeha, tebe ponizno molimo zbog pregorke muke, koju si za nas na Križu umirući podnio, smiluj se nama, i prinesi za nas Ocu nebeskomu neprocijenjeno dostojanstvo Krvi, muke i smrti Svoje, da sretno odemo s ovoga svijeta i postanemo dionici tvojega otkupljenja. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

4. POBOŽNOST RANAMA ISUSOVIM

Razmatranje otajstava Muke i Rana Isusa Krista veliko sredstvo za postizanje savršenstva i izvor snage u protivštinama

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Život Isusa Krista je bio glavni predmet izučavanja svetaca. Oni su razmišljali o njegovim krepostima i patnjama i tako su stigli do kršćanskog savršenstva. Sveti Bernard je počeo s takvim pobožnim vježbama i ustrajao u njima do kraja: “Od početka mojeg obraćenja – kaže – napravih jednu kiticu miomirisne pomasti, sastavljenu od muke mog Spasitelja i postavih je u moje srce misleći na bičeve, trnje i čavle njegovih muka. Potrudih se čitavom dušom razmatrati svaki dan o tim otajstvima”.

To je isto tako bila vježba mučenika. Mi se divimo načinu na koji su oni znali pobijediti najokrutnije muke. Ali otkuda je mogla doći – primjećuje sveti Bernard – ta divna ustrajnost mučenika ako ne od rana Isusa Krista, o kojima su oni često razmišljali? Gdje je bila duša ovih velikodušnih i jakih ljudi, kada je tekla njihova krv i kada su njihova tijela bila zlostavljana tjelesnim mukama? U ranama Isusa Krista! I te rane su ih učinile nepobjedivima.

Presveta Majka Spasiteljeva je razmišljala cijeli svoj život o krepostima i mukama svoga Sina. Kada je kod njegovog rođenja čula Anđele kako pjevaju radosni hvalospjev, kada je vidjela pastire kako mu se klanjaju u štali, zadivljenom je dušom razmišljala o svim tim otajstvima. Ona je uspoređivala veličinu Utjelovljene Riječi i njegovu duboku poniznost, slamu i jasje s prijestoljem i krilom Očevim, Božju moć i mudrost sa slabošću i jednostavnošću jednog djeteta.

Djeвица Marija jednog dana reče Svetoj Brigiti: “Kada sam promatrala ljepotu, skromnost i mudrost svoga Sina, moja duša je bila izvan sebe od sreće. I kada sam razmišljala da će njegove ruke i noge biti probodene čavlima, prolijevala sam bujicu suza i srce mi se lomilo od tuge i boli”.

Poslije Uzašašća Isusa Krista, Blažena Djeвица Marija je provela ostatak svoga života posjećujući sveta mjesta koja je Spasitelj posvetio svojom prisutnošću i svojim mukama. Tu je razmišljala o njegovoj velikoj ljubavi i njegovim dubokim patnjama. Isto to je učinila i

sveta Marija Magdalena koja je živjela trideset godina sama u svetoj špilji. Sveti Jeronim kaže da je to bila pobožnost prvih kršćana. "Oni su dolazili iz svih krajeva svijeta – piše Jeronim – u Svetu Zemlju da bi, posjećujući sveta mjesta rođenja, muke, patnji, njegove smrti i promatrajući svete predmete dublje utisnuli u svoje srcu ljubav i spomen na Spasitelja svijeta."

Svi kršćani imaju samo jednu vjeru, klanjaju se samo jednom Bogu, nadaju se istom blaženstvu u Nebu. Svi priznaju samo jednog Posrednika, Isusa Krista. Svi moraju nasljedovati ovaj božanski primjer i zato trebaju razmatrati otajstva njegova života, njegove kreposti, i njegovu slavu.

Pogrešno je vjerovati da je razmišljanje o istinama vjere i o otajstvima Isusovog života samo za svećenike, redovnike i za one koji su se povukli iz ovoga svijeta. Ako redovnici i svećenici imaju obvezu razmatranja o velikim istinama naše svete vjere da bi dostojno odgovorili na svoj poziv, laici su isto toliko dužni to činiti barem zbog opasnosti u kojima se nalaze svaki dan da se izgube. Trebaju se zato naoružati ustrajnim prisjećanjem na život, kreposti i muku Spasitelja, koje predstavlja petnaest otajstava svete krunice.

4. 1. Sestra Marija Marta Chambon i Pobožnost Ranama Isusovim

(Knjižicu s ovim gore naslovom početkom dvadesetog stoljeća tiskao je samostan časnih sestara Pohodaenja Marijina u Chamberyu u Francuskoj s imprimaturom od 21. 11. 1923. + Dominicus, Archiep. Camberinesis. Knjižica je izišla u velikom broju izdanja i ubrzo nakon toga je prevedena na gotovo sve evropske jezike. Na hrvatskom je tiskana 1930. u Zagrebu. Donosimo kraći sažetak poruke te knjižice.

Život Sestre Marije Marte Chambon

Franciska Chambon rodila se u kršćanskoj obitelji 6.3. 1841. u selu Croix- Rouge nedaleko od Chamberya u Francuskoj. Još od djetinjstva pokazivala je osobite znakove duboke pobožnosti. U devetoj godini imala je duhovno viđenje Raspetog Isusa, a na prvoj pričesti i Djeteta Isusa. Odlučila se za redovnički život i sa 21. godinom ušla je u samostan Pohodaenja Marijina u Chamberyu. Kao redovnica odlikovala se skrovitošću, poniznošću, pobožnošću i pokorom. Svoja iskustva Isusovih ukazanja i poticaja na pobožnost njegovim Ranama dijelila je s duhovnikom i poglavaricama. Oni su to zapisivali i tako je nastala ova knjižica. Sestra Marija Marta Chambon umrla je 21. 3. 1907. na glasu svetosti.

Poticaji na štovanje Isusovih rana

«Jedno me boli», govoraše dragi Spasitelj Svojoj maloj služavci, "a to je, što ima duša, koje smatraju pobožnost Mojim Ranama kao nešto čudnovato, nedostojno, neprikladno... Zato ta pobožnost opada i zaboravlja se. U Nebu ima svetaca, koji su gajili veliku pobožnost Mojim Svetim Ranama, no na zemlji nema više gotovo nikoga tko bi Me štovao na taj način....

Presveta Djevica dođe jednog dana Pohodaenja, da utvrdi našu mladu sestru na njenom putu. Pojavivši se u pratnji svetih osnivača reda Pohodaenja i sv. sestre Margarete Marije, reče joj Ona dobrohotno: «Ja dajem Svoj Plod redu Pohodaenja, kao što sam Ga nosila u posjete svojoj nećakinji Elizabeti. Tvoj sveti Osnivatelj opisao je napore, krotkost i poniznost Moga Sina; tvoja sveta majka Ivana de Chantal Moju velikodušnost; tvoja sveta sestra Margareta Marija opisala je Presveto Srce Moga Sina, da Ga dade svijetu.... A ti, kćeri, ti si odabrana, da zaustaviš Pravdu Božju, koristeći se zaslugama Muke i Svetih Rana Moga jedinoga i preljubljenog Sina Isusa.»....

Pozivi i bodrenja Presvete Djevice umnažahu se u raznim oblicima. "Ako hoćete blaga, trebate ih crpsti iz Svetih Rana Moga Sina Sva rasvjetljenja Duha Svetoga izlaze iz Rana Isusovih, no vi ćete primiti od tih darova toliko, koliko bude u vama poniznosti."....

I sam Isus, da utvrdi Svoju službenicu, sa Svoje strane u više navrata uvjerava je, kako je ona doista zvana da ponovno oživi pobožnost spasonosnim Ranama. "Ja te odabrah da

probudiš pobožnost Mojjoj Svetoj Muci u ovim nesretnim vremenima, u kojima živite." Zatim pokazujući joj Svoje Svete Rane kao knjigu u kojoj je hoće naučiti čitati, dobri Učitelj doda: "Ne skreći oči s te knjige. I ti ćeš naučiti više nego najveći učenjaci. Pobožnost Svetim Ranama postiže sve."

Svaki dan i svaki čas, da je potakne na žarki apostolat, otkriva joj Isus neprocjenjivo blago ovih izvora života. "Nijedna duša, iza Moje Svete Majke, nije imala milosti kao ti, da danju i noću gleda Moje Svete Rane. Kćeri, prepoznaj blago ovoga svijeta, jer svijet Ga ne želi prepoznati! Hoću da ovako vidiš Moje Rane, da bolje shvatiš što sam učinio, kad sam došao na svijet da trpim za te. Kćeri kad god prikazujete Mome Ocu zasluge Mojih Božanskih Rana, stječete golemo bogatstvo. Slični ste čovjeku, koji je našao u zemlji veliko blago. Ali budući da vi ne možete sačuvati ovo bogatstvo, Bog ga i Moja Božanska Majka uzimaju natrag, da vam ga vrate u času smrti i primijene zasluge dušama, koje ga trebaju. Jer vi trebate koristiti blago Mojih svetih Rana. Ne valja da ostanete siromasi, jer je vaš Otac vrlo bogat!.... Vaše blago? To je Moja Sveta Muka!

Ako je netko u nuždi, neka dođe s vjerom i pouzdanjem, neka crpi trajno iz blaga Moje Muke i Mojih Rana!»

Isus hoće da Ga ljubimo srcem Serafina. Pokazujući sestri Mariji Marti skupinu anđeoskih duhova oko oltara, reče Isus: "Oni promatraju ljepotu i svetost Božju!.... Oni joj se dive, klanjaju se, ali je ne mogu nasljedovati. A što se vas tiče, vi trebate posebno razmatrati boli Isusove, da postanete Njemu slični. K Mojim Ranama trebate pristupati toplu, goruća srca, te žarko uzdisati, da dobijete milosti koje tražite." Isus traži da to činimo žarkom vjerom: "One su potpuno svježije, trebate ih prikazivati kao da je prvi puta. U promatranju Mojih svetih Rana nalazite sve za sebe i za druge. Ja sam ti ih pokazao da uđeš u njih."

Isus traži da to činimo u apostolskom duhu, te da se nikada ne umorimo. "Mnogo treba moliti, da se pobožnost Mojim svetim Ranama raširi svijetom. Moje Svete Rane drže svijet. Trebate moliti za ustrajnost u ljubavi prema Mojim Ranama, jer one su izvor svih Milosti. Trebate ih često zazivati.... i poticati bližnje Trebate o njima govoriti i često se na to vraćati, da usadite tu pobožnost u dušama. Trebat će dugo, da se utvrdi ta pobožnost. Radite srčano!

Obećanja Isusova

Isus se nije zadovoljio samo time, da je Mariji Marti povjerio Svoje Svete Rane, da joj je izložio važne razloge koristi ove pobožnosti, kao i uvjete koji joj osiguravaju uspjeh, već je dao i obećanja štovateljima njegovih Rana. Gospodin reče sestri Marti Mariji:

- «Ja ću dati sve što me budete molili zazivajući Svete Rane. Trebate širiti njihovu pobožnost.
- Sve što molite dobit ćete, jer je zasluga Moje Krvi bezgranične cijene. Mojim Ranama i Mojim božanskim Srcem možete sve dobiti.
- Iz Mojih Rana, -kaže Isus-, izlaze plodovi svetosti. Kao što zlato očišćeno u posudi za taljenje postaje ljepše, tako trebaš staviti svoju dušu i duše svojih sestara u Moje Svete Rane. Tu će se one usavršiti kao zlato u peći Vi se možete uvijek očistiti u Moj Svetim Ranama.
- Moje će Rane popraviti i zaliječiti vaše rane....
- Moje će Rane pokriti sve vaše pogreške
- Oni, koji ih štuju, postići će pravu spoznaju Isusa Krista.
- Razmatrajući o Njima vi ćete tu naći uvijek novu hranu ljubavi.
- Svete Rane daju svemu veliku cijenu.
- "Kćeri moja, zaroni svoje čine u Moje Rane pa će onda to biti nešto. Svi vaši čini, pa i najneznatniji, zaronjeni u Moju Krv, polučit će samim tim neograničenu zaslugu i zadovoljiti Moje Srce!
- Opetujte često kod bolesnika ovaj uzdah: Moj Isuse, oprosti i smiluj se po zaslugama Svojih svetih Rana! Ova će molitva olakšati dušu i tijelo."
- Grešnik, koji moli molitvu: **"Vječni Oče, ja Ti prikazujem Rane Isusove, da se izliječe Rane naših duša"**, postići će svoje obraćenje."

- Sv. Rane spašavaju svijet i osiguravaju dobru smrt. "Moje će vas Rane sigurno spasiti... One će spasiti svijet.
- Treba umirati ustima pritisnutim na ove sv. otvore ... - Nema smrti za dušu, koja umre u Mojim Ranama. One daju pravi život."
- Svete Rane daju nam svu moć pred Bogom. "Vi niste ništa po sebi, no vaša duša, sjedinjena s Mojim Ranama, postaje moćna; ona dapače može učiniti više stvari najedanput, i zaslužiti i dobiti za sve potrebe, a da nije potrebno ništa posebno odrediti."
- Gospodin je često ponovio sestri Mariji Marti obećanje, da će Sveta Crkva trijumfirati pomoću Svetih Rana i Bezgrešne Djevice. "Kćeri, treba da dobro izvršiš svoju zadaću, da prikazuješ Moje Božanske Rane Mome Vječnome Ocu, jer odatle će doći trijumf Crkve, koji će ići preko Moje Bezgrešne Majke."

No odmah od početka Gospodin odvraća sestru od svake obmane, kao i od svakog nesporazuma. Ne radi se o materijalnom trijumfu, o vidljivoj pobjedi, o kojoj sanjaju neke duše Lađa Petrova neće nikada biti bez valova. Katkad ćemo drhtati zbog njihovih strahota Boriti se, uvijek se boriti, to je zakon života naše Crkve. "Ne razumiju što traže, kad traže njen trijumf.... Moja Crkva neće nikada imati vidljiva trijumfa."

Ipak se kroz sve borbe i tjeskobe nastavlja u Crkvi i po Crkvi djelo Isusa Krista: spas svijeta. Djelo se Kristovo ispunja to bolje, što više naše molitve - koje imaju svoje mjesto u Božjem planu -traže pomoć Neba. A razumije se, da se Nebo napose lako može umilostiviti, kad se zazivaju Rane Otkupitelja. Isus često ističe ovu stvar: "Zazivanje sv. Rana pribavit će Crkvi neprekidnu pobjedu Trebaš bez prekida crpsti iz ovih izvora za trijumf Moje Crkve."...

O dragi Učitelju, koliko već vremena tražiš, da to činim, a pobjeda ne dolazi!" povika ona jednom u svojoj prostodušnosti. -"Kćeri, odvrati blagi Spasitelj, vi biste morali biti zadovoljni već time što vas oštrije ne kaznim Ti zaustavljaš Moju ruku. - Obećajem ti trijumf, ali malo po malo."

- "Blagodat svetih Rana dovlači Milost s Neba i uzdiže u Nebo duše iz čistilišta. Kad god budete gledale Razapetoga Boga čistim srcem, dobit ćete oslobođenje pet duša iz čistilišta, jednu za svaku Ranu. Istu Milost postići ćete obavljajući Križni put, ako je vaše srce vrlo čisto, vrlo slobodno; ista Milost kod svake postaje po zaslugama svake od Mojih Rana.

Kad prikazujete Moje Svete Rane za grešnike, ne treba zaboraviti to činiti i za duše u Čistilištu, jer ima malo ljudi, koji misle da im ga olakšaju. Svete su Rane blago nad sva blaga za duše u čistilištu."

Da okruni ova Svoja veličanstvena obećanja, Gospodin pokazuje napokon u Svojim Ranama "zalog naše buduće slave", te daje sestri Mariji Marti da gleda sreću, koju u Nebu pribavlja njihovo razmatranje.

"Duše, koje ponizno mole i razmatraju Moju Muku, jednog će dana učestvovati u Slavi Mojih Božanskih Rana. Njihovi će udovi zadobiti blistavu ljepotu i slavu. Što više budete promatrali Moje bolne Rane na zemlji, to više ćete ih promatrati Slavne na Nebu! Duša, koja je za života čistila i služila se Ranama Isusa Krista, te ih prikazivala Vječnome Ocu za duše u čistilištu, bit će u času smrti praćene Presvetom Djevicom i Anđelima, a Gospodin na Križu, sav sjajeći od slave, primit će je i okruniti." Gospodinovi zahtjevi za štovanje svetih Rana U zamjenu za tolike Milosti Isus je tražio od zajednice samo dvije pobožnosti, o kojima ćemo kazati par riječi: **Svetu Uru i Kronicu Svetih Rana.**

4. 2. Sveta Ura i Krunica svetim Ranama

Presveta Djevica je učila službenicu Božju Martu Chambon, kako se treba obavljati pobožnost svete ure. Ukazavši se u liku Majke Božje od Sedam Žalosti, držeći Svog Sina u rukama, reče: "Kćeri, prvi put sam promatrala Rane dragoga Sina kad je Njegovo Tijelo bilo

položeno u Moje ruke Ja sam razmatrala Njegove boli i nastojala sam, da se preliju u Moje Srce

Gledala sam Njegove božanske noge, jednu za drugom, odatle sam prešla k Srcu, gdje sam vidjela onu veliku Ranu, najdublju za Moje majčinsko Srce Promatrala sam lijevu ruku, zatim desnu i napokon trnovu krunu. Sve Mi ove Rane probijahu Srce Eto, to je Moja Muka.... Sedam je mačeva u Mome Srcu, zato treba štovati Svete Rane Moga Božanskog Sina po Mome Srcu." (*Za obavljanje pobožnosti svete ure možemo se poslužiti razmatranjima o Isusovoj Muci i Ranama koje donosimo u ovoj knjižici ili drugim sličnima.*)

Krunice svetih Rana

(U pobožnoj katoličkoj tradiciji postoje dvije vrste molitve krunice sv. Ranama. Jedan je vezana uz privatne objave sestri Marti Chambon, a druga potječe od sv. Alfonsa Liguoria)

1. Gotovo u isto vrijeme (1867 -1868) izrazi Gospodin Svoju drugu želju sestri Marti Chambon i poglavarice samostana uvedoše dnevno moljenje "**Krunice svetih Rana**". -Evo, kako se od početka počela moliti ova Krunica.

(Moli se na običnu krunicu od 5 desetica).

Na mjesto "Vjervanja" i na tri prva zrna molila se lijepa molitva, koju dugujemo nadahnuću jednog svećenika iz Rima:

"O Isuse, božanski Otkupitelju, budi nam milostiv, nama i cijelome svijetu. - Amen. Bože jaki, Bože sveti, Bože besmrtni, smiluj se nama i cijelome svijetu. - Amen.

Smiluj nam se, milostiv nam budi, o Isuse, u sadašnjim mukama, zaštiti nas Svojom Predragocjenom Krvlju. - Amen.

Vječni Oče, udijeli nam milost po Krvi Isusa Krista, Tvoga jedinoga Sina, udijeli nam Milosrđe, usrdno te molimo! – Amen!

Na velika zrnca umjesto Očenaša moli se zaziv:

Vječni Oče prikazujem Ti Rane Gospodina našega Isus Krista da se izliječe rane naših duša.

*Na mala zrna moli se 10 puta zaziv: **Moj Isuse oprosti i smiluj se po zaslugama ma Svojih Svetih Rana.***

Na kraju se izmoli tri puta zaziv koji se moli i na velika zrna. (Za molitvu ove krunice Crkva je udijelila djelomični oprost svaki puta kad se krunica izmoli).

"Pobožnost je Svetim Ranama lijek za ova vremena puna nepravde - govoraše Spasitelj sestri Marti- Ja želim tu pobožnost, zazive Ranama treba moliti velikim žarom."

2. Krunica Isusovim ranama od sv. Alfonsa Marije Liguoria

1. Gospodine moj Isuse Kriste, klanjam se rani tvoje lijeve noge. Hvala ti, što si ju za me pretrpio s tolikom boli, s tolikom ljubavlju. Suosjećam s tobom tvoju muku i muku žalosne tvoje Majke. Po zaslugama te tvoje svete rane molim te, da mi oprostiš moje grijeh, za koje se iz svega srca kajem, više nego za ikakvo drugo zlo, jer sam njima uvrijedio tvoju neizmjernu dobrotu. Žalosna Majko, moli Isusa za me. Po ranama koje si, moj Isuse, pretrpio s tolikom ljubavlju, uz toliku tvoju bol, smiluj mi se o Bože moj. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu....*

2. Gospodine moj Isuse Kriste, klanjam se rani tvoje desne noge. Hvala ti, što si ju za me pretrpio s tolikom boli, s tolikom ljubavlju. Suosjećam s tobom tvoju muku i muku žalosne tvoje Majke. Po zaslugama te tvoje svete rane molim te, da mi dadneš jakost, te odsada ne padam u smrtni grijeh, nego da po tvojoj milosti ustrajem do smrti. Žalosna Majko, moli Isusa za me. Po ranama koje si, moj Isuse, pretrpio s tolikom ljubavlju, uz toliku tvoju bol, smiluj mi se o Bože moj. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu....*

3. Gospodine moj Isuse Kriste, klanjam se rani tvoje lijeve ruke. Hvala ti, što si ju za me pretrpio s tolikom boli, s tolikom ljubavlju. Suosjećam s tobom tvoju muku i muku žalosne

tvoje Majke. Po zaslugama te tvoje svete rane molim te, da me oslobodiš od pakla, koji sam ja često zaslužio, a gdje ako padnem ne bih te mogao više ljubiti. Žalosna Majko, moli Isusa za me. Po ranama koje si, moj Isuse, pretrpio s tolikom ljubavlju, uz toliku tvoju bol, smiluj mi se o Bože moj. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*

4. Gospodine moj Isuse Kriste, klanjam se rani desne tvoje ruke. Hvala ti, što si ju za me pretrpio s tolikom boli, s tolikom ljubavlju. Suosjećam s tobom tvoju muku i muku žalosne tvoje Majke. Po zaslugama te tvoje svete rane molim te, da mi nebesku slavu udijeliš, gdje ću te savršeno ljubiti svim svojim silama. Žalosna Majko, moli Isusa za me. Po ranama koje si, moj Isuse, pretrpio s tolikom ljubavlju, uz toliku tvoju bol, smiluj mi se o Bože moj. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*

5. Gospodine moj Isuse Kriste, klanjam se rani tvoga boka. Hvala ti, što si htio i poslije smrti pretrpjeti tu porugu, istina bez boli, ali s prevelikom ljubavlju. Suosjećam sa tvojom žalosnom Majkom, koja je sama kušala svu tu muku. Po zaslugama te svete tvoje rane molim te, da mi udijeliš dar svoje svete ljubavi, da te uvijek na ovom svijetu ljubim, te dođem u Nebo, da te licem u lice ljubim kroz sve vjeka vjekova. Žalosna Majko, moli Isusa za me. Po ranama koje si, moj Isuse, pretrpio s tolikom ljubavlju, uz toliku tvoju bol, smiluj mi se o Bože moj. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*

Pomolimo se: Bože, koji si mukom svoga jedinorođenog Sina i prolijevanjem krvi iz njegovih pet rana ljudsku narav, grijehom ranjenu, otkupio udijeli nam, molimo: da Isusove rane štujemo, i da po njegovoj predragocjenoj Krvi oproštenje zadobijemo. Po istome Krstu Gospodinu našem. Amen.

(papa Leon XII je 1823, molitvi ove krunice udijelio djelomične oprostite).

4. 3. Molitve svetaca i duhovnih velikana Ranama Isusovim

Molitva sv. Faustine Isusovim Ranama

Raspeti Isuse, molim Te daj mi milost da uvijek i posvuda u svemu vršim volju Tvoga Oca. Ali kad mi bude suviše teško padala Božja volja, molim Te Isuse, neka mi iz Tvojih Rana teče snaga, a moje usne neka ponavljaju: Neka bude Tvoja volja Gospodine.

Slavne Rane uskrslog Isusa

(Marguerit d'Oyngt, kartuzijanac)

Na časnim rukama i nogama uskrslog Isusa vidjele su se slavne Rane koje je zadobio trpeći nama za ljubav. Iz tih slavnih Rana izlazila je takva svjetlost kao da sva ljepota Božanstva prolazi kroz njih. Ono slavno tijelo je bilo tako čisto i prozirno da se jasno vidjela duša; bilo je tako plemenito i sjajno da se moglo jasnije u njemu zrcaliti nego u nekom kristalu, bilo je tako lijepo da su se u njemu kao ocrtavali anđeli i sveci kao da su u njemu bili predstavljeni. Lice uskrslog Isusa je bilo tako lijepo da su anđeli neprestano željeli gledati ga i nisu se mogli nasititi divljenja.

Neka tvoje rane budu lijek moje duše

(sv. Grgur, papa)

O Gospodine Isuse Kriste Klanjam se Tebi na križu obješenu i trnovom krunom okrunjena; molim te, da me križ tvoj oslobodi od anđela kazne. O Gospodine Isuse Kriste! Klanjam se tebi na križu ranjenom, žuči i octom napojenom; molim Te, da rane tvoje budu lijek duše moje. O Gospodine Isuse Kriste! Poradi one gorčine, što si je podnio radi mene bijednika na križu, osobito onaj čas, kada je plemenita duša tvoja izašla iz blagoslovljenog tijela tvoga; molim te, smiluj se duši mojoj, kad bude izlazila iz tijela, i uvedi je u život vječni. O Gospodine Isuse Kriste! Klanjam Ti se položenom u grobu, pomazanom mirom i mirisima; molim Te, da Tvoja smrt bude moj život. O Gospodine Isuse Kriste Klanjam Ti se, koji si sašao nad pakao i oslobodio sužnje: molim te, ne dopusti mi, da tamo dođem. O Gospodine

Isuse Kriste, klanjam ti se uskrsnulom od mrtvih, uzašlom na nebesa, gdje sjediš o desnu Oca; molim te, da budem dostojan tamo te slijediti. O Gospodine Isuse Kriste, dobri pastiru! Očuvaj pravednike, grješnicima budi milosrdan, svima vjernicima blag, i smiluj se meni najvećem grješniku. Amen.

Pozdrav svetim Isusovim ranama

(Iz Kanižličeva molitvenika)

Evo, o ljubljani Isuse, koji si htio biti zaručnik moje duše, padam ničice poniznim srcem pred noge tvoje, da ti iskažem i posvjedočim ljubav i zahvalnost. Ali što ću ti uzvratiti, raspeti moj Spasitelju, koji si me do kraja ljubio; koji si me na rukama i na nogama i još u srcu svom me velikim doista i očitim biljezima napisao? Ah, tko će mi dati da kako ti mene i ja tebe vazda nosim upisana u srcu svojem i o tebi imam vazda živ spomen! O preslatki i predobri Isuse, kako si me velikom i neprocijenjenom ljubavlju zagrio, hoteći, da mi ne samo noge i ruke nego i premilostive prsi tvoje budu otvorene, da obilno s nebeskih darova utišaš i ispuniš želju moju. Primi, molimo te ponizno, ovu pobožnost moju namijenjenu na čast pet presvetih rana tvojih; ufam se, Otkupitelju premilostivi, da me od ovih vrutaka života i spasenja mojega neće nitko odbiti. Amen.

Zbog Isusovih rana oprosti moje grijeh

(sv. Anselmo)

Pogledaj milosrdno, vječni Oče, milostivoga Sina svoga, gdje za mene smrt trpi. Pogledaj jedinoga Sina svoga po svemu tijelu izranjena, i zbog njegovih rana oprosti milostivo moje grijeh, koja su učinile ruke i noge moje; spomeni se prsa njegovih, koja je probolo koplje, i okrijepi me izvorom koji iz njih teče. Amen.

Napiši svojom krvlju u mom srcu svoje rane

Sv. Augustin

Napiši svojom krvlju u mom srcu svoje rane, Gospodine, da u njima mogu shvatiti muku i ljubav; daj mi razumjeti tvoju muku, da strpljivo podnosim sve svoje tegobe; daj mi shvatiti tvoju ljubav, da mi omrznu sve svjetovne ljubavi. Amen.

Klanjanje Raspetom Isusu i molitva njegovim svetim Ranama za Crkvu

(Iz molitvenika Pregate)

1. Raspeti moj Gospodine Isuse Kriste, duboko ti se klanjam u zajedništvu s Marijom, tvojom Majkom, svim anđelima i svecima, zahvaljujem Ti što si htio pretrpjeti tako velike patnje iz ljubavi prema meni zadovoljiti za sve moje grijeh, molim te zbog tvoje svete Rane na desnoj ruci udijeli svojoj Crkvi pobjedu nad njenim i tvojim neprijateljima da bi tvoja djeca mogla sveto hoditi putem tvojih zapovijedi. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*
2. Raspeti moj Gospodine Isuse Kriste, duboko ti se klanjam u zajedništvu s Marijom, tvojom Majkom, svim anđelima i svecima, zahvaljujem Ti što si htio pretrpjeti tako velike patnje iz ljubavi prema meni zadovoljiti za sve moje grijeh, molim te zbog tvoje svete Rane na lijevoj ruci za siromašne grešnike i umiruće, poglavito one koji odbijaju izmiriti se sa tobom u času smrti. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*
3. Raspeti moj Gospodine Isuse Kriste, duboko ti se klanjam u zajedništvu s Marijom, tvojom Majkom, svim anđelima i svecima, zahvaljujem Ti što si htio pretrpjeti tako velike patnje iz ljubavi prema meni zadovoljiti za sve moje grijeh, molim te zbog tvoje svete Rane na desnoj nozi pošalji svojoj Crkvi nova svećenička i redovnička zvanja, molimo te za sve svećenike i redovnike da budu svjedoci tvoje ljubavi. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*

4. Raspeti moj Gospodine Isuse Kriste, duboko ti se klanjam u zajedništvu s Marijom, tvojom Majkom, svim anđelima i svecima, zahvaljujem Ti što si htio pretrpjeti tako velike patnje iz ljubavi prema meni zadovoljiti za sve moje grijehе, molim te zbog svete Rane na lijevoj nozi za sve progonjene, patnike, siromahe i duše u Čistilištu, poglavito one koje su bile pobožne tvojim svetim Ranama. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*
5. Raspeti moj Gospodine Isuse Kriste, duboko ti se klanjam u zajedništvu s Marijom, tvojom Majkom, svim anđelima i svecima, zahvaljujem Ti što si htio pretrpjeti tako velike patnje iz ljubavi prema meni zadovoljiti za sve moje grijehе, molim te zbog svete Rane tvoga boka za jedinstvo tvoje Crkve u tvom Duhu, mir u svijetu, našu domovinu kao i za moje vječno spasenje. *Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu...*

Molitva Rani Isusova ramena

(Iz molitvenika Oče oprost)

Sv. Bernard je želio saznati koja je bila najveća bol na tijelu koju je Isus pretrpio za vrijeme svoje Muke i dugo je molio Gospodina da mu to objavi. Gospodin mu je kazao: «Imao sam ranu na ramenu duboku tri prsta, i otkrivene tri kosti noseći križ. Ova rana mi je prouzročila najveću muku na tijelu i nije poznata od ljudi. Ti je objavi vjernicima i znaj da bilo koju milost me budu pitali u ime te rane biti će im udijeljena, i svima onima koji iz ljubavi prema toj rani budu častili dnevno sa 3 Očenaša, Zdravo Marije i Slava Ocu, oprostiti ću malene grijehе, neće se sjećati smrtnih grijehа, neće umrijeti od iznenadne smrti, a na času smrti pohoditi će ih blažena Djeвица Marija te će zadobiti milost i milosrđe»

Ljubljeni moj Gospodine Isuse Kriste, blagi Jaganjče Božji, ja siromašni grešnik, klanjam ti se i častim tvoju Svetu Ranu na ramenu koji si zadobio noseći križ na Kalvariju, do te mjere da su se vidjele tvoje kosti, molim te po jakosti i zaslugama te tvoje Rane da mi buše milostiv, oprostiš mi sve moje grijehе, utješiš me u času moje smrti i odvedeš u vječno Kraljevstvo. Amen. *3 Očenaša, Zdravo Marije i Slava Ocu...*

5. RAZMATRANJA I MOLITVE O MARIJINOM SUDJELOVANJU U MUCI KRISTOVOJ

Upravo Ona ga je dojila, branila, uzdržavala, odgajala i žrtvovala za nas

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Bog Sin je sišao u njezino djevičansko krilo, kao novi Adam u svoj zemaljski raj, naslađivati se i otajstveno izvoditi čudesa milosti. Bog, koji je postao čovjekom, smatrao je svojom slobodom svoje utamničenje u Marijinu krilu; svoju je snagu pokazao kad je pustio da ga nosi ova djevojčica. Držao je svojom i Očevom slavom sakriti svoj sjaj u svakome stvoru na ovoj zemlji i otkriti ga samo Mariji. Proslavio je svoju nezavisnost i svoje veličanstvo oviseći o ovoj ljubeznoj Djevici u svom začecu, u svom rođenju, u svom prikazanju u hramu, u svom skrovitom životu kroz trideset godina, sve do svoje smrti kojoj je htio da i Ona prisustvuje, da s njom zajedno prinese jednu te istu žrtvu i da se s njezinom privolom žrtvuje Vječnome Ocu, kao nekoć Izak Abrahamovom privolom Božjoj volji (usp. Pos 22,2). Upravo Ona ga je dojila, branila, uzdržavala, odgajala i žrtvovala za nas.

Marija, Majka boli

(sv. Alfons Liguori)

Kako nazivamo Isusa Kraljem boli i Kraljem mučenika, jer je u svom životu trpio više nego li svi ljudi, tako nazivamo s punim pravom i Mariju Majkom boli i Kraljicom mučenika, jer je trpjela najveće boli, što ih je ikada tko mogao pretrpjeti iza muka njenoga Sina. Ne možemo sumnjati, da je Marija uistinu mučenica. Da bude netko mučenikom, dosta je po neospornom mišljenju, da pretrpi smrtnu muku, makar i ne uslijedi uistinu smrt. Po sv. Tomi dovoljno je

za čast mučenika, da posjedujemo najsavršeniji stupanj poslušnosti, tako da smo pripravnici žrtvovati svoj život. Marija nije postala mučenicom, kako primjećuje sv. Bernard, po krvničkom maču nego po svojim gorkim duševnim patnjama.

Iako krvnički mač nije ranio njezino tijelo, bilo je njezino blagoslovljeno Srce probodeno mačem boli radi muka njezinoga Sina, a ta bol bijaše dovoljna, da je usmrti ne jedanom nego tisuću puta, Muka je Kristova, kako kaže sv. Bernard, počela već njegovim rođenjem; tako je i Marija, koja je u svemu slična svomu Sinu, trpjela cijeli svoj život. Ime Marija osim drugoga značenja znači i »gorčinu mora«. Kao što je more gorko i slano, tako je i život Marijin bio uvijek pun gorčine radi muke Spasiteljeve, koja joj je neprestano lebdjela pred očima. Marija je jasno spoznala i znala, da će Spasitelj umrijeti na okrutan način, zato je bila puna srdačne sućuti prema nedužnom Spasitelju i prije nego je postala njegovom Majkom.

Ta je bol pogotovu neizmjereno porasla, kada je postala Majkom Spasiteljevom. Poradi svih tih muka, koje je imao pretrpjeti njezin jadni sin, bila je cijeli svoj život mučenica. Opat Rupert stavlja u usta blažene Djevice slijedeće riječi; »O Bogom izbavljene duše, draga moja djeco, ne žalite me samo radi patnji prigodom smrti moga preljubljenoga Sina. Mač boli, koji mi je navijestio Šimun, probadao je cijeli život moju dušu. Kada sam ga došla mlijekom, kada mi je počivao u naručju, već sam mislila na njegovu gorku smrt. Promislite dakle, kako dugo i gorko sam morala trpjeti«.

»Provela sam cijeli svoj život u boli i suzama, jer moja patnja i sućut prema mojemu preljubljenomu Sinu nije nikada nestala pred očima mojim. Uvijek sam gledala muku i smrt, koju je imao pretrpjeti«. Blažena Djevica je sama objavila sv. Brigiti, da joj je čak i poslije smrti i uzašašća njezinoga Sina njegova muka bila uvijek na pameti. Srce njezino, puno neizrecive ljubavi, bavilo se tom mišlju ne samo pri jelu nego i pri poslu. Poradi toga i piše Tauler: »Cijeli je život Marijin bio neprekidna patnja, jer je nosila u svom srcu samo tugu i bol«.

Vrijeme obično ublažuje bol uciviljenih. Nije tako bilo kod Marije, jer su njezine boli porasle s vremenom. Isus je sve više očitovao svoju ljepotu i ljubežljivost, što je više rastao u dobi. Jednako se sve više približavalo vrijeme njegove smrti, vrijeme njegova raspeća na Kalvariji, i tako je danomice rasla bol u duši Marijinoj, da ga mora na ovom svijetu izgubiti, jer će On umrijeti strašnom smrću u neizrecivoj mucu. »Kao što raste ruža među trnjem«, reče anđeo sv. Brigiti, »tako je godinama rasla patnja Majke Božje. Rasla je ruža, ali je raslo i trnje, i tako je i ova izabrana ruža Gospodinova bila sve više mučena trnjem tuge i boli, što je više napredovala u dobi. »Marija je trpjela duševne boli, a drugi su mučenici trpjeli tjelesne muke«. »Muke duše«, kako reče Gospodin sv. Katarini Sijenskoj, »ne možemo usporediti s tjelesnim mukama«.

O tomu piše Arnold iz Chartresa: »Da smo bili prisutni na Kalvariji kod smrti Gospodinove, kod one velike žrtve neokaljanoga Jaganjca, bili bismo ondje vidjeli dva velika oltara za žrtve: jedan je bio tijelo Kristova, a drugi Srce Marijino. Sin je u neizrecivim mukama žrtvovao svoje tijelo na drvu križa, a u isto je vrijeme Marija svojom sućuti u duši žrtvovala Bogu u neizrecivim bolima svoje Srce«.

Marija je žrtvovala svoga božanskoga Sina, a drugi su mu mučenici žrtvovali svoj vlastiti život. Sv. Antonin kaže, da je Mariji život njezinoga Sina bio neprispodobivo miliji od njezinoga vlastitoga života. Poradi toga trpjela je Marija u svom srcu ne samo boli, što su mučile tijelo njezinoga Sina, nego joj je i pogled na te boli zadavao mnogo veće boli, nego da ih je morala sama trpjeti. Budući da je Marija neizrecivo ljubila svoga jedinoga Sina, trpjela je gledajući, kao što je On trpio, na vlastitom tijelu. Udarci bičem, trnje, križ, sva zlostavljanja riječju koja ranjavahu nedužno tijelo Kristovo, probadala su u isto vrijeme materinje Srce Marijino koje je ljubilo. Sv. Laurencije Justinijan uvjerava nas, da je Srce Marijino priličilo zrcalu, u kojem su se mogle vidjeti sve pogrde, udarci, rane, jednom riječju sve, što je Isus morao trpjeti. Sv. Bonaventura veli, da su se tako sve rane tijela Kristova ujediniile u Srcu Marijinom.

Marija je trpjela bez ikakve utjehe, a mučenici naprotiv puni utjehe. To je neizmjerljivo ogorčavalo mučeništvo Majke Božje. Mučenici su istina trpjeli strašne muke, ali su im te muke omiljele, jer im ih je osladila ljubav prema Isusu Kristu. Velike je muke trpio Bonifacije, jer noževima razrezaše njegovo tijelo, pod nokte mu zatjeraše oštre šiljke, usta mu zališe tekućim olovom, pa je ipak neumorno klicao: »Hvala ti, Gospodine Isuse Kriste«. Što su sveti mučenici više ljubili Isusa, to su manje osjećali svoje muke i boli. Jest, sama pomisao na muke njihovoga raspetog Spasitelja mogla ih je potpuno utješiti. Samo Marija, majka boli, nije mogla crpsti utjehe iz svoje ljubavi prema Isusu promatrajući njegovu muku.

Jedini uzrok Marijinih boli bila je muka njezinoga Sina, a u isto vrijeme ju je mučila ljubav prema Sinu Isusu. Njezino mučeništvo je baš bilo u tomu, što je vidjela svoga nedužnoga Sina toliko trpjeti, a Ona je gajila prema njemu najsrdačniju sućut. Što ga je više ljubila, to je gorča i neutješnija bila njezina bol »Velika je kao more tvoja nevolja, tko će te izliječiti?« — O Kraljice Neba, drugim je mučenicima ljubav umanjivala muku i iscijelila rane; tko može ublažiti tvoju tugu, tko će iscijeliti bolne rane tvoga srca — reci, tko ih može iscijeliti? Tvoj Sin, koji bi te jedini mogao utješiti, svojom je mukom jedini uzrok tvojih boli. Tvoja je ljubav prema njemu i tvoje cijelo mučeništvo.

»Druge mučenike«, kako piše sv. Diaz, »slikamo s njihovim mučilima: Pavla s mačem, sv. Andriju s križem, sv. Lovru s roštiljem, a Mariju slikamo s njezinim mrtvim Sinom u naručju, jer je po ljubavi, koju je prema njemu gajila, postao oružjem njezinoga mučeništva«.

Zamislimo bl. Djevicu Mariju, kako gleda svoga Sina, gdje umire na križu i pri tom primjenjuje s pravom na sebe riječi Jeremije proroka, pa nam dovikuje: »O vi svi, koji prolazite putem, pogledajte i vidite, ima li boli, kao što je moja bol? O vi svi, što živite na zemlji, a nemate sućuti prema meni, pogledajte me bar malo sada, gdje vlastitim očima vidim svoga preljubljenoga Sina umirati; promislite, mogu li svi što trpe i stradaju, naći bol, koja bi bila mojoj jednaka!« »Ne«, odgovara sv. Bonaventura, »ni ma koja bol nije gorča od tvoje, jer nitko nije nikada imao tako ljubaznoga Sina«.

Isto tako kaže i sv. Laurencije Justinijan: »Nikada nije bilo ljubeznijega sina od Isusa, nikada majke, koja je ljubila kao Marija. Nije dakle nikada ni ma kakova ljubav priličila ljubavi Marijinoj, kako bi onda ikakva bol mogla priličiti boli Marijinoj?« Poradi toga uvjerava sv. Ildefons bez promišljanja, da smo premalo rekli, velimo li, da bol Marijina nadmašuje muke sviju ljudi zajedno. Tako piše i sv. Bazilije iz Seleucije: »Kao što sunce nadmašuje sjajem sve zvijezde, tako premašuju patnje Marijine boli sviju ljudi«.

Sv. Bonaventura pita bl. Djevicu: »Zašto si se, o Gospe moja, htjela žrtvovati na Kalvariji? Zar nije bilo dosta za naše spasenje, da se dao razapeti sam Bog! Zar si ti, Majka njegova, morala biti s njim razapeta?« Smrt je Isusova bila sigurno dosta, da izbavi ovaj svijet, da, tisuću svjetova. Marija naša preljubezna Majka, htjela je nešto i sama doprinijeti za naše spasenje svojom mukom i bolima, koje je pretrpjela na Kalvariji. Sv. Albert Veliki piše: »Moramo li našem Spasitelju zahvaljivati na mukama, koje je pretrpio radi nas, to moramo zahvaljivati i Majci Božjoj na mukama, koje je dragovoljno pretrpjela za naše spasenje pri smrti svoga Sina. Kažemo »dragovoljno«, jer je anđeo objavio sv. Brigiti, da bi naša preljubezna i milosrdna majka pretrpjela radije sve moguće muke, nego da se ljudi ne spase i propadnu.

Neizmjerljiva ljubav Marijina zaslužuje sigurno našu zahvalnost. Dokažimo je barem time, da često mislimo na njezine boli i da osjećamo samilost. Majka Božja potužila se jednom sv. Brigiti, da uopće malo ljudi i misli na njezine boli. Zato je osobito opomenula sveticu: »I ako me mnogi zaboravljaju, ne zaboravi me barem ti, kćeri moja; gle, koliko sam trpjela, nasljeduj me, koliko možeš i suosjećaj sa mnom«. Slijedeći nam događaj pokazuje, kako je Majci Božjoj ugodno sjećanje na njezine boli. Godine 1239. ukazala se Marija sedmorici svojih vjernih službenika, kasnijim utemeljiteljima Reda Servita. U rukama je držala crno odijelo i zapovjedi im, hoće li joj omiljeti, neka često misle na njezine boli i kao spomen na te boli nose žalobno odijelo. — Sam je božanski Spasitelj objavio sv. Veroniki iz Binaska, da mu je

donekle milije, suosjećamo li patnje njegove Majke nego li njegovu vlastitu bol i muku. »Kćeri moja«, reče joj, »sigurno su mi drage suze prolivene radi moje muke; no jer neizmerno ljubim svoju Majku Mariju,« još mi je milije razmatranje onih boli, što ih je pretrpjela prigodom moje smrti.

Božanski je Spasitelj obećao osobite milosti onima, koji pobožno štiju žalosti Marijine, Po kazivanju Pelbartusa sv. Elizabeti od Schonaua bude sapćeno slijedeće: Poslije Marijina uznesenja na Nebo veoma je žudio sv. Ivan apostol još jedanput vidjeti bl. Djevicu Mariju. Gospodin mu udijeli tu milost. Njegova predraga Majka mu se ukaza, a pratio ju je njezin božanski Sin. Sveti je Ivan čuo kako je Marija molila osobitu milost za štovatelje njenih žalosti. Božanski Spasitelj im obeća ove četiri milosti. Prvo: milost prave pokore poradi njihovih grijeha prije smrti. Drugo: svoju moćnu zaštitu u svim njihovim bolima i nevoljama, osobito u času njihove smrti. Treće: posebnu postojanu pobožnost prema njegovoj gorkoj mucu kao i osobitu nagradu zato na nebesima. Četvrto: povjerit će ih rukama svoje preljubijene Majke Marije, da Ona po svojoj volji s njima gospoduje, pa da im isprosi sve milosti, koje Ona želi.

Hvalospjev patnjama presvete Djevice podno križa

(Sv. Ljudevit Montfortski)

Promatrajmo ožalošćenu Mariju podno križa Spasiteljeva. Pogledajmo njenu svetu dušu probodenu oštricom žive boli. Ona cvili i uzdiše u poletima patnje ljubavi. Marija trpi veliko mučeništvo skriveno našim očima. Umirući Isus je njezina muka. Ljubav, njeno najveće mučeništvo. Njeno srce je velika žrtva. O Bože kako je velika njezina patnja. Videći na sramnom drvu križa predmet svih svojih želja Ona trpi u duši više od svih mučenika.

Marija osjeća iste udarce kao i njen predragi umirući Sin. To je jedinstven odjek njegovih povika i istinski odraz njegove patnje. Suze teku obilno, Ona drhti, gubi svijest, tijelo je klonulo, ali ga njena velika ljubav krije. Grešnici, mi svojim grijesima činimo od Marije i Isusa dvije nevine žrtve. Ah! Ne griješimo nikada više. O naša božanska Učiteljice, suosjećamo s tobom. Svojim srcem, punim nježnosti, moli svog predragog Sina za nas. Probodi naše srce strjelicom ljubavi svoga Srca kako bi u njemu načinila ranu te tako i mi uzmemo udjela u tvojoj boli. Učini nas dionicima tvojih patnji, o Majko lijepe ljubavi, da bismo okajali svoje grijeha i dali ti neku zadovoljštinu.

Mrtvom Isusu u Marijinom krilu

(o. J. Vlahović)

Isuse, Otkupitelju svijeta, vladaru vjekova, raskajana srca klanjam se tvom izranjenom i mrtvom tijelu u krilu tvoje prežalosne Majke! Živa privrženost spram goruće ljubavi, koju si mi svojim djelima dokazao, privlači me tvojim presvetim ranama, da ih izljubim i suzama natopim. A kako da k tebi pristupim, ljubavi moja, kad sam ti ja isti te rane zadao? Bojim se do njih doći, da ih svojim dahom ne obesčastim, da ih svojim doticajem ne povrijedim! Ne smijem ni pogled na tebe mrtvoga iz strahopoštovanja, da ne uskipi ta pravedna Krv, kojom je obliveno tvoje presveto tijelo. S toga, kao grešnik prignutih koljena, glavom k zemlji pognutom, ispovijedam svoje grijeha, te pokorno vapijem: Smiluj se, ubijeni Isuse onome zbog čiji si grijeha umro! Prežalosna Majko Marijo zbog ljute boli i gorčine koja je mučila tvoje premilo majčino Srce, kad si u svom krilu držala mrtvo tijelo svoga Isusa, prikaži mu moje skrušeno srce i isprosi mi milost da mu budem vjeran.

Žalosnoj Gospi

(Sv. Alfons Marija Liguori)

Žalosna Majko Isusova i moja! Pridružujem se Tvojim bolima, koje si osjećala prigodom muke i smrti Tvoga dragoga Sina, a moga ljubljenog Otkupitelja. Zahvaljujem ti za sve ono,

što si i Ti pretrpjela za naše spasenje. Grešnik sam i nemam drugog uzdanja, da se spasim, osim po zaslugama smrti Tvoga Sina. Molim Te, za ljubav onog Sina koga si ti pratila u Njegovim mukama i na Kalvariji na svoje krilo mrtva primila, da mi po zaslugama te presvete muke isprosiš oprostjenje mojih grijeha, sretnu smrt i vječno spasenje. Amen.

Žalosna Majko, pomози nam

(Sv. Gašpar Bufalo)

O Bezgrešna i Žalosna Marijo zbog nas si bila podno Križa. Ti si u svoje Srce prihvaćala Krv koju je Tvoj Sin prolijevao, trpjela si u Srcu, trnje i čavle koji su ga mučili i primala nas za svoje sinove, daj da ostanemo u tvome slatkome Srcu. Marijo lijepo je s tobom stajati podno Križa, Majko Božja i Majko naša, Odvjetnice grešnika, Posrednice, Gospodarice svemira, Učiteljice istine... Slatka Majko nauči nas ljubiti Isusa, nasljedovati njegove kreposti, njega koji je Učitelj na Križu, i pobudi u nama gorljivost da utolimo žeđ našega Spasitelja koji je žedan duša. Žalosna Majko, pomози nam da se penjemo putem Kalvarije između Isusa koji nosi Križ i Tebe koja ga slijediš, da tako prispijemo na sveto brdo Božje. Marijo Majko naša daj da zagrlimo Križ, da živimo sjedinjeni u tvome Srcu.

Gospe, tko da s tobom ne sažaljeva

(Sv. Gema Galgani)

Majko moja gdje da te pronađem? Ti si uvijek kod Isusovih nogu. Majko moja, koliko si trpjela kad si vidjela mrtvog Isusa, kad si se morala od njega odvojiti. Kako si mogla, Majko moja, reci mi, kako si mogla gledati Isusa pribijena na križu? Tko da se ne sažali nad tobom, Majko moja? Vidim da se nisi mogla zasititi u promatranju njegovih rana. Je li moguće ne ljubiti tebe koja si toliko trpjela za mene? Tko da s tobom ne sažaljeva, oh kad bi mogla... O koje li tvoje muke, Isusa se više nije prepoznavalo. O Bože, Isus je mrtav, Majka plače, a samo ja da ostanem bezosjećajna? Ne vidim samo jednu žrtvu, vidim ih dvije: jednu Isusovi, drugu Marijinu.

Majko moja, da te netko vidi s Isusom ne bi znao reći tko će prije izdahnuti, Ti ili Isus? Koje li samilosti promatrati te svake subote pod Križem. A najveća mi je bol to što sam ja bila uzrokom tvoje žalosti. Ako Ti mogu biti olakšanje ove moje male patnje, primi ih Majko moja. O kako si ožalošćena, Majko moja. Tko je bio uzrokom tolikoj boli? Ja, ja sam ti ih prouzrokovala onim mačem. Skinite, skinite Isusa s križa, inače će moja Majka umrijeti... skinite ga, skinite ga! Znam da je patnja toliko velika da se može nazvati ljuta bol. O kako umiješ prihvatiti Križ za mene, i za sve duše koje žele živjeti bez križa! O Isuse moj, o Majko moja!

Sedam žalosti Presvetog Srca Marijina

(Iz molitvenika Srce Marijino od p. Hattlera)

Bože, u pomoć mi priteci! Gospodine, pohiti mi u pomoć! Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetome. Kako bijaše na početku, tako i sada i svagda u vijeke vjekova. Amen.

1. Majko Marijo, suosjećam s tobom zbog žalosti, koju je tvoje nježno Srce osjetilo kad je čulo proročanstvo svetoga starca Šimuna. O, ljubezna Majko, po tvome ožalošćenom Srcu isprosi mi od Boga krepost poniznosti i dar svetoga straha Božjega. *Zdravo Marijo ...*
2. Žalosna Majko Božja, suosjećam s tobom zbog onoga straha, koji je tvoje nježno Srce osjetilo kod bijega u Egipat i za vrijeme tvoga boravka u tuđoj zemlji. O, ljubezna Majko, po ovoj bojazni tvoga Srca isprosi mi krepost darežljivosti, osobito prema siromasima, i dar pobožnosti. *Zdravo Marijo...*
3. Žalosna Majko Božja, suosjećam s tobom zbog straha, koji je obuzeo tvoje brižno Srce, kad se tvoj mili Isus izgubio. O, ljubezna Majko, po tvome zabrinutom Srcu isprosi mi krepost čistoće i dar znanja. *Zdravo Marijo...*

4. Žalosna Majko Marijo, suosjećam s tobom zbog groze, koja je obuzela tvoje majčinsko Srce kad si susrela Isusa kako nosi teški križ. O, ljubezna Marijo, po tvom ljupkom Srcu punom boli isprosi mi krepost strpljivosti i dar jakosti. *Zdravo Marijo...*
5. Žalosna Majko Marijo, suosjećam s tobom zbog muka, koje je tvoje jako Srce podnijelo, kad si gledala Isusa na križu u smrtnoj borbi. O, ljubezna Majko, po tvom bolnom Srcu isprosi mi krepost umjerenosti i dar savjeta. *Zdravo Marijo...*
6. Žalosna Majko Marijo, suosjećam s tobom zbog rane, koja je tvomu ožalošćenom Srcu zadana kad je koplje otvorilo bok Isusov i probolo njegovo premilo Srce, i kad si njegovo mrtvo tijelo u svoje prečisto krilo primila O, ljubezna Majko, po tvom rastrganom Srcu isprosi mi krepost bratske ljubavi i dar razuma. *Zdravo Marijo...*
7. Žalosna Majko Marijo, suosjećam s tobom zbog tajne boli koju je tvoje premilo Srce trpjelo kad je Isus bio u grob položen. O, ljubezna Majko, po tvom silno rastuženom Srcu isprosi mi krepost revnosti i dar mudrosti. *Zdravo Marijo...*

Moli za nas, žalosna Djevice! Da postanemo dostojni obećanja Kristovih. *Pomolimo se:* Molimo Te, Gospodine Isuse Kriste, udijeli nam milostivo, da se preblažena Djeвица Marija, Majka tvoja, čiju je presvetu dušu u času tvoje muke mač boli probo, sada i u času smrti naše, kod tvoga božanskoga milosrđa za nas zauzme. Po tebi, Isuse Kriste, Spasitelju svijeta, koji s Ocem i Duhom svetim živiš i kraljuješ, Bog od vijeka do vijeka. Amen.

6. POBOŽNOST MUCI I RANAMA ISUSOVIM U DUHOVNOM ISKUSTVU SVETACA

(Gotovo da nema sveca čiji duhovni put nije označen otajstvom Muke Kristove. Zbog ograničenosti broja stranica predviđenog formata ove knjižice donosimo samo nekoliko svetačkih svjedočastava)

Otajstveni putovi Križa izvori duhovne plodnosti

(Iz života sv. Ljudevita Montfortskoga)

Negdje usred misija Montforta zadesi novo trpljenje, bolest. Prepustimo riječ de Bastieresu: “Bolest izgledaše smrtno opasna. Imao je trajne i žestoke napade groznice, visoku temperaturu i bolne napadaje grčeva u stomaku i bubrežima. Ali na veliko iznenađenje on ni jedan dan nije prestao obavljati sav program predviđen u misijama. Ispovijedao je i propovijedao kao da je savršeno zdrav. Vidio sam ga više puta kako se penje na propovjedaonicu dršćući od groznice i savijajući se od grčeva, licem koje je nalikovalo na mrtvacu. Videći ga reklo bi se da u tom trenutku neće imati snage izreći ni jedne riječi, a naprotiv, ne sjećam se da sam ga ikada čuo propovijedati s više snage i duhovnog pomazanja kao tada, ni na dirljiviji način kao kad su bolovi bili najteži. Činio je to tako da su svi plakali i bili potreseni u dubini srca. A njegova bolest, koja se morala pogoršavati, na kraju misija na čudesan način je nestala.”

Evo kako je dan prije završetka misija, Montfort htio podići križ. Vrijeme je bilo hladno, padala je kiša skoro cijeli dan i svi putovi su bili blatnjavi. Usprkos svega Montfort je naložio narodu da bosih nogu nose križ do mjesta postavljanja, a da bi ih bolje u to uvjerio on je prvi izuo obuću. Odmah zatim 200 bosih ljudi dođoše k njemu želeći nositi križ. Iako je Montfort još imao groznicu, i on je pomagao nositi križ do mjesta gdje će ga postaviti, ne obazirući se na nepogodno vrijeme, hladnoću i bolest. Nakon što je križ bio postavljen, sv. Ljudevit je neobično snažno propovijedao. Neke osobe koje su nosile križ se razboliše, a njemu samome se povratu savršeno zdravlje. “Siguran sam – zaključi dosjetljivo de Bastieres – da nijedan liječnik ne bi propisao sličan način da se ozdravi od temperature, groznice i grčeva”.

Sutradan Montfort, De Bastieres, i ostali članovi misionarske ekipe se oprostite sa župnikom. Ljudevit milo i ljubezno s toliko ljubavi pozdravi župnika da su svi bili očarani, moleći ga da mu oprostite za sve neugodnosti te doda: “Uvjeravam vas, gospodine župniče, da ću moliti Gospodina za vas dok sam živ. Previše vam dugujem da bih vas mogao zaboraviti i

bio bih radostan kad bih mogao naći još koji trenutak da vam budem na raspolaganju”. Siromašnom i posramljenom župniku uistinu više ništa nije bilo jasno. A mi moramo zahvaliti De Bastieresu za ova i mnoga druga svjedočanstva koja je zapisao kao prvi svjedok događanja u kojima se vidi do koje je mjere u sv. Ljudevitu zasjao paradoks križa, poruke Evanđelja i nasljedovanja Krista patnika. Ljudevit odavno živi vrhunce mistike duhovnoga braka s Križem Kristovim a kako je u konkretnom životu to proživljavao vidi se najbolje iz izvještaja ovih misija i onih koje slijede.

Iz La Chevroliera misionarska ekipa prelazi u Vertou. Nova župa, nove misije i potpuno suprotno iskustvo. Župnik i narod otvoreno i velikodušno prihvaćaju Ljudevita i misionare. Vjernici masovno dolaze slijediti program misija. Svi su oduševljeni propovijedima sv. Ljudevita, narod ne dopušta da išta nedostaje ni misionarima ni siromasima koje je Montfort redovito okupljao za vrijeme svih misija u kući u kojoj su boravili misionari a koju je on uvijek nazivao kuća Providnosti.

De Bastieres je doživio puno iznenađenja i neočekivanih obrata slijedeći sv. Ljudevita, ali smatramo da je ovo koje slijedi jedno od najvećih. Njegov izvještaj: “Jedne večeri uz me pod ruku poslije večernje molitve i odvede u svoju sobu. Pitao sam ga što želi? Izgledao mi je tako ožalošćen te sam vjerovao da mu se dogodila neke nesreća. On uzdahnuvši tako žalosnim glasom da mi se srce sledi reče: “Dragi moj prijatelju, kako nam je loše ovdje!” – “Naprotiv – odgovorih gdje bi nam moglo biti bolje? Sve nam dobo ide i u izobilju smo”. Svetac odgovori: “Loše nam je ovdje, i naše misije će biti bez plodova, jer nisu utemeljene na križu. Ovdje nas previše vole i ja zbog toga trpim. *Kojeg li križa biti bez križa!* Koje li žalosti za mene! Kanim sutra prekinuti misije. Što vi kažete na to? Neće li nam biti bolje u nekoj drugoj župi gdje ćemo nositi Isusov Križ, umjesto da stojimo ovdje i ništa ne radimo?”

De Bastieres shvati da Montfort uistinu želi prekinuti misije te ga na sve načine počeo nagovarati da nastave Božje djelo, jer nije njihova krivica, ako nedostaju križevi. S puno muke u to uvjeri Ljudevita, a svetac odsutnost križa primi kao križ i prikaza Bogu za uspjeh misija koji na kraju ne izostade.

Pokušavalo se dati i psihološke interpretacije ovog događaja, u smislu da je Montfort u sebi stvorio podsvjesni osjećaj progonjene osobe te osjeća nelagodu u za njega povoljnim okolnostima, ali ovakve interpretacije ostaju daleko ispod duhovnog nivoa Montfortove svetosti. Takva objašnjenja ne uzimaju u obzir mistično zaručničku stvarnost sjedinjenja sv. Ljudevita s Križem Kristovim, te dimenziju duhovne plodnosti rađanja ljudi na živu vjeru po sudjelovanju u tajni križa Kristova. Baš to iskustvo kao tajnu svoga života i plodnog apostolata sv. Ljudevit će opisati u jednom pismu koje ćemo još susresti. Montfort živi onu duhovnu stvarnost koju je još sv. Pavao apostol u poslanici Galaćanima opisao riječima: *Dječice moja koju ponovno u bolovima rađam dok se Krist ne oblikuje u vama* (Gal 4,19).

Sve milosti koje sam postigao, isprosió sam ovom molitvom

(Sv. Ivan Marija Vianney)

Dragi Spasitelj boravi u presvetom Sakramentu kao žrtva. Naviknite se na slijedeću molitvu, koju Bog vrlo rado sluša: milite blaženu Djevicu Mariju, da Ona vječnom Ocu za obraćenje grešnika prikaže svoga krvlju oblivenoga i ranama pokrivenog božanskog Sina. Od svih molitava, ova je najbolja, jer konačno uspjeh svih molitava ovisi od imena i zasluga Kristovih. Ovo dobro zapamtite, djeco moja! Sve milosti koje sam postigao, isprosió sam ovom molitvom. Ona nikada ne zataji!

Križ je dar i da je odlika nositi ga na sebi

Blažena Marija De Mattias

Uočimo, ljubljena kćeri, da zakon koji nam je dan da idemo putem muka i patnja, nije neki okrutni izum našeg ljubljenog Boga, jer to ne može biti u tom presvetom i preslatkom Srcu;

nego je to učinak nježne i prisne ljubavi prema nama, da popravi naše neredne i da nas učini dostojnima Njega. Klanjajmo se s dubokim poštovanjem i pravom privrženosti uzvišenom otajstvu Križa. Ako nemamo u srcu osjećaja tako čiste istine, ako nismo iznutra uvjereni da je najveće dobročinstvo što ga možemo primiti iz ruke Božje, da nas On smatra dostojnima sramote Križa, i da je ta milost bolja od svih izvanrednih darova svetaca, potpuno smo slijepe i trebamo neprestano moliti Boga za ovo divno svjetlo.

Isus i Žalosna Gospa nas uče: prvo, da je Križ dar i da je odlika nositi ga na sebi. Drugo: kako smo daleko od ovih dvaju uzora savršenosti, kad smo bez Križa. Na trećem mjestu: kako je velika sljepoća onoga koji ne želi i ne razumije ove sreće. Neka Križ bude uvijek s nama u cijelom našem životu da bismo kasnije mogle uživati slavu u Nebu s našom raspetom Ljubavlju.

Promatraj moje Rane

(Bl. Anđela Folinjska)

Isus, božanski zaručnik naše duše, najsladi prijatelj, želi da pamtimo njegova dobročinstva i da ih iznad svega cijenimo. On kuša preobilnu radost kao i Djevica Marija i svi rajski sveci, kada mi pobožno i s ljubavlju razmišljamo o otajstvima Krunice, koja su najočigledniji dokazi njegove ljubavi prema nama, i najbogatiji darovi koje nam može dati. Upravo po tim darovima Djevica Marija i svi sveci uživaju vječnu slavu.

Blažena Anđela Folinjska je jednog dana molila Našeg Gospodina da je nauči s kojom bi ga pobožnošću mogla još više častiti. I ukaza joj se Isus pribijen na križu te joj reče: "Kćeri moja, razmatraj moje rane." I tako ona nauči od ljubljenog Spasitelja da mu ništa nije bilo draže od razmatranja njegove muke. Zatim joj je Isus pokazao rane svoje glave, otkrio joj je puno pojedinosti o pretrpljenim mukama i dodao: "Sve to sam trpio za tvoje spasenje. Što ti možeš učiniti da me ljubiš istom ljubavlju kojom sam ja tebe ljubio?"

Razmatraj tajne moje muke

Sv. Gertruda Velika

Radi spasenja ljudi — dodao je još Spasitelj — ljubim osobito križ, jer sam njime pribavio toliko žuđeno spasenje rodu ljudskom, kao što pobožni ljudi katkada misle si većom ljubavlju na ona mjesta i dane, u kojima su zaslužili da prime veće milosti«.

Sveta je Gertruda poslije toga živo zaželjela jedan komadić Gospodinu toliko omiljeloga drveta križa, da štjućući njegov sveti križ omili još više Gospodinu. Gospodin joj odgovori: »Hoćeš li imati relikvije, koje mogu istinski privući moje srce onome koji ih posjeduje, tada razmatraj tajne moje muke i pritom razmišljaj ozbiljno o onim riječima, koje sam govorio s većom ljubavi, Prepiši ih, čuvaj, razmišljaj često o njima, pa budi uvjeren, da ćeš time više steći moju milost nego li drugim relikvijama, I sam bi te razum mogao o tomu poučiti, da te nisam ja poučio mojom objavom. Hoće li prijatelj podsjetiti prijatelja na prijašnju ljubav i prijateljstvo, mnogo će mu uspješnije reći: »Spomeni se one ljubavi koju si osjećao u svom srcu na rastanku, kada si to i to govorio«, nego kada bi mu rekao: »Spomeni se svoje ljubavi, kada si sjedio na tom i na tom mjestu i bio obučen u to i takovo odijelo«. Zato ti možeš vjerovati, da su moje najdragocjenije relikvije, koje možeš imati na zemlji, riječi ljubavi moga predobrostivoga Srca«.

Krista ne možemo posjedovati bez križa

(sv. Ivan od Križa)

Križ je palica, o koju se upiru sluge Kristove na putu savršenosti; tko pak odbacuje križ od sebe, lako pada i teško će napredovati... O vi duše, koje želite živjeti mirno i sigurno, kada biste razumjele, kako vam koristi trpjeti, da se sjedinite s Bogom, ni na koji način ne biste tražile utjehe, nego bi rado nosile križ, i ako je zaliven octom i žući... Krista ne možemo

posjedovati bez križa, jer nas je On pozvao, da ga lišeni sviju stvari slijedimo s križem, a ne da uživamo u ugodnostima sadašnjega života. Isto tako, kao što će se izabranici na drugom svijetu očistiti materijalnim ognjem tame, tako će se u sadašnjem životu očistiti trpljenjem i stradanjima. Molitva i križ Kristov, u kojima je poniznost i trpljenje, jesu oruđe, kojim sluge Božje pobjeđuju sotonu i tijelo... Ne pušta Bog dušu da stenje u zapuštenosti i u stradanjima zato, da je kazni, nego da je obogati.

Najuspješnije sredstvo, da ušćuvamo duh i da potaknemo revnost, jest trpljenje i šutnja i nastojanje, da vježbom sputamo sjetila i zavolimo samoću. Zadovolji se Kristom, koji je razapet, s njim trpi i počivaj, bez njega ti ne godi ni trpjeti ni počivati. Tko ne traži Kristov križ, ne traži ni njegove slave; hoćeš li posjedovati Krista, traži ga samo u križu.

Ići putem križa

(sv. Terezija Avilska)

Tko hoće nasljedovati Krista, neće li da zabludi, mora ga slijediti na istom putu, kojim je On naprijed kročio na putu križa. Ne hodajmo novim putem, kojim još nitko nije hodao, tako da nastojimo uživati mir i veselje, nego starim putem, kojim je išao sam Gospodin i sveci, to jest putem križa, rada i strogosti; drugačije ne ćemo naći Gospodina. Zadaća je onih, koji nasljeđuju Krista, da trpe po uzoru Kristovu i visoko uzdignu križ, te ga tako čvrsto drže u rukama, da ga ne puštaju iz ruku ni onda, kada su u pogibli.

Učinci pobožna života, osobito savršenijega, razmatranja i viđenja, nisu mir i bezbrižnost, nego napor i brižljivost dopasti se Bogu i trpjeti za njega, kako se desilo sv. Pavlu, koji nije bio ni jedan dan, čak ni jednu noć bez tjeskoba. Tko umije valjano cijeniti život svoje duše, taj se neće obazirati ni na udarce ni na rane, ili na kakovo drugo zlo, koje ga bije, mora li se boriti za život svoje duše. Brzo će skršiti moć đavla onaj, koji velikodušnom i odlučnom dušom postojano ide naprijed i trpi sve, što god ga snađe. Tko je čvrsto odlučio nasljedovati Krista, snašle ga makar kakove nevolje i pošao on kuda mu drago, makar ga razapeli na križ, ne treba se ničega bojati, jer će biti s njim Krist.

Razmatranje muke Kristove bile su moje kupke, koje su me očistile

(Bl. Ivana od Križa)

Razmatranje muke Kristove bile su moje kupke, koje su me očistile. Nestalo je sve privrženosti svijetu, oslobodila sam se svih zemaljskih radosti, i ništa me nije moglo okrijepiti, osim ljubavi prema momu raspetom Spasitelju. Radi sa mnom, što god hoćeš, o božanski Spasitelju! Trpjeti hoću s tobom, trpjeti i umrijeti za tebe!

Duše, koje ljube, zadubljuju se danju i noću sve više u trpljenja s neizrecivom ljubavlju prema Spasitelju. Radije traže trpljenje nego li škrtac zlato; ugodno im je samo trpljenje. Trpljenje je pravi znak ljubavi: mnogo i bolno trpjeti sa srdačnom radosti za onoga, koga ljubimo. Ne trpe li s drugima, sami će si nametnuti trpljenje trpljenjem, pa će ga prikazati svomu Spasitelju.

Pobožna majka svete Veronike Giuliani

Iz životopisa svete Veronike Giuliani, klarise saznajemo da je njezina majka na poseban način častila Svete Rane Isusove. Ta je žena rodila sedam kćeri. Dvije su umrle već u povojima. Oko godine 1664. kada je svetoj Veroniki bilo tek četiri godine, majka joj teško oboli. Na smrtnoj postelji okupila je oko sebe pet svojih kćerkica, te je kao baštinu svakoj od njih darovala jednu od pet Rana Isusovih i poučila da će u toj Rani u životu uvijek naći utočište. Najmlađu Veroniku zapala je Rana na Kristovom boku. Majka, koja je vjerojatno na poseban način častila pet Rana Isusovih, u miru je zaklopila oči, a djevojčice su rasle i jedna za drugom odlazile u samostan. Najmlađa Veronika je doživjela ukazanje Isusa sa Ranama, a

u trideset i šestoj godini života primila svih pet Isusovih Rana i vidljive znakove Isusove trnove krune na svojoj glavi.

Sv. Gemma Galgani primila Isusove rane na dar

Sveta Gemma je izabrana duša koja je na pragu ovog stoljeća uoči blagdana Presvetog Srca Isusova, 8. lipnja 1899. Dobila milost Isusovih Rana. Evo njene ispovijesti: "Navečer obuze me brže i ranije nego obično veoma živo kajanje za grijeha, kakvo još nisam osjetila te sam mislila da ću umrijeti. Nešto kasnije, sve su sile moje duše ušle u neku tajanstvenu sabranost... Poslije ove unutrašnje sabranosti uskoro izgubih svijest i nađoh se u prisutnosti svoje Nebeske Majke. S njene desne strane nalazio se moj Anđeo koji mi odmah zapovijedi izmoliti čin pokajanja. Potom mi Majka upravi ove riječi:

"Moj Sin Isus ti želi dati jednu milost. Hoćeš li je znati cijeniti?" Moja bijeda nije znala ništa odgovoriti. Marija nastavi: "Bit ću ti Majka, hoćeš li se pokazati kao prava kći?" Tada raširi svoj plašt i pokrije me njime. Isti tren pojavi se Isus. Njegove Rane bile su otvorene, ali nisu krvarile. Iz njih su izbijali žarki plamenovi. U tren oka ti su plamenovi dotakli moje ruke, moje noge i moje srce. Osjetih da umirem i već sam padala, kad me moja Majka podupre, držeći me neprestano pod svojim plaštom. Ostala sam više sati u tom položaju. Zatim me Ona poljubi u čelo i sve iščeznu.

Nađoh se kako klečim u svojoj sobi. Imala sam jake bolove u rukama, nogama i srcu. Opazih, dok sam se dizala, kako iz njih teče krv. Zavila sam što sam bolje mogla bolne dijelove i potpomognuta od svoga Anđela legla u krevet." Kod svete Gemme rane su redovito nastajale četvrtkom u osam navečer, a prestajale petkom u tri poslije podne. Nikada se nisu javljale u drugo vrijeme. Sveta Gemma Galgani je više puta proživljavala Isusovo krvavo znojenje. Iz cijelog je njezinog tijela izbijao znoj i krv. To se dešavalo dok je promatrala Isusovu smrtnu muku u Getsemaniju ili kad bi čula neku strašnu psovku. Kod doživljavanja bičevanja dobila bi rane - brazde po tijelu, rukama i nogama. Najprije su to masnice, zatim bi pukla koža, onda su nastajale brazde i duboke rane do kosti, napokon bijaše sva rascijepana. Krv bi tekla a haljine se ljepila. I ove bi rane nestale sa ostalima.

Trnovu krunu skinuo je Isus sa svoje glave i stavio na svetu Gemmu. To se prvi puta dogodilo u zanosu. Sva je glava bila izbodena strašnim ubodima. Krv je tekla iz rana, očiju, ušiju i sljepoočnica. Drugog dana bi Isus skinuo trnovu krunu sa Gemmine glave i stavio na svoju, sve su rane i boli prestale, i osjećala se bolje od prije zanosa. Sveta Gemma dobiva i ranu na lijevom ramenu, na kojem je Gospodin Isus nosio križ. Rana na ramenu je bila vrlo široka, duboka i stalno krvava. Zadavala je Gemmi teške boli i silila je da hoda nagnuta na stranu. Nestajala je petkom uvečer, kao i ostale. Tako se sveta Gemma izgarana, više ognjem Božanske Ljubavi nego bolešću, preselila svom ljubljenom Isusu 11. travnja 1903. na Svetu subotu.

Sjećajte se moje gorke Muke (Sv. Faustina Kowalska)

Sv. Faustina Kowalska opisala je svoje mistične doživljaje u svom Dnevniku. Ima tu i prekrasnih detalja o Isusovim Ranama. Ostadoše Isusu samo pet Rana "Jednom sam stavljena pred Božanski sud. Pojavih se pred Gospodinom licem u lice. Isus je bio takav kao u svojim patnjama. Nakon nekog vremena iščezle su Rane: ostadoše samo pet, na rukama, nogama i boku. Odmah sam spoznala stanje svoje duše tako kako je Bog vidi." Otac nas gleda kroz Isusove Rane "Jednom 1933. godine čula sam glas u svojoj duši: 'Održi jednu devetnicu za domovinu. Devetnica neka se sastoji od litanija svih Svetih. Moli ispovjednika za dozvolu. Kod slijedeće ispovijedi dobila sam dopuštenje i iste večeri započeli s devetnicom. Ali na kraju litanija ugledah veliku Svjetlost i u njoj Boga Oca. Između ove Svjetlosti i Zemlje

vidjela sam Isusa pribijena na križ, tako da je Bog - htijući gledati na Zemlju - morao gledati kroz Isusove Rane. Shvatih da Bog blagoslivlja Zemlju radi Isusa."

Isus je naložio Sv. Faustini: "Piši slijedeće: Prije nego što dođem kao Pravedni Sudac, doći ću kao Kralj Milosrđa. Prije nego što započne Dan Pravednosti dat će se ljudima slijedeći znak na nebu. Svo svjetlo na nebu ugasiće se i bit će velika tama po cijeloj Zemlji. Onda će se pojaviti znak Križa na nebu i iz svih otvora gdje su bile probijene ruke i noge Spasiteljeve izvirat će velika svjetlost, koja će neko vrijeme osvjetljavati Zemlju. To će se dogoditi kratko prije Sudnjeg dana." (Dnevnik 83)

Korisno je razmatranje Isusovih Rana: "Kad sam prije osmodnevnih duhovnih vježbi išla svom duhovnom ocu i molila da mi dopusti za to vrijeme određena mrtvenja, nisam dobila dopuštenje za sva za koje sam molila, nego samo za neka. Smjela sam jedan sat razmatrati o Isusovoj Muci i prihvatiti jedno određeno poniženje. Bila sam nezadovoljna da nisam dobila sve dopuštenim zašto sam molila. Nakon povratka kući otišla sam na kratko u kapelu i čula sam sljedeće riječi u duši: 'Kroz jedan sat razmatrati moju bolnu muku veća je zasluga nego se godinu dana bičevati do krvi. Razmatranje mojih bolnih Rana od velike je koristi tebi, a meni čini veliku radost.'" (Dn 369)

Vjerujemo Isusovim Ranama. Isus reče sestri Faustini: "Moje Srce trpi jer i same izabrane duše ne razumiju kako je veliko moje Milosrđe. Njihovo ponašanje je u nekom određenom smislu nepovjerenje. Kako to jako vrijeđa moje Srce. Sjećajte se moje gorke Muke. I kad ne vjerujete mojim Riječima barem vjerujte mojim Ranama!" Iz Isusovih Rana teče Milost: "Molila sam na nakanu jednog svećenika da mu Bog pomogne i u određenim stvarima. Iznenada ugledah Raspetog Gospodina. Isus bijaše zatvorio svoje oči. Uronio je u Muku. Pozdravih njegovih pet Rana, svaku pojedinačno i zamolih blagoslov za tog svećenika. Isus mi je omogućio unutrašnje saznati kako mu je draga ta duša. I ja osjetih kako Milost teče iz Isusovih Rana na tu dušu, koja je kao Isus bila raspeta na Križu." (Dn 988)

Pomoć u Isusovim Ranama Isus reče Faustini: "Kad misliš da patnje nadilaze tvoje snage, pogledaj na moje Rane, onda ćeš se izdići iznad prezira i suda ljudi. Razmatranje moje Muke pomoći će ti se uzvisiti iznad svega." (Dn 1184) Iz Rane Srca Isusova teku sve Milosti. Isus je rekao sestri Faustini: "Iz svih mojih Rana teče kao rijekama Milosrđe za duše, ali Rana mojeg Srca je izvor neistraživog Milosrđa. Iz tog izvora teku sve Milosti za duše. Gorim od zraka smilovanja. Želim ih izliti na duše ljudi. Objavljuj cijelom svijetu o mojem Milosrđu." (Dn 1190)

Sadržaj.....

Predgovor

1. Crkveni nauk o Muci Isusovoj i njenom štovanju u pučkoj pobožnosti

2. Pobožnost Muci Kristovoj

- 2.1. Razmatranja o važnosti štovanja Muke Kristove i duhovnih plodova koji iz tog proizlaze
2. 2. Razmatranja o Muci Kristovoj
2. 3. Litanije na čast Muke Kristove
2. 4. Molitve na čast Muke Kristove

3. Pobožnost sv. Križu Kristovu: molitve, razmatranja i litanije

4. Pobožnost Ranama Isusovim

4. 1. Sestra Marija Marta Chambon i Pobožnost Ranama Isusovim
4. 2. Sveta Ura i Krunica svetim Ranama
4. 3. Molitve svetaca i duhovnih velikana Ranama Isusovim

5. Razmatranja i molitve o Marijinom sudjelovanju u Muci Kristovoj

6. Pobožnost Muci i Ranama Isusovim u duhovnom iskustvu svetaca